

*Həyatdan küsməyə haqqınız yoxdur, onun mənalı
olacağını sizə heç kəs vəd etməmişdi..*

E. Sevrus.

Bentde Endoh

Baba Ağayev

2010

Bentde Endoh

Baba Ađayev

2010

Qərblilər Afrikaya gəldikləri vaxt bizim əlimizdə torpaqlarımız, xristianların əllərində isə İncil var idi. Xristianlar bizə gözlərimizi yumaraq dua və ibadət etməyimizi söylədilər. Gözlərimizi açdığımız vaxt bizim əllərimizdə İncil, onların əllərində isə bizim torpaqlarımız var idi...

Jomo Kenyatta.

Kimdən : SholaRavon@yahoo.com

Başlıq: ...

...Salam. Əminəm ki, hər kim olursan ol, indiyə kimi belə bir təkliflə üz-üzə qalmamısan. Əsl adı Bentdedir, amma Qanada hamı məni Şola kimi tanıyır. Ailəm 80-ci illərdə Fil Dişi Sahilində qətlə yetirilib və mən Qanaya, uşaq ikən, tam kimliyim dəyişdirilərək xüsusi təyinatlı uşaq evinə gətirilmişəm. Bu ölkədən çıxmağım üçün bu ölkədə vəsait tapmaq, sənin ölkəndə şəxsi təyyarə almaq kimi bir şeydi. İsveçrədə Sürix banklarından birində 80-ci illərdə (o vaxt çox balaca olduğum üçün dəqiq illi xatırlamıram) yerləşdirilmiş şəxsi ailə hesabımız var. Sürix banklarının hesabları ən azı 30 il toxunulmaz saxlamaq prinsipi ilə işləməsini nəzərə alaraq mənim bu pulu İsveçrəyə çatıb götürməyim lazımdı. Düzdür, mənim tam kimliyim dəyişdirilib, amma barmaq izim hər şeyi sübut edə bilər. **Hər kimsənsə səndən xahişim: məni bu ölkədən nə yolla olursa-olsun çıxarmaq və Sürixə çatdırmaq. Sənə təklifim: Bank hesabında olan və təxminən 1986-1988-ci illərdə yerləşdirilmiş 8 milyon dolların 14 il sonra təxminən 20 milyona çatdığı hesabın tam yarısı...**

Bu email ünvanla istədiyini qədər sual verib özünü inandıra bilərsən. Bu məktubu 10, heç tanımadığım, hətta mövcudluğunu belə bilmədiyim emallərə sadəcə "ümid" prinsipi ilə göndərirəm və ümid edirəm ki, məktubu oxuyan ingiliscə bilir və məni tam başa düşəcək.

Bu təklif mənə edilsəydi, bəlkə mən də heç tərəddüd etmədən məktubu silərdim, bəlkə də heç ikinci cümləsini oxumağa belə marağım olmazdı, amma azca da olsa inanıram ki, kimsə bununla maraqlanmağa ən azından cəhd edəcək...

Bentde Endoh. 28.03.2000. Qana. Kumasi.

I Fəsil

1986-cı il. Sürix. İsveçrə.

Paris – Sürix reysi ilə gələn sərnəşinlər hava limanına daxil olurlar. Ağ dərili sərnəşinlərin arasında irqçiliyin parıltılarına sahib olmaqdan daha çox qeyri-adi tərkibə malik bir ailə - qara dərili, şıq geyimli ata, fransız cazibədarlığına sahib, ağ dərili ana və qeyri-adi mavi gözlərə və mulat dəri rənginə malik balaca qız uzaqdan diqqəti cəlb edir. Bu uçuş onların son üç gündəki ikinci uçuşudur. Birinci reysləri isə Abicandan Parisə səfərləri idi. Bu cür cazibədar həyat yoldaşına və üzündən gülüş əskik olmayan şirin övlada sahib ata - Lidsen Endoh Fil Dişi Sahili ölkəsinin adlı-sanlı ailələrindən birinin üzvüdür. Onun 29 yaşı var və ölkənin balıq sənayesi məhsulları ixracatı üzrə 6 ən böyük korporasiyasından birinin sahibidir. Həyat yoldaşı fransız Lusinda Endoh da onunla eyni yaşda olar. Balaca qızcığaz Bentdenin isə cəmi 4 yaşı var.

Ailə aeroportu tərk edərək öncədən sifariş etdikləri mehmanxanaya yollanır.

Sürix. Sərin bir payız sabahı. Səhər saat 08:30. Hamı işə tələsir. Bu şəhərin əmək qabiliyyətli əhalisinin böyük bir hissəsi ya banklarda, ya da beynəlxalq və yerli təşkilatlarda işləyir. Təkcə Sürixdə 170-dən artıq bank, 120-dən çox beynəlxalq təşkilat fəaliyyət göstərir.

Bu gün cənab Endohun bir neçə vacib işi vardır. Bunlar əsasən korporasiya ilə bağlı müştərilər və xarici səhmdarlarla rəsmi görüşlərdir. Amma ilk öncə Lidsen banka getməli və ailənin və şirkətin adına müəyyən miqdarda pul yatırmalıdır. Əsasən şirkətin hesabları ilə bağlı Sürixə gəlmişdi və yol boyu qərara almışdı ki, gəlmişkən ailənin də adına pul qoysun. Cənab Endoh saat 10:00-da Sürix XXX Bankına gəlir. Danışıqlar onun düşündüyündən bir az uzun çəkməsinə baxmayaraq, 3 gün sonra Abican ZZZ Bankından pulunu bu banka transfer edə bilir. Bu bank daha etibarlı və daha üstün avantajlar təklif etdiyi üçün pulun buraya köçürülməsi qərara alınmışdı. Həm də bu dövrlər Abicanda vəziyyət yaxşı deyildi və tez-tez siyasi çaxnaşmalar baş verirdi. Lidsen ümumi müəssisənin maliyyə hesablarından əlavə 4 milyon ABŞ dolları ümumi ailənin, 4 milyon dollar isə balaca Bentdenin hesabına yatırır. Danışıqların 3 gün çəkməsinə əsas səbəb isə Bentdenin hesabına yatırılacaq pulun hesab sənədinin təsdiqi idi. Sahiblik sənədi kimi

balaca qızın doğum haqqında şəhadətnaməsindən istifadə bir az etibarsız görünürdü. Şəhadətnamə kiçik bir möhürlü kağız parçasından başqa bir şey deyildi. Bu cür bir şəhadətnamənin saxtasını 2 saata düzəltmək mümkün idi. Sonunda bank həm şəhadətnamənin nüsxəsini, həm də qızın barmaq izlərini götürməyə qərar verdi. Bu barmaq izinin götürülməsində əsas səbəblərdən biri də hesab üçün verilmiş 3 şifrənin başqa birisinin əlinə keçməsi və digər xoşagəlməz hallar baş verdikdə sui-istifadə hallarının qarşısının alınması üçün idi. Bu qaydanı bank demək olar bütün Afrika ölkələrindən qoyulan uşaq hesablarına tətbiq edirdi. Bu, həm müəyyən mənada etibarlı, həm də dəyişilməyəcək bir vasitə idi.

Pul yatırıldıqdan sonra ailə daha 2 gün qalıb, şəhərin gəzməli yerlərində oldu. 2 gün sonra təyyarə ilə yenidən Parisə, 2-ci reyslə Fil Dişi Sahilinə - Abicana, oradan da öz evlərinin yerləşdiyi San Pedroya gəlirlər.

...

1988-ci il. San Pedro. Fil Dişi Sahili.

Mart ayının ortaları olar. Təxminən saat 20:00-dur və cənab Endoh işdən evə qayıdır. Onun balıq sənayesi zavodu şəhərin liman hissəsində, mərkəzə yaxın yerləşir. Evi isə mərkəzdən 20 dəqiqəlik bir məsafədə, nisbətən şəhərdən kənar, sakit bir yerdədir.

San-Pedro Bas-Sassandra əyalətinin kiçik bir şəhəri idi və Atlantik okeanın sahilində, ölkənin cənub-qərbində yerləşirdi. Şəhərdə təxminən 70 000 əhali (1988) yaşayırdı və əmək qabiliyyətli əhəlinin yarısından çoxu ya balıq sənayesi zavodlarında və vətəgələrində, ya da kakao istehsalı fabrikələrində işləyirdilər.

Lidsen San Pedronun ən imkanlı şəxslərindən biri idi, amma kiminsə onun şəxsi maşınını sürməsi onun üçün normal bir hal deyildi və buna görə də heç vaxt özünə sürücü götürməmişdi. Lidsen evinin əsas qapısının önünə çatanda evin qoruyucularını yerlərində görmədi. Şam yeməyi vaxtı olduğu üçün qoruyuculardan birinin olmaması normal hal idi, ancaq hər ikisinin də olmaması onu təəccübləndirdi. Maşından düşüb qapının zəngini basdı. 3 dəfə zəngi çaldıqdan sonra cavab verilməməsi onu ciddi surətdə narahat etdi. Geri döndü və maşınından ehtiyat açarları götürdü. Qapını açdı və həyəətə daxil oldu. Tam sakitlik, işıqların sönülü olması və həyəətə nəzarət edən 3-cü

qoruyucunun da gözə dəyməməsi onu, həqiqətən, vahiməyə salmağa başladı. Təcili evin əsas qapısına çatdı və qapının artıq açıq olduğunu gördü. İçəri daxil olar-olmaz həyat yoldaşını səslədi. Qapının kənarından işıqları yandırdı və qarşısında canlanan mənzərədən heyrtlənərək yerində donub qaldı. Həyat yoldaşı 3 ya 4 güllə yarası ilə yerdə səssiz uzanırdı. 3 qulluqçu isə evin digər küncündə qan içində yerə sərilmişdi. Amma ortalıqda qızı gözə dəymirdi. Dəhşətli həyacanla həyat yoldaşına yaxınlaşdı və onun nəbzini yoxladı. O artıq ölmüşdü. Bir anlıq özünü ələ alan Lidsen var gücü ilə "Bentde, Bentdeee" deyə qışqırmağa başladı. İkinci mərtəbəyə, qızının otağına doğru cəld addımlarla qalxdı. Yuxarıda birinci otaq qızının otağı idi və otağın qapısı tam açıq idi. Otaqda qaranlıqdan 2 mavi göz düz atasının üzünə baxırdı. Uşaq otağın ortasında, ayaqüstə və tam səssiz donub qalmışdı. Lidsen içəri girərək qızını qucaqlayır və bu an otağın işığı arxadan yandırılır. Lidsen üzünü çevirəndə qapının qarşısında üzümşəkəli əli silahlı birisini görür. Uşağın təhlükəsizliyi üçün içində artan qorxu həyat yoldaşını öldürən bir insana doğru yüksələn nifrətə qalib gəlir və o uşağa tam sarılaraq - Mənim üçün gəlmisənsə məni öldür, qızımın cəmi 6 yaşı var. Bəlkə mənim sənə və səni göndərənlərə qarşı günahım var, amma nə o qan içində yerdəki həyat yoldaşımın, nə də bu qızıcığazımın ən kiçik bir günaha da sahib olmadığını bilirsen - dedi. Lidsen heç bir hissi olmayan, insan öldürməyi adət etmiş bu şəxsə zərrə qədər də olsa, insaf qığılcımları axtarırdı. Amma yanlış adamda, yanlış zamanda və yanlış yerdə... Həmin an aşağıdan daha 2 bilinməyən şəxsin səsi gəldi. Onlardan biri qışqıraraq fransızca - Tez ol, öldür hər ikisini. Polisə kimsə xəbər verib, siren səsi ətrafı bürüyür, tez ol - deyə qışqırır. Lidsen dərhal qızını öz bədəni ilə tam örtmək üçün qızını cəld yerə yixir və bütün vücudu ilə onu tam örtür. Silahdan bir neçə atəş açılır. Polislər içəri daxil olur. Terrorçular əvvəlcədən hazırlanmış xüsusi planla evi ani bir şəkildə tərk etməyə nail olurlar. Polis işçiləri ikinci mərtəbənin birinci otağında qan içində yerdə uzanmış ev sahibini görürlər. Balaca Bentde görünməsə də, onun nəfəsi kəsilə-kəsilə ağlaması polislərin diqqətini cəlb edir. 6 ya 7 güllə yarası almış və 2 dəqiqə əvvəl qızını qorumaq istəyinə nail olaraq həyata göz yummuş atasının qan içində olan cəsədinin altından Bentdeni cəld bir şəkildə çıxarırlar və uşağın da çiyindənən güllələrdən birinin sürtüb keçdiyini bildikdə qızı təcili xəstəxanaya göndərilir.

Hadisədən 30 dəqiqə öncə...

Balaca Bentde anası Lusinda Endohla öz otağında konstruksiya formatında yığılmış evciklə oynayırdılar. Qulluqçulardan ikisi birinci mərtəbədə təmizlik işləri aparır, digəri isə mətbəxdə şam yeməyini hazırlayırdı. Saat təxminən 20:40-da evin içəri

qapısının zəngi vuruldu. Böyük qapının zəngi vurulmadan içəri girə biləcək tək ağıla gələn insan cənab Endoh idi. Xanım Lusinda həyat yoldaşının belə tez gələ biləcəyi haqqında tərəddüd etsə də, qapını açmağa özü getdi. Qapıya yaxınlaşdı. Gözlükdən baxmadan qapını açması, qısa qışqırıq səsi və səsboğan taxılmış silahla açılan bir neçə atəş ani şəkildə bir-birini izlədi. Digər otaqlardan qulluqçuların da səsi yüksəlməyə başladı. Digər 2 üzü maskalı adam bu vaxt ərzində bütün qoruyucuları (3 qoruyucunu) səsboğan taxılmış silahla öldürmüş və ikinci mərtəbənin pəncərələrindən içəri daxil olmuşdular. Mətbəxdə olan üçüncü qulluqçu təsadüfən mətbəxin pəncərələrindən bayıra baxarkən qara paltarlı, üzü maskalı birisinin ikinci mərtəbəyə qalxdığını görmüşdü. Evin pəncərələrindən - içəridən çöl görünür, əksinə isə heç bir şey görmək olmurdu. Həmin qulluqçu yaşca digərlərindən xeyli böyük idi və özünü itirməyərək tez mətbəxdəki telefondan polisə zəng vurdu. Lidsen Endohun evinə polis göndərilməsini həyəcanla bildirdi. Lidsen Endohu San-Pedroda demək olar hər kəs tanıyırdı və buna görə də polis işçisi ünvan haqqında heç bir sual vermədən (onun harada yaşaması polisə məlum idi) telefonu qoydu. Qulluqçu polisə bildirdiyindən sonra mətbəxdən bayıra çıxdı. Artıq 2 qulluqçu və xanım Lusinda yerdə, səssiz, qan içində uzanmışdı. Bir neçə güllə səsindən sonra isə sonuncu qulluqçu da yerə yığıldı. Maskalılar qərara alırlar ki, Bentdeni hələ öldürməsinlər, çünki Lidsen gəlib evin vəziyyətini belə gördükdə birinci ağıla gələn Bentdenin otağına qalxmaq olacaq. Bu halda plana uyğun olaraq maskalıların əlavə problemləri olmayacaqdı və ata ilə qızını bir yerdə öldürüb evi tərk edəcəkdilər. Amma onlardan heç biri qulluqçulardan birinin polisə zəng etdiyini duymamışdı. Terrorçulardan biri ikinci mərtəbəyə qalxıb Bentdenin otağına daxil oldu. Bentde səssiz, qorxmuş şəkildə və üzündə kiçik göz yaşı damlları ilə çarpayısının önündə dayanmışdı. Maskalı adam qapını tam içəri açaraq qapı ilə divar arasında içəri tərəfdən boşluqda dayandı. Digər 2 terrorçu isə həyəətə düşərək vəziyyətə nəzarət etməyə başladı. Az sonra Lidsen Endoh son dəfə öz malikanəsinə gəldi...

II Fəsil

Lidsen Endoh və həyat yoldaşının bu şəkildə amansızcasına qətlə növbəti gün bütün San-Pedroya, hətta ölkəyə səs saldı. Bu dövrdə terrorun Fil Dişi Sahilində kütləvi hala çevrilməsinə baxmayaraq, bu ailənin qətlə uzun müddət unudulmadı. Televiziya, radio və qəzetlər bu haqda dayanmadan yazırdılar. Qətlə kim tərəfindən yerinə yetirilməsi barədə isə heç bir məlumat yox idi. Bütün terror tam professional şəkildə həyata keçirilmişdi. Evdən uzun araşdırmalar nəticəsində cinayətin açılmasına dair ən kiçik bir iz də olsa tapılmadı.

Lidsen Endoh Fil Dişi Sahilinin yerli, ilk böyük iş adamlarından birinin - Frank Endohun oğlu idi. Onun Mansi Endoh adında bir bacısı da var idi. O, Conson Feymard adlı hüquqşunasla ailə həyatı qurmuşdu. Onların 10 ildən çoxdur ki, evli olmaqlarına baxmayaraq, uşaqları yox idi. Frank Endoh "ENDOHS" adı ilə bütün ölkədə tanınan balıq sənayesi zavodunun sahibi idi. Lidsen Endoh şirkətin vitse-prezidenti, Mansi Endoh maliyyə işləri üzrə direktor, Conson Feymard isə Beynəlxalq Əlaqələr departamentinin rəhbəri idi. Frank Endoh 1982-ci ildə Bentdenin anadan olmasından 2 ay əvvəl avtomobil qəzasında vəfat etmişdi. Bundan sonra şirkətin başına Lidsen keçmişdi.

Conson Feymard. Bentdenin bibisinin həyat yoldaşı. Oxucu üçün xarici görünüşünü təsvir etməyə vaxt sərf etməyəm, çünki buna ehtiyac olmayacaq. Amma daxil görünüşü barədə sadəcə onu deyə bilərəm ki, o, həqiqətən, əclafın biri idi. Pul xatirinə hər şeydən keçə bilərdi. Amma Lidsendən dəhşətli dərəcədə çəkinirdi. Düzdür, bu hadisədə hər halda onun əli yox idi, amma "buna 100% kədərli bir hadisə kimi baxırdı" sözlərini də ona aid etmək olmazdı. O, növbəti gün media qarşısında belə bir çıxış etdi:

"Mən bütün bu olanlara inana bilmirəm və çox təəssüflənirəm. Bildirmək istəyirəm ki, Lidsenin ölümü nəinki "ENDOHS" korporasiyasına, və dolayısıyla Fil Dişi Sahilinin ümumi balıq ixracı sektoruna da ciddi təsir göstərəcək. Bu dövrdə bizim ölkədə terrorun sayı kəskin şəkildə artıb. Amma Lidsenin qısa zamanda da olsa, sürən iş fəaliyyətini nəzərə alıb bu terror haqqında onu demək istəyirəm ki, həmin akt xüsusi olaraq bu ailəyə deyil, bütün ölkə iqtisadiyyatına edilmiş bir təcavüzdür. Mən əminəm ki,

bu terroru gerçəkləşdirən insanlar mütləq öz layiqli cəzalarını alacaqlar. Diqqətinizə görə minnətdaram."

Bentde. Həyatı təsəvvürləri hələ tam formalaşmamış bu qız növbəti gün gözünü açanda Mərkəzi Şəhər Xəstəxanasında, həkimlərin ciddi nəzarəti altında idi. Həyatı təhlükəsi yox idi, amma yenə də həkimlər onun tam sağalmasına tezliklə nail olmaq istəyirdilər. Bentdenin bibisi Mansi Endoh onun yanında oturub göz yaşlarını saxlaya bilmirdi. Bu qəfil hadisə ona doğma olan, dəhşətli dərəcədə çox istədiyi, yeganə qardaşını əlindən almışdı. Mansinin ərindən fərqli olaraq, "ENDOHS"un başına keçməyə heç bir həvəsi yox idi. Psixoloji durumu da son dövrlər çox pozulmuş və onda xərçəng xəstəliyinin əlamətləri görünməyə başlamışdı.

1 həftə sonra Bentde xəstəxanadan çıxarılır və bibisi onu öz evinə gətirir. Mansi qızın onlarda olduğu müddətcə Bentde ilə sanki öz qızı imiş kimi davranırdı. Amma Conson bu qıza gündən-günə dah çox nifrət edirdi. Səbəb çox aydın idi. Lidsenin adında olan bütün əmlak və bank hesabları balaca qızının adına, şirkətin səhm hesabları isə bacısının adına yazılırdı. Şirkət başına keçdikdən sonra Conson artıq özü bütün maliyyə hesablarına göz gəzdirməyə başladı. O, Abicanda olan şirkət hesablarının Sürixə keçirilməsi haqqında xəbərdar idi, amma ailənin adına orada pul qoyulacağını bilmirdi. Çünki Lidsen bu qərarı yolda ikən, Sürixə gedərkən vermişdi. Qətdən sonra ailənin adına olan hesab da avtomatik olaraq Bentdenin adına keçirilmişdi.

Conson Lidsenin ölümü haqqında da xeyli müddət düşünür. Ona görə yox ki, o, Lidseni çox istəyirdi, ona görə ki Lidsenlə belə edənlər hər an onunla da eyni cür davranırdılar. Bunu kimin edə biləcəyi barədə ağılından bəzi şeylər keçirdi, amma onlar da əsassız idi. Bu şəhərdə xaricə məhsul ixrac edən 7 iri şirkət var idi. Müxtəlif məhsullar üzrə güclü beynəlxalq satış bazarına malik bu şirkətlər ananas, kakao, balıq sənayesi məhsulları, mebel məmulatları və digər sahələri əhatə edirdilər. Lidsen sözün əsl mənasında təmiz insan olduğu üçün onun düşmənləri yalnız onun var-dövlətinə paxıllıq edən insanlar ola bilərdi. Bu cür hallar, yəni, şirkət rəhbərlərinin bu dövrdə, Fil Dişi Sahilində, xüsusi sifariş olunmuş qatillərlə öldürülməsi çox yerdə, xüsusən də mərkəz Abicanda kütləvi hala çevrilmişdi. Amma San-Pedroda bu, ilk belə hadisə idi.

Conson növbəti 1 ay ərzində öz kontaktları vasitəsilə bu şəhərdə belə bir qətli həyata keçirəcək gücdə olan insanları araşdırmağa başladı. Lidsen bu 7 şirkətin rəhbərlərinin əksəriyyəti ilə demək olar çox yaxın dost idi. Yalnız bir şirkət rəhbəri fransız Nikola Ferran ilə əlaqələri yox idi. Nikola Fil Dişi Sahilində xaricə ən çox kakao ixrac edən, böyük bir müəssisənin - "Marsel" in sahibi idi. Amma bu şirkət onun bu ölkədəki fəaliyyətlərində sadəcə aysberqin görünən üzü idi. Narkotik istehsalı və satışı, insan alverindən qazandığı gəlirin bəlkə 1/5-ini kakao ixracından qazanmırdı. Onun həm

Avropa, həm Cənubi Amerika ilə güclü əlaqələri var idi. Dövlət orqanlarının çox güman ki, onun bütün illeqal fəaliyyətindən xəbəri var idi, amma onlara Nikoladan çatan məbləğ öz gəlirlərindən yəqinki ən azı 5 dəfə çox idi. Lidsen, bəlkə də Nikolanın belə bir insan olduğunu bilirdi və ona görə də daima ondan uzaq gəzirdi. Conson sonunda öz fikirlərində belə nəticəyə gəldi ki, bu qətli həyata keçirmək istəyən və buna gücü çatan yeganə şəxs elə Nikola Ferran ola bilər. Conson bunu 100% bilsəydi belə, o, bunu polisə bildirməkdən çəkinərdi. Öz həyatı naminə bu qətli çox keçmədən unutmağı qərara alır.

III Fəsil

6 ay sonra.

Conson Feymard həyat yoldaşı Mansi Feymardın getdikcə ciddiləşən xərcəng xəstəliyinə görə xəstəxanaya aparılmasından sonra yeni planlar düşünməyə başladı. Bentde ən gec 7-8 ildən sonra artıq bütün atasının işlərinin əlində cəmlənməsini tələb edəcəkdə. Bu hal onu narahat edirdi. O artıq hiyləgərcəsinə Bentdeni necə aradan qaldırmaq barədə düşünürdü. Nə qədər ki, uşağın bibisi evdə idi, bu iş qeyri-mümkün görünürdü. Çünki Mansi buna təbii ki qarşı çıxacaqdı. Mansi öz həyat yoldaşının necə bir insan olduğunu hamıdan yaxşı bilirdi, amma o artıq taleyi ilə barışmışdı. İndi isə xəstəxanada yatır və ailədə baş verənlərdən heç bir xəbəri yox idi. Conson öz həyat yoldaşına xəstəliyin əlamətləri göründüyü vaxt Bentde ilə bağlı söz vermişdi ki, bu qızın qeydinə daim qalacaq və ona pul xatirinə heç bir xətər yetirməyəcək. Amma bu qız onun bütün planlarına təsir edirdi.

Mansi xəstəxanada qaldığı müddətcə vəziyyəti daha da pisləşdi. Psixoloji və fiziki cəhətdən zəifliyindən əlavə, son hadisələr onu həqiqətən sarsıtmışdı. Xəstəxanada keçirdiyi iyirmi səkkizinci günündə gözlərini həyata birdəfəlik yumdu. Dəfn mərasimində Endoh soyadlı cəmi bir insan var idi, sonuncu Endoh - balaca Bentde...

...

1990-cı il. Kumasi. Qana.

Səhər saat 10-da dayə yanında balaca bir qızla uşaqların oyun otağına daxil olur. Pansion yaş kateqoriyalarına uyğun olaraq bölünmüşdü. Hər sektorun uşaqları demək olar öz sektorundakı uşaqların hamısını tanıyırdılar. Həmin qıza olan baxışlardan demək olardı ki, o bura bu gün gəlmişdi. Dayə qızı uşaqlara ingilis dilində təqdim edir:

- *Uşaqlar, tanış olun, bu gözəl qızın adı Şola Klefardır. Bu gündən sizin bacınızdır, ona bütün bacı və qardaşlarınıza baxdığınız kimi baxın, onu darıxmağa qoymayın.*

Uşaqlar Şolaya yaxınlaşıb ingiliscə (Qananın dövlət dili ingilis dilidir) salam verirlər və hətta biri öz gəlinciyini də ona uzadır. Amma bu qızın üz ifadəsindən elə başa düşmək olardı ki, o, elə bil ingiliscə heç bilmir və ətrafda olanlardan heç nə baş açmır. Qız yerində donub qalmışdı. Cəmi 3 gün əvvəl onun adı Bentde Endoh idi və fransızdilli qonşu ölkə - Fil Dişi Sahilində yaşayırdı...

...

3 gün əvvəl. San-Pedro. Fil Dişi Sahili.

Conson uzun müddət müxtəlif ideyaları fikrindən keçirdikdən sonra belə qərara aldı ki, həyat yoldaşının - bəlkə həyatda kiməsə qarşı bir balaca sevgi hissi olduğu yeganə adamın son xahişini nəzərə alaraq uşağı yalnız sənəd üzərində öldürsün.

Növbəti gün ölkənin əsas qəzetlərinin xəbər başlıqlarında sonuncu Endohun hansısa xəstəlik ucbatından ölməsi barədə xəbər dərc olunur. Conson bu xəbərin buraxılmasından bir gün öncə Bentdeni kimliyi tam dəyişdirilərək Şola Klefar adı ilə qonşu ölkə Qanaya keçirir. Burada öz tanışlarından birinin nəzarəti altında uşağı pansiona yerləşdirir. Bununla da həm bütün Endohlar ailəsinin mülkünün, həm də ən əsası "ENDOHS" müəssisəsinin öz adına keçirilməsinə nail olur. Mərhum həyat yoldaşına verdiyi sözünü çox pis versiyada da olsa da əməl edir. Conson əclaf olduğu qədər də ağıllı və tədbirli adam idi. Bütün işləri yoluna qoyduqdan sonra etməli olduğu birinci iş kimi Nikola Ferranla görüşməyi düşünürdü. "Bentdenin ölümü"dən 2 gün sonra Nikolanın şirkətinə zəng vurub randevu istədi və ofisinə görüşə getdi.

Nikola Ferran təxminən 43-44 yaşlarında, üzdən çox zəhmli görünən, hər sözü ilə qarşısındakını vahiməyə sala biləcək avtoritet tipli iş adamı idi. O, Fil Dişi Sahilində atasından ona qalan leqal biznes obyektlərinə şəxsən özünün yaratdığı illeqal biznes obyektlərini qatmaqla San-Pedronun və ümumilikdə, ölkənin ən nüfuzlu iş adamlarından birinə çevrilmişdi. Nikolanın babası bu torpaqlara köçəndə Afrika ən bərbad dövrlərini yaşayırdı: Avropa ölkələri burada olan yataqları, məhsulları və s. istədikləri kimi istismar edir, istədikləri kimi davranırdılar. Fil Dişi Sahili fransızların, Qana isə ingilislərin müstəmləkəsi idi. O dövrdə Fransadan, İngiltərədən bura gəlib yeni ərazilərdə sıfırdan biznes yaradan insanlar az deyildi. Nikolanın babası da yüzlərlə belə fransızdan biri idi. Lakin getdikcə bu ölkələrdə azadlıq üçün qiyamlar, çevriliş üçün yerli xalqın mübarizə

əzminin güclənməsi və onlarda müstəqilliyə canatmalar çoxalırdı. Bütün bunlar Qananın 1957-ci ildə, Fil Dişi Sahilinin isə 1960-cı ildə müstəqilliklərini elan etmələrinə yol açdı. Bu ölkələr və arxasınca da yerdə qalan digər müstəmləkə dövlətləri bir-bir öz azadlıq müharibələrinə başladılar. Ölkələr müstəqillik qazandıqdan sonra dominion ölkələrin vətəndaşlarının çoxu Afrikanı tərk edib öz vətəninə qayıdırdı. Lakin Nikolanın atası Emmanuel Ferran Fil Dışında qalmağı və vəziyyətin gərginliyinə baxmayaraq, öz biznesini tam leqal şəkildə və bu müstəqil ölkənin qanunvericiliyinə əsasən davam etdirməyi qərara aldı. Emmanuelin ölümündən sonra onun işlərinin başına böyük oğlu Nikola Ferran keçdi. Onun balaca qardaşı isə Fransaya qayıdaraq Avropaya ixrac olunan məhsullara nəzarəti öz üzərinə götürdü. Nikola ümumi işlərin başına keçdikdən müəyyən müddət sonra qeyri-leqal fəaliyyətlərlə maraqlanmağa başladı. Bunların başında təbii ki, narkotik alqı-satqısı dururdu. Ən perspektivli ixrac ölkələri kimi isə Cənubi Amerika ölkələri və xüsusən də Braziliya və Argentina görünürdü. İxracat məhsulları gəmilərlə başqa ölkələrə daşınan zaman asta-asta gəmilərin yüklərində illeqal yüklərin faiz dərəcələri artmağa başlayırdı. Amma Nikola hökumət işçiləri ilə "əlaqə"ni də daima yaxşı saxlayırdı. Bu, onun fəaliyyətinin siğortası idi. Artıq 90-cı illərdə Nikola Qərbi Afrikada kifayət qədər nüfuza sahib idi.

Sadə bir görüş.

Conson kabinetin qapısını döyəndə Nikola siqar çəkə-çəkə qəzet oxuyurdu. Conson daxil olub salam verdi və Nikola ilə üzbəüz oturdu. Nikolanın hərəkətlərində təhdidedici bir sərbəstlik var idi. Ölkə üzrə ümumi biznes fəaliyyətlərini götürdükdə onlar nüfuzca təxminən eyni mövqedə duran insanlar idi. Lakin Nikolanın qeyri-leqal fəaliyyətlərini nəzərə aldıqda Conson onun hətta kölgəsi ilə də mübarizə aparacaq bir gücə malik deyildi. O, otağa daxil olandan bəri özünü çox narahat hiss edirdi. Qarşısındakı şəxs onu baxışları, hərəkətləri ilə vahiməyə salırdı. Amma Conson bu çəkingənliyini biruzə vermirdi. O söhbətə başladı:

- *Cənab Ferran, sizinlə şəxsən tanış olmağı çoxdan arzulayırdım. Bu gün görüşə bildik. Buraya, sizinlə görüşə gəlməkdə əsas məqsədim...*

Conson bu sözləri demişdi ki, Ferran barmağını dodaqlarına yaxınlaşdırıb sus jestini göstərdi və kiçik bir fasilədən sonra özü danışmağa başladı:

- *Bu estetik cümlələrini kənara qoysaq sən bura gəlməkdə məqsədin Lidsenlə olanların sənə də ola biləcəyi qorxusudur. İndi sual verəcəksən - "Lidsen nə etmişdi ki?" , cavab verirəm – mən hamıdan istədiyim bir işi ondan da bir neçə dəfə istədim. Bu, Avropaya məhsul ixrac olunan zaman kiçik bir etalon heroinin İtaliyaya çatdırılması idi. Bu, Lidsen üçün heç bir problem yaratmayacaq iş idi. Çünki malın buradan çıxarılmasını mən üzərimə götürürdüm və İtaliyadan da*

mənim adamlarım işi yoluna qoyacaqdılar. Amma Lidsen bunu etməyəcəyini bildirdi. Bu, ona etdiyim birinci belə təklif deyildi və hər belə təklifə aldığı "yox" cavabını özümə təhqir, nüfuzuma zərbə kimi dəyərləndirirdim. Bu cür təklifimə hələ heçkim "yox" cavabı verməmişdi. Guya həyatı boyu heç bir belə illeqal işlərə girməyəcəyinə dair atasına söz veribmiş. Mən isə həmin gün ona söz vermişdim ki, "Mən bir gün sən bu ixracat gəmilərlə bu ölkədən bu heroini çıxardacağam, amma bilmirəm o günü sən görəcəksən, ya yox." (Nikolanın özünün bir neçə nəhəng ixracat gəmisini var idi və heç kimin gəmisinə və ya məhsul daşınmasına ehtiyacı yox idi. Sadəcə o, belə nüfuzlu iş adamlarına daima belə tapşırıqlar edirdi ki, onun sözünün bu insanlar üçün olan dəyərini bilsin) Lidsen çox qürurlu idi, hətta öz qüruru ona ailəsindən keçməyinə səbəb oldu. Təəsüflənirəm, amma düşünmə ki, bu qətli mən etdim, bu qətli onun öz qüruru etdi. (bu sözlərdən sonra Nikolanın üzündə istehzal bir təbəssüm nəzərə çarpdı) Sənə və "ENDOHS" korporasiyasının gələcək taleyinə gəldikdə isə onu deyə bilərəm ki, sən hər halda bu cür vəziyyətlərdə Lidsen kimi davranmazsan, çünki sən ağlın qürurundan öndə gedir (yenə istehzal bir təbəssüm). Amma onu deyə bilərəm ki, bu il qardaşım Metyu San-Pedroda yeni bir balıq sənayesi zavodu açmağı planlaşdırır. Onun işlərində də sən və şirkətinin köməyindən istifadə olunacaq. Aaa , bir də yaxşı yadıma düşdü, bizim uşaqların 1988-ci ildə etdikləri bir səhvi sən düzəltmişən. Bravo! (söz Bentdenin ölümünə dair atılmışdı və Conson bunu çox gözəl başa düşdü. Amma Nikolanın ağına da gəlməzdi ki, Bentdə sadəcə kağız üzərində öldürülsün. Çünki hətta o da Consonun hərəkətlərindən onun pula həris və qəddar adam olduğunu düşünürdü.) Ağıllı bir addımdı. (yenə istehza, yenə gülüş...) Ümid edirəm, bütün dediklərimi yaxşı başa düşdün. Sənə heç bir Endohsuz "ENDOHS"-da uğurlar... (bu ifadə artıq nəşəli bir gülüşlə deyilmişdi və Conson da içindən gəlməsə də, süni şəkildə gülümsədi)

Katib çay ya kofe təklifi etmək üçün otağa daxil olanda Conson artıq sağollaşib çıxmaq istəyirdi. Heç bir sualsız, heç bir sözsüz... Çünki axtardığı bütün sualların cavabını Nikola 1 ya 2 dəqiqə ərzində tam demişdi. Bu 1-2 dəqiqə Consona həyəcan, qorxu və basqı ilə keçirdiyi 1-2 saat kimi görünmüşdü. Consonun beynində buraya gələndə kimi əldə etdiyi məlumatlarla Nikolanın necə bir xarakterə malik olduğu haqqında müəyyən təsəvvürlər formalaşmışdı, amma o təsəvvürlər bu insanın zəhmini təsvir etməyə yetərli deyildi və o söhbətin bu cür məcrada olacağını düşünmürdü.

IV Fəsil

1992-ci il. Kumasi. Qana.

Kumasi Qananın ikinci ən böyük şəhəri olmaqla yanaşı, həm də ölkənin əsas sənaye mərkəzlərindən biri idi. Hələ ingilislərin bu torpaqlarda hakim olduğu zamanlarda ingilis milyonerlərindən bəziləri əsas şəhərlərdə yerli evsiz-eşiksiz ailələr üçün, xüsusən də uşaqlar üçün pansionlar tikmişdilər. Bu pansionlardan 4-ü Kumasidə tikilmişdi. Onlardan biri ümumilikdə Qananın ən böyük internat məktəbi və uşaq pansionu idi. Burada 7000-dən çox uşaq qalırdı. Pansion bir neçə korpusdan ibarət idi və bu korpuslara uşaqlar yaş qruplarına uyğun olaraq yerləşdirilmişdilər. Əhalinin çoxluğu, ölkədə baş verən siyasi çevrilişlər, terror hadisələri, partlayışlar əhalinin vəziyyətinə birbaşa təsir edirdi və pansion önündə buraxılan uşaqların sayı durmadan artırdı. Hökumət artıq bunun qarşısını almaq üçün müxtəlif tədbirlər həyata keçirirdi. Pansionda qalmaq üçün yaş həddi 1980-ci ildə 21 yaşa qədər olduğu halda 1990-cı ildə artıq yer çatışmazlığına görə bu göstərici 19 yaşa salınmışdı.

19 yaşı tamam olmuş hər hansı bir gənc... Səhər yuxudan oyandıqda bugün bu isti yeri, gündə 3 dəfə verilən yeməyi, bu böyük ailəni tərk etmək vaxtının gəldiyini eşidir. Təbii ki, bunu qəbul etmək üçün onunla vidalaşanların göz yaşlarını görmək kifayət etmir. O, sabah harada qalacağı haqqında, sabah nə yeyəcəyi haqqında heç bir ideyaya sahib deyil. Pansionda uşaqları bu günə psixoloji olaraq nə qədər öyrətsələr də, buranı tərk etdikdən sonra haralarda işləmək, yaşamaq haqqında nə qədər məlumat versələr də, həmin gün, həmin uşaqlarda özlərini dünyaya tam yararsız hiss etmələri üçün ən azı bir səbəb olur. Heç nəyi olmadan yeni həyata başlamaq... Pansion qapısından çıxan bir qız ya oğlan qapı önündə səssizcə öz kiçik yükü ilə, xaraktercə nə qədər qürurlu olsa da, bir neçə göz yaşı ilə dayanıb sonuncu, gerçəkləşməsi real görünməyən ümidlərinin yox olmasını gözləyir. Sanki indi hər hansı bir şəxs - bəlkə də onları bura atan valideynlərindən kimsə gələcək, onu bağrına basacaq və evə aparacaq... Amma həmişəki kimi bu dəfə də son ümidlər də öləndə, onlar artıq məğrur şəkildə irəli addımlamağın vaxtı gəldiyini başa düşürdülər. Buranı bir gün istər-istəməz

tərk edəcəklərini bildikləri üçün illərlə "buranı tərk etdikdən sonra hara gedəcəyəm" sualını fikirləşib dəqiqləşdirdikləri cavabı beyinlərinə qoyurdular. Amma bütün uşaqlar planlaşdırılmış şəkildə hərəkət etmirdi. Bəziləri pansionu tərk etdikdən sonra əsasən aclıq üzündən məcburi qara işlərə yol tapır və həyatlarını belə tez məhv edirdilər...

...

Şolanın pansiona uyğunlaşmağı uzun bir müddət çəkdi. Hamı bu uşağın Qananın qərb bölgəsində yaşayan fransızdilli, əslən Fil Dişi Sahilindən olan bir ailədən olduğunu düşünürdü. Təbii ki, real faktlar heç kimin ağılından belə keçə bilməzdi. Şolanın ingilis dilini öyrənməsi ingilisdilli mühitdə 1.5- 2 il çəkdi. O, öz əhatəsindəki uşaqlar içində fransız dilini bilən yeganə uşaq idi. Pansiona uşaq təqdim olunan zaman da uşağın Qanalı (amma əslən Fil Dişi Sahilindən olan və sonra Qanaya köçüb məskunlaşan bir ailədən) bir ailədən olduğu onun şəhadətnaməsində yazılmışdı. Pansion direktoruna deyilənə görə, qızın anası uşağı dünyaya gətirən zaman, atası isə mərkəz Akkrada atışmalarda həyatını itirmişdi. Consonun Bentdeni Qanada tapşırdığı adam isə guya Bentdenin atası ilə bir yerdə işləyirmiş və atasının ölümündən sonra uşağı bura gətirməyi qərara alıb.

Şola ilk günlər onun Şola deyə çağırılmasını heç cür başa düşmürdü. Elə düşünürdü ki, "Şola" sözü ingilis dilindən tərcümədə "salam" və ya "necəsən" mənalı bir sözdür. Amma zamanla hər şeyi anlayırdı. Dili öyrəndikcə ilk günlər ətrafındakılara öz real həyatı haqqında danışmağa başladı, amma heç kim belə şeylərə inana bilmirdi. Çünki buradakı uşaqların çoxu öz keçmişləri ilə bağlı müxtəlif əhvalatlar uydururdular. Bir neçə dayə ilə, hətta sonda direktorla da söhbətdən sonra onun danışdıqlarına heç kimin diqqət yetirmədiyini başa düşdü və daha öz keçmişi ilə bağlı heç kimlə danışmadı.

Şola ingilis dilini öyrənənə kimi kiminləsə dostluq etməyi həqiqətən çətin gəlirdi. Ətrafda danışılardan heç bir şey başa düşmürdü, pansionun öncədən heç bilmədiyi ingilis dilində məktəb dərsləri ona ilk günlər çox çətin gəlirdi. Bütün pansionda fransızca bilən çox az adam tapmaq olardı və Şolanın tanıdığı yeganə belə insan pansionun direktoru idi. Direktor çox mülayim təbiətli, uşaqları sevən birisi idi. Hər dəfə Şolanın dil barəsində olan problemlərini maraqla dinləyir və hər dəfə də sonda "Şola, canını sıxma, zamanla uyğunlaşacaqsan, müəllimlərinə tapşıracağam sənə güzəştlər etsinlər" - deyə onu sakitləşdirirdi. Belə söhbətlərdən qismən rahatlaşan Şola dərslərinə qayıdardı.

İlk bir ilə yaxın müddəti heç kimlə ünsiyyət saxlaya bilməyən bu mavi gözlü, mulat qızcığaz bir gün həyətdə gəzərkən buruq saçlı, həmyaşlı olduğu bir oğlan ona yaxınlaşıb həyətdən dərdiyi bir gülü ona verir və çox çətinliklə, tələffüzündə bir neçə səhvlə fransızca "mənim adım Ravondur, bilirəm sənin adın Şoladır. Mən səninlə dost olmaq istəyirəm" deyir və sözünü bitirib gülür. Şola da özünü saxlaya bilməyib gülməyə

başlayır. Oğlanın danışığında açıq-aydın görünürdü ki, o bu sözləri 10 dəqiqə öncə direktordan xüsusi xahişlə öyrənib. Şola ingilis dilində yalnız "okay" deyib gülü aldı. Bu 2 cümləlik ünsiyyətdən sonra onlar bir-biri ilə daha sıx-sıx əlaqə qurmağa başladılar və çox vaxt boş vaxtlarında bir yerdə oturub söhbət edərdilər. Zamanla Şola ingilis dilini öyrəndikdən sonra ünsiyyət daha da asanlaşdı və onlar yaxşı dostluq əlaqələri qurdular. Ravon daima gülürüz, içində keçirdiklərini biruzə verməyən və səmimi bir oğlan idi. O, Şoladan yaşca cəmi 7 ay balaca idi. Amma bəzən danışıqlarında, öz fikirlərini bildirəndə sanki 22-23 yaşlı birisi kimi danışırdı. O, ümumiyyətlə, valideynlərinin kim olduğu haqqında heç bir məlumata sahib deyildi. Təxminən 1 yaş olanda pansion önünə üzərində kiçik bir kağız parçası ilə buraxılmışdı. Kağızın üzərində yalnız uşağın adı və dəqiq doğum tarixi yazılmışdı. Bura bu şəkildə gələn uşaqların sayı az deyildi. Hamının keçmiş ailəsi ilə bağlı danışmağa doğru-yalan 1-2 cümlə də olsa, fikri olurdu, amma Ravonun bura necə buraxıldığını hamı bildiyi üçün heç kim ona ailə ilə bağlı suallar vermir və bu barədə onunla söhbət açılmırdı.

Şola Ravon ilə söhbətlərindən birində onun ailəsi barədə soruşdu. Təbii ki, Şola buraya gec gəldiyindən və dili təzə-təzə öyrəndiyindən bu barədə heç bir məlumatı yox idi. Ravon Şolanın üzünə baxıb başını aşağı saldı və uzun müddət susdu. Şola sualı 2-ci dəfə təkrar etmək istəyirdi ki, Ravonun gözlərinin dolduğunu gördü. O, ilk dəfə idi ki, bu şən oğlanı belə qəmgin görürdü. Ravon nə qədər çalışsa da, göz yaşlarını Şoladan gizlədə bilmədi. Göz yaşları ilə bərabər, içindən gələn cümlələri də deməyə başladı:

- Bilirəm, sən bu sualı bilmədən verirsən, amma burada hamı öz keçmişi barədə həvəslə və ya ən azından içini boşaltmaq xatirinə də olsa danışmağa meyllidi. Amma mən belə deyiləm. Ən az keçmişimi özümdən uydurmağa belə hüququm yoxdu, çünki burada hamı mənim sadəcə qapı ağzına qoyub qaçmağa, pansiona girib özlərini təqdim etməyə belə cürətləri çatmayan valideynlərə sahib olduğumu bilirlər. Artıq 12 ildir ki, buradayam, amma bir dəfə də olsun kimsə gəlib direktora "Ravon necədir?" sualını verməyib. (danışdıqca Ravonun gözlərində göz yaşları damlaları bir-birini əvəz edirdi) Olsun, baş çəkməsinlər, gəlməsinlər, bəlkə də çox illər sonra mənim üzümə baxmağa utanarlar,- deyə gəlmirlər, amma mənim ən azından öz soyadımın nə olduğunu bilməyə haqqım var. Uşaqların əksər hissəsi ana deyib qucaqladıqları, doyunca öpdükləri, ata deyib əlindən tutduqları, boynuna sarılıb "atam" dedikləri anları bura gəlməzdən öncə, burada valideynlərin uşaqların yanına gəldikləri anlarda və ya uşaqların bura qoyulduğu vaxtda, ən azından həyatlarında bir dəfə də olsa yaşamışlar... Mən belə "böyük" arzular istəmirəm, amma ən az kaş kimsə mənə də uzaqdan kimisə barmaqla göstərib "Ravon, bax o qadın, kişi sənin anan, atandır" deyə biləydi... Ümid edirəm bir gün mütləq bu arzuma çataram...

Şola Ravona sona kimi qulaq asıb onun üzündən göz yaşlarını sildi və dostunu qucaqladı. Növbəti 5 dəqiqə ərzində onlardan heç biri danışmadı. Ravon susqunluqdan sonra özünə gəlib, Şolanın ona görə pis olmaması üçün ona baxıb gülümsədi və Şola dostunun özünə gəldiyini hiss edib, o da təbəssüm etdi. Daha sonra Ravon Şola haqqında maraqlanmağa başladı. O, əslində Şolanın öz həyatı barəsində danışdıqlarını eşitmişdi. Onu uzun müddət tanıdığına görə onunla bağlı olanlara inandığını Şolaya da bildirdi:

- *Bilirəm, burada uşaqların demək olar heç biri sənin danışdıqlarına inanmır. Düzünü desəm, ilk günlər heç mən də inanmırdım, çünki bu tipli dramatik keçmiş həyatlar bura gələn çox uşaqlar tərəfindən uydurulur və zaman keçdikcə, rəhbərlik onların yanına gələn ziyarətçilərdən məlumat aldıqdan və hər şey dəqiqləşdirildikdən sonra bunların sadəcə uydurma ssenarilər olduğu ortaya çıxır. Belə keçmişləri uydurmaq pansion uşaqları içində tendensiya kimi formalaşmış. Amma mən vaxt keçdikcə, səni tanıdıqca sənin bu danışdıqlarına daha çox inanıram. Bilirəm ki, sən başqaları kimi keçmişin haqqında nağıllar uydurmağa meyilli qız deyilsən. Səni buraya gətirən insanın danışdığı ailə hekayənlə sənin bizə və idarəçilərə danışdığı həyat tamamilə fərqli olduğu üçün hamı ona - səni bura gətirən "atanın dostu"na inanır. Mən də bu barədə öz-özümə çox fikirləşmişəm və düşünmüşəm ki, 10-12 yaşlı bir qız Sürix haqqında necə biliyə sahib ola bilər?! Hər 2 valideynin qara olması şəraitində qızları necə mavi gözlü mulat ola bilər?! Sənin ananın ağ dərili olması o deməkdir ki, atan hər halda adi şəxs olmayıb. Fransız dilinin ana dilin olması və qonşu Fil Dişi Sahili ölkəsi və San Pedro şəhəri haqqında bu qədər bilməyin mənə təəccüblü və maraqlı gəldi. Sonda bütün bunların realıq olduğunu qəbul etməyə qərar verdim.*

Şola bu pansionda ona inanan və onun inanacağı ən az bir nəfərin olduğuna artıq əmin idi. Ravonla bu söhbətlərdən başlayaraq Şola hər görüşdə, hər yeni söhbətlərdə artıq daha da detallı şəkildə öz keçmişini danışmağa başladı. Sürix şəhərindəki hesab təbii ki, bu uşaqların yaşları artdıqca daha qabarıq şəkildə onların fikirlərinə daxil olur və söhbətlərdə əsas mövzu olurdu. Amma bu mövzuda onların qarşısında böyük suallar dayanırdı. Kumasidən Sürixə necə getmək, hansı pullarla bilet almaq, Sürixdən hansı banka hesabı soruşmaq, Şolanın Bentde olduğunu necə sübut etmək və s. kimi bir sürü sual ortaya çıxırdı. Şola hər gün bu suallara cavabı hafizəsində o günləri yada salmaqla axtarırdı, amma artıq 7-8 il keçmişdi. Həm də o vaxt onun cəmi 4 yaşı var idi. Sənədin barmaq izi olması isə ümumiyyətlə yadında deyildi. Düşünürdü ki, yəqin ki sənəd Bentde Endoh adına olan şəhadətnaməsi idi. Bu isə təbii ki artıq mövcud deyildi. Təsdiqedicisi sənəd haqqında hər dəfə düşünəndə sanki bütün ümidlərini itirdiyi qənaətinə gəlirdi...

V Fəsil

Conson Feynard... 1990-cı ildə həyat yoldaşının ölümü ona çox olmasa da təsir etmişdi. Amma 4 il sonra 36 yaşında Conson yenidən evlənməyə qərar verir. 1 il sonra kiçik bir oğulları da dünyaya gəlir. Şirkətin adına isə heç bir dəyişiklik etmir, çünki bu ad artıq yerli istehsalatda və balıq məhsulları üzrə dünya bazarında mövqeyə malik bir brend idi. Consonun bu dövrdə işləri, həqiqətən, əla gedirdi. Bütün əlaqələri normasına qoymuşdu.

1991-ci ildə Nikola Ferranın qardaşı Metyu Ferran tərəfindən San-Pedroda yeni bir balıq sənayesi zavodu yaradıldı. Bu zavod bütün texniki təchizatlarına və işçi heyətinin peşəkarlıq səviyyəsinə görə "ENDOHS"dan xeyli irəlində idi. İşçi heyətinin əsas üzvləri əsasən Avropadan, xüsusən də Fransadan gətirilmiş mütəxəssislər idi. Məhsulların xarici satış bazarlarına çıxışını təmin etmək üçün isə məhz Consonun əlaqələrindən istifadə olunurdu. Conson təbii ki, qəlbən istəməsə də öz rəqib müəssisəsinin əlaqələrini qurmağa çalışırdı. Amma "ENDOHS" artıq uzun illər bazarda olması və bu şirkətə inam Metyunun satış bazarında irəli getməsinə açıq-aydın əsas maneə idi. Çünki Endohların qurduğu bu müəssisə artıq nəinki Fil Dişi Sahilinin, hətta bütün Qərbi Afrikanın əsas aparıcı balıq məhsulları istehsalçılarından və ixracatçılarından biri idi.

1996-cı il. San-Pedro. Fil Dişi Sahili.

Həftəsonu Conson ailəsi ilə birlikdə San-Pedro çimərliklərindən birinin sahilində yerləşən bağı evlərinə gəlmişdi. Demək olar, bütün həftəsonları ailəlikcə harasa gəzməyə gedirdilər. Amma bu dəfəki istirahətləri zamanı Conson 6 ildir ki, şəxsən əlaqə qurmadiği bir şəxsdən məktub aldı.

Bu bağı evlərinin harada yerləşdiyini qulluqçu və qoruyucuları çıxmaqla Conson və həyat yoldaşından başqa heç kim bilmirdi. Axşamüstü saat təxminən 7-də qapının zəngi çalındı və qoruyuculardan biri Consonun otağına daxil olaraq "bir adam gəlib və sizə Nikola Ferran ilə əlaqəli bir məlumatı çatdırmaq istəyir"- dedi. Conson Nikolanın qardaşı Metyu ilə işlə bağlı tez-tez görüşürdü, amma Nikolanı görmürdü. Bu adı adi eşidəndə də həyacanlanırdı. Bu ad onu 1986-cı il hadisələrinə çəkib aparırdı.

Heç nə düşünmədən "gəlsin içəri" cavabını verdi. 1 dəqiqədən sonra otaqda qara kostyumlu, hündür bir zənci göründü. Daxil olub salam verdikdən sonra birbaşa mətləbə keçərək "Cənab Ferran bildirmək istəyir ki, bu yaxınlarda sizin ixracat gəmilərinizdən birinə ehtiyac duyulacaq, hər an tələbə hazır olun" dedi. Conson isə - "nə vaxt lazım olsa, qulluğunda hazırım", - cavabını verdi. Xəbəri çatdıran sağollaşdı. Mesaj kifayət qədər konkret bir mesaj idi və Conson ilk öncə 8 il əvvəl, daha sonra isə Nikola ilə olan yeganə görüşlərinə bir anlıq qayıtdı. Təbii ki, gəmilərdən birində Avropa ya Amerikaya narkotik daşınmalı, ya da oralardan geriye silah gətirilməli idi. Amma bu, onu narahat etmirdi, çünki bütün bu qeyri-leqal əlaqələri Nikolanın özü təşkil edirdi və mövcud şəraitdə heç bir problem ola bilməzdi. Sadəcə bircə dəfə bu qanunsuz məhsulu ölkədən çıxartmaq və ya ölkəyə daxil etmək lazım idi. Digər tərəfdən Conson heç kimin xəbərdar olmadığı bir evə məlumat gətirən kiminsə olduğunu bildikdən sonra artıq əmin oldu ki, onun hər gün hər addımını izləyirlər...

...

1951 – 1982-ci illər. San-Pedro. Fil Dişi Sahili.

Limandan yenidən uzaqlaşan böyük bir gəmi üzərində 8 il əvvəl demək olar tamamilə məhv edilmiş bir ailənin adı - "ENDOHS" soyadı parlaq hərflərlə diqqəti cəlb edirdi.

Bu şirkətin qurulması, formalaşması və inkişafı 30 ildən çox çəkmişdi. İlk dəfə belə bir müəssisənin açılması ideyası fransız iş adamı Frau Gameiroya məxsus idi. O, Fil Dişi Sahilinə 51 yaşında ikən, II Dünya Müharibəsindən sonra durğunluq zamanı və artıq Fransada və Əlcəzairdə kifayət qədər mülk sahibi olduğu vaxtlar gəlmişdi. Həyatında 2 dəfə evlənmişdi və ikinci evlilikdən 1 oğlu var idi və onun da 20 yaşı vardı. Fraunun bu torpaqlara onun köhnə fransız dostları yeni investisiya yatırımları üçün çağırışdılar. 1951-cü ildə Fil Dişi Sahilinə gələndə indiki San-Pedro şəhəri çox kiçik bir balıqçı kəndi

idi. Amma Frau bu yerin balıq sənayesi zavodu üçün uyğun bir mövqedə yerləşməsinə nəzərə alaraq burada ilk belə bir böyük müəssisə yaratmağı qərara alır. Lakin dostları müəssisənin Abicanda açılmasının daha uyğun olduğunu deyirdilər, çünki belə də daşınma xərcləri daha az olacaqdı. Çünki San-Pedroda hələ liman tikilməmişdi. Bu dövrdə Fil Dişi Sahili Fransa dövlətinin müstəmləkəsi olduğu üçün fransız investirlərə bu torpaqlarda inkişaf üçün yaxşı şərait yaradılırdı. Lakin Frau müəssisəni San-Pedroda yaradacağına ısrarlı olub 1954-ci ildə "Versal" adlı müəssisəsinə yaratdı. Onunla eyni dövrdə bir neçə investorlar da San-Pedroda fəaliyyətə başladılar. İlk öncə çox az çeşiddə məhsul istehsalı həyata keçirilirdi və məhsullar başqa şirkətə məxsus gəmilərlə Abicandan ixrac olunurdu. İxracat ölkəsi isə hələlik demək olar tək cə Fransa idi. Amma zamanla bu kiçik zavod böyük bir müəssisəyə çevrilməyə başladı. Fraunun bu müəssisəni açdığı dövrlərdə Bentdenin babası Frank Endohun 25-26 yaşı olardı və o, Fransada oxumuş azsaylı Fil Dişi Sahilindən olan gənclərdən biri idi. Fransa öz müstəmləkəsi olduğu ölkələrdən müəyyən sayda gəncləri Fransanın tanınmış universitetlərinə oxumağa göndərirdi. Belə şanslı və bilikli gənclərdən biri də Frank Endoh olmuşdu. 25 yaşında ikən Mühasibat ixtisası üzrə Paris Universitetində bakalavr pilləsini (Fransanın ən qədim universitetidir və 1970-ci ildə bu böyük universitet 13 hissəyə parçalanmışdır, Hal-hazırkı Paris Sorbonne Universiteti, Denis Diderot Universiteti onun hissələridir) bitirən bu gənc Fili Dişi Sahilinə qayıdaraq öz doğma şəhəri San-Pedroya gəlir. Vətənə qayıtdıqdan sonra evlənir və 1955-ci ildən bu müəssisədə işləməyə başlayır. Daha sonralar 1 qızı və 1 oğlu da olur. 1959-1960-cı illərdə ölkədə müstəqillik üçün çevriliş zamanı bir müddət müəssisə fəaliyyətini dayandırır. Lakin Fil Dişi Sahili öz müstəqilliyini (1960-cı il, 7 avqust) əldə etdikdən sonra yenidən zavod öz fəaliyyətini bərpa edərək tam gücü ilə işləməyə başlayır. Frank iş üçün müəssisəyə müraciət edən zaman onu heç bir tərəddüdsüz işə götürmüşdülər. Çünki bu ölkədə və xüsusilə də bu şəhərdə belə ixtisaslı kadrlar tapmaq çətin idi. Müəssisənin maliyyə-mühasibat işlərinə baxanların əksəriyyəti Fransadan çağırılmışdı və ölkədə çevriliş zamanı fransız işçilərin çoxu öz vətəninə dönürdü, müstəqillik bərpa olunduqdan sonra bu şirkətə qayıdıb işləmək onların bəziləri üçün perspektivsiz görünürdü. Frankın öz işində məsuliyyətli və bacarıqlı olması onun çevriliş sonrası vəzifəcə xeyli irəliləməsinə səbəb oldu. 60-cı illərin sonlarında o artıq bu böyük korporasiyanın baş mühasibi idi. O, öz inamlı işi ilə Frau Gomeiranın ən çox istədiyi və dəyər verdiyi işçilərindən birinə çevrilməyi bacarmışdı. Fraunun özü əsasən Fransada olurdu və ordakı işləri idarə edirdi. Onun oğlu Mişel Qomeira atasının Əlcəzairdəki müəssisələrinin başında idi. Mişel uşaqlıqdan artıq bu cür iş fəaliyyətinə başlasa da, o, atası kimi fəal deyildi. Sadəcə atasının dediklərini etməyə çalışırdı və öz əyləncəsini heç vaxt heç bir işə dəyişməzdi. Fraunun oğluna buraxacağı mülk və bu qədər müəssisə onun bəlkə nəvələrinə də bəs edərdi. Mişel Əlcəzairdəki işlərini atasının onun yanına təyin etdiyi məsləhətçi əsasında planlaşdırırdı. O, demək olar bu müəssisələrdə heç bir işə nəzarət etmirdi və bütün işlər həmin məsləhətçi- icraçı direktor

tərəfindən həyata keçirilirdi. Bütün vaxtını müxtəlif ölkələrə səyahətlərdə, həyatdan tam həzz ala-ala keçirirdi. Yalnız atasının Əlcəzairə gələcəyini bildiyi vaxtlar işinin başında olurdu və atasından çox çəkinirdi. Lakin atası da onun belə tənbel və öz kefini hər şeydən üstün tutan birisi olduğunu bilirdi. Onun cəmi 1 oğlu vardı və Mişel onun üçün dünyadakı ən dəyərli varlıq idi. Mişel 26 yaşından başlayaraq öncə marixuana, daha sonra isə heroin qəbul etməyə başladı və bu, onun bütün gələcək həyatına təsir etdi.

1970-ci ildə San-Pedro portunun tam hazır olması şirkətin inkişafına güclü bir təkan verdi. Artıq Versal şirkəti öz məhsullarını öz gəmiləri ilə öz limanlarından ixrac edirdi. Daşınma xərcləri xeyli dərəcədə aşağı düşdü.

70-ci illərin ortalarında Frank artıq karyerasının ən yüksək pilləsinə çatmışdı. 1974-cü ildə Frau Qomeira günlərin birində Frank Endohu yanına çağırırdı. Arada olan 29 illik yaş fərqi baxmayaraq bu 74 yaşlı qocaman iş adamı və 45 yaşlı müəssisənin icraçı direktoru yaxın dost kimi olmuşdular. Frau artıq çox qocalmışdı və Fransadakı işlərə tək nəzarət etməyə çətinlik çəkirdi. 43 yaşlı oğlu Mişel artıq ciddi şəkildə narkoman idi və açıq-aydın o da işlərə nəzarət edə bilmirdi. Yalnız Fil Dişi Sahilindəki bu müəssisə tam gücü ilə işləməyə davam edirdi və inkişaf edirdi. Frankın Frau ilə əlaqəsi nə qədər yaxın olsa da, o, ilk dəfədir ki, öz rəhbərini belə qəmgin və sanki onunla vidalaşmış kimi danışan görürdü. Frau Frankdan oturmasını xahiş edib sözə başladı :

- Frank, sən mənimlə artıq 19 ildir ki, çiyin-çiyinə işləyirsən və bil ki, bu böyük Afrikada sən mənim ən çox dəyər verdiyim və inandığım işçim və dostumsan. Mənim artıq 74 yaşım var və Mişelin də vəziyyətini yaqin ki bilirsən. Onun da kiçik bir qızı var və nəvəmin cəmi 7 yaş var. Fransadakı və Əlcəzairdəki müəssisələrimdən gələn gəlir, Fransa və İsveçrə bank hesablarımdakı pullar hətta nəvəmin nəvələrinə də yetər. Mişelin belə böyüməsinə görə özümü günahkar sayıram. Mən də atayam və hələ də ümid edirəm ki, bir gün gec olmadan o özünə gələr və öz həyatını, ailəsini dəyərləndirib normal həyata qayıdır, narkomaniyadan müalicə olunar... Amma sən də mən də yaxşı bilirik ki, bunlar sadəcə arzudur və Mişel bu arzuları reallaşdırmaq gücündə deyil. Frank, səni 25-26 yaşından bəri tanıyıram və inan oğlum qədər səni həmişə çox istəmişəm. Sənin də gözəl bir ailən olduğunu bilirəm: 18 yaşlı qızın və 17 yaşında bir oğlun var. Öncə Mişel sonra isə sənin haqqında danışmaqda məqsədim budur: Mən bugün- sabah bu həyatı tərksətsəm, Mişel bütün bu şirkətlərin heç 10%-inə də nəzarət etməyi bacarmayacaq. Ona görə də mən çox düşündüm və belə bir qərar verdim: Mənim bu Afrika torpaqlarına gəlişim daha olmayacaq, Fransaya qayıdıb həyatımın geridə qalan və çox olmayan hissəsini Lionda, şəhər kənarındakı evimdə keçirtmək istəyirəm. Bu korporasiyanı tam sənin idarənə buraxıb gedirəm və sənin adına keçirirəm. Düzdür, heç bir ağıllı Avropalı öz mülkünün ən kiçik bir hissəsini də Afrikalı birisinə verməz, amma mən deyəsən artıq qocalmışam və ağılim məni tərksətsədim. (üzündə kiçik bir gülümsəmə)

Səndən tələbim - Mişelin qızının hesabına hər il bu müəssisənin gəlirinin 20%- ini keçirtməkdir. Bilirsən ki, mənim heç buna da ehtiyacım yoxdur, amma Mişel barəsində narahatam. Bunu istəməyimdə səbəbim - bir gün bütün var-dövlətimin kazino stolları üzərində Mişelin ağılsızlığı ucbatından yox olacağından qorxuram. Ona görə də sənə inandığım üçün bu pul göndərmələrini ən azından nəvəm Ketrinin böyüyüb bu işlərin başına keçənə qədər reallaşdırmağımı istəyirəm. Mən buranı tərk etdikdən sonra istəsən şirkətin adını belə dəyişə bilərsən. Niyə də "ENDOHS" olmasın?! Əminəm ki, bir gün bu şirkəti sənin uşaqların səndən və məndən də yaxşı idarə edəcəklər və milyonlar qazanacaqlar. Mən bu torpaqlara gələndə bura kiçik bir kənd idi. Amma indi San-Pedronu tanımaq olmur. Əminəm ki, 15-20 ildən sonra bu şəhər daha da böyük bir sənaye mərkəzi olacaq və bu müəssisə sizin hesabınıza öz gücünü 10 dəfə artıracaq. Mənim sənə deyəcəklərim bu qədər. Mən sənə ilə son dəfə Afrikada vidalaşmaq istədim, amma bilirəm ki, gəlib Lionda mənə baş çəkməyə vaxt tapacaqsan. Bu gün axşam mən vətənimə uçuram və bu əsrarəngiz Afrikani – Fil Dişi Sahilini tərk edirəm. Hiss edirəm, bu ölkədə 23 illik fəaliyyətim və mənəcə, uğurlu fəaliyyətim, indi Frau Qomeiranın necə qocalmasına və Afrikaya təslim olub getməsinə baxıb gülür...

Frank cavab verməyə söz tapmırdı. O, bu dəqiqədən etibarən ilə yüz minlər qazandıran bir korporasiyanın sahibinə çevrilmişdi. O da Frau Qomeirani bir ata kimi çox istəyirdi, amma onun bir gün belə bir şey edəcəyi heç ağılına da gəlməzdi. Yerində donub qalmışdı, danışa bilmirdi. İlk dəfə Frau Qomeira ilə sanki ata-oğul kimi birlərini qucaqladılar...

2 il sonra Frank öz oğlu Lidsen Endohu Paris-Sorbonne Universitetinə gətirən zaman Liona da getdi. Frau Qomeiranın vəziyyəti artıq yaxşı görünmürdü. Yaşlanma öz sözünü deyirdi.

6 ay sonra Fransanın nüfuzlu iş adamlarından biri Frau Qomeiranın ölüm xəbəri Fransaya yayıldı. Keçmiş bossunun ölümündən sonra 4 il ərzində korporasiyanın adını Versal olaraq saxladı. Ona verdiyi sözü də unutmayaraq hər il nəvəsinin hesabına gəlirin 20%-lik hissəsini köçürürdü. Yalnız 1980-ci ildə, şirkət yeni ixracat müqavilələri bağladıqdan sonra korporasiyanın adı dəyişdirilərək "ENDOHS" qoyuldu. Artıq müəssisədə Endoh ailəsinin 3 üzvü var idi. Bunlar Frank, Lidsen və Mansi Endoh idi. Həm qızı, həm də oğlu artıq ailə həyatı qurmuşdular. Lidsen Fransada oxuduğu zaman eyni universitetdən əlaqə qurduğu bir fransızla - Lusinda Marvela ilə ailə həyatı qurmuşdu. Mansi isə Fil Dişi Sahilindən olan və Fransada hüquq sahəsi üzrə təhsil almış bir gəncə - Conson Feymard ilə evlənmişdi.

VI Fəsil

1996-cı il Dekabr, San-Pedro, Fil Dişi Sahili.

Nikola Ferran öz ofisində oturub qəzetin yazı başlıqlarından birinə zövqlə nəzər salırdı. Otaqdakı televizorda gedən ölkə xəbərləri qeyri-ixtiyari onun diqqətini çəkdi. Son 3 gündə bütün ölkə mediasında gedən əsas xəbər başlığı "ENDOHS" korporasiyasının bağlanması ilə əlaqəli idi...

4 gün əvvəl...

Conson Feynard ofisində şirkətin illik hesabatlarına nəzər salırdı. Telefonuna gələn zəng bir anlıq onun fikirini dağıtdı. Zəng edən adam "ENDOHS" şirkətinin gəmilərinə vurulan ixracat məhsullarının qeydiyyatını aparən məsul şəxs – anbardar idi. O, 2 şəxsin indi gələrək müəyyən miqdarda hansısa məhsulun bu gəmilərlə daşınmalı olduğunu dediklərini bildirdi. Conson ilk öncə nə isə yalnızlıq olduğunu düşündü və belə bir şeyə icazə vermədi. Lakin həmin 2 şəxsdən birinin Nikola Ferranın adını çəkməsi vəziyyəti dəyişdi. Conson verdiyi sözü yadına saldı və yükün götürülməsini əmr etdi.

Gəmi tam yüklənilib limanı tərk edirdi. Sahildən uzaqlaşmasından 15 dəqiqə sonra Daxili İşlər Nazirliyinin bir neçə polis motorlu qayıqları bütün gəmini mühasirəyə aldılar. Gəmi geriyə, sahilə qayıtmaq məcburiyyətində qaldı. Sahilə yan aldıqdan sonra bərədə 30 dəqiqə çəkən xüsusi araşdırma nəticəsində balıq konservləri arasında külli miqdarda kakain və mariyuana bağlamaları aşkar edildi. Bu yoxlanış 2 saat sonra bütün Fil Dişi Sahili televiziya kanallarında və radiolarda yayımlanmağa başlandı. Səhəri gün bütün qəzetlər bu mövzunu ön səhifədə yerləşdirdi. San-Pedronun və ümumilikdə Fil Dişi Sahilinin ən böyük müəssisələrindən birinin adına ciddi bir zərbə dəydi və müəssisənin

gələcək fəaliyyəti şübhə altına alındı. Həmin gün korporasiyanın rəhbəri Conson Feymard və şirkətin əsas idarə heyəti tutuldu və müəssisənin fəaliyyətinə bir müddətlik son qoyuldu.

Növbəti 1 ay ərzində Fil Dişi Sahili Ali Məhkəməsi bu hadisənin istintaqını apardı və şirkətin daşınma ilə əlaqəli müvafiq şəxslərinə 3-5 il müddətinə, Conson Feymarda isə 7 il müddətinə iş kəsildi. Son nəticə olaraq belə düşünüldü ki, bu müəssisə artıq son 5-6 ildə illegal ixracatlarla məşğul olmuşdur. Buna görə də müəssisənin fəaliyyətinin dayandırılmasına dair qərar verildi. Hakim bu nəticəyə şirkətdə işləyən 2 şahid işçinin sözlərinə əsasən gəlmişdi. Onlar bu şirkətdə hərəsi müvafiq olaraq 4 və 5 il işləmişdilər və guya neçə illər bütün bu illegal məhsul ixracatının "şahid"i olmuşdular...

Nikola Ferran... O qardaşının müəssisəsini ölkənin 1 nömrəli balıq istehsalatı brendi edəcəyinə söz vermişdi. Aydın görünürdü ki, o, sözünü tuturdu və asta-asta istəyinə nail olurdu. Conson Feymardın Metyu Ferranın müəssisəsi üçün xarici əlaqələrinin tam yaradılması və ixracat prosesinin tam qüvvəsinə düşməsi üçün köməklərindən sonra artıq ona heç bir ehtiyac duyulmurdu. Təbii ki, bu cür şəraitdə - 2 eyni tipli müəssisənin eyni ölkədən və hətta eyni şəhərdən xarici satış bazarında olması şəraitində Conson, yenidən əsas rəqib müəssisənin rəhbəri kimi diqqəti cəlb edirdi. Nikola "ENDOHS" şirkətinin nə formada olursa-olsun, ümumiyyətlə, aradan götürülməsi barədə çoxdan qərar qəbul etmişdi. Xarici satış bazarının tam ələ keçirilməsi üçün artıq uzun illərlə bu sektorda beynəlxalq bazarda tam yerini almış "ENDOHS"a Metyunun zərbə vurmasının vaxtı çatmışdı. Consona əvvəlcədən dediyi məhsul göndərilməsinin reallaşdırılması zamanı Nikola yenə də öz əclafıq prinsiplərini ortaya qoyaraq özü polisə "ENDOHS" gəmilərinin illegal satış məhsulları daşdıqlarını bildirdi. Əvvəlcədən böyük məbləğlərlə iş birliyinə cəlb edilmiş 2 müəssisə işçisi isə məhkəmədə öz 4-5 illik iş yerlərinə lazimi səviyyədə xəyanət etməyi boyunlarına götürmüşdülər. Onlara ödənən məbləğlə növbəti 10 bəlkədə 15 illərini ailələri ilə birlikdə, rahat şəraitdə, keflə dolanaraq keçirə bilirdilər. Bu kasıb ölkədə belə təkliflər çox nadir şans sayılırdı və bir balaca insanlıqdan uzaq şəxslər belə şansları heç vaxt qaçırmazdılar.

Conson hadisələrin necə inkişaf etdiyini hələ dərk edə bilmirdi. O, yalnız bu bərhad vəziyyətdə olan Bouake Şəhər Həbsxanasının qapılarının üzünə bağlandığı zaman hər şeyi dərk etməyə başladı. İyrənc qoxulu, rəzil şəraitdə olan bu yer kübar zadəgan həyatına uyğunlaşmış bir şəxs üçün əsl cəhənnəm kimi görünürdü. O, indi anlayırdı ki, öz əli ilə öz quyusunu qazmışdır: Metyunun məhsulları üçün dünya bazarını təmin etmək, xarici alıcılarla görüşlərin keçirilməsi, onun müəssisəsi üçün beynəlxalq səviyyədə marketinq fəaliyyətini reallaşdırmaq. Amma vəziyyətə digər tərəfdən baxdıqda isə o bilirdi ki, bunlardan hər hansı bir işə "yox" deməyi ona baha başa gələ bilirdi. O, Nikolanın çarxına artıq çoxdandır ki, ilişmişdi və bu çarxdan ən təmiz

qurtuluş yolu bəlkə də elə bu həbs hücrəsi idi. Çünki ən azından bilirdi ki, ikinci ailəsi sağ-salamatdır.

...

1997-ci il, Kumasi, Qana.

Səhər saat səkkiz idi və pansionun əksər uşaqları dərəcə tələsirdi. Pansionun tərkibində bəlkə bütün Qanada ən böyük sayılacaq məktəb də fəaliyyət göstərirdi. Bu məktəbdə 4500 uşaq təhsil alırdı. Təhsil səviyyəsi yüksək olmasa da bu məktəb uşaqların gələcək (əsasən buranı tərk etmələrindən sonra nəzərdə tutulur) peşələrini tapmağa müəyyən mənada kömək olurdu. Məktəb 11 illik idi və 9-cu sinifdən sonra müxtəlif peşə məktəblərinə ayrılırdı. Bu peşələr də əsasən bu şəhərdə və bütünlüklə Qanada fəaliyyət göstərən müxtəlif fabrik və zavodların iş prinsiplərinə uyğun öyrədilirdi. Bu peşələri yaxşı öyrənən uşaqların belə çox az bir hissəsi buranı tərk etdikdən sonra belə müəssisələrdə iş tapa bilirdilər. Qana əhalisinin sayı 18 milyonu (1997) keçirdi və işi olan əmək qabiliyyətli əhalinin sayı 3.7 milyon idi. Bu əhali də əsasən qızıl, boksit, manqan, aliminium və brilliant çıxarılması və istehsalında, oduncaq tədarükü, kakao və kofe istehsalı sahələrində çalışırdılar. Məhsulların əksəriyyəti xammal şəklində xarici ölkələrə, xüsusən də Birləşmiş Krallıq, A.B.Ş , Almaniya, Yaponiya və Niderlanda ixrac edilirdi.

Şola 8-ci sinifdə oxuyurdu və öz həmyaşıdları arasında ən savadlı şagirdlərdən biri sayılırdı. Bütün müəllimlər onu çox istəyirdi. İlk illər ingiliscə oxumaq ciddi problemlər yaratsa da zamanla o hər şeyi yoluna qoydu və ingilis dilini öz ana dili kimi qəbul etdi. Ravon da dərslərində fəallardan biri idi. Onların artıq 15 yaşları vardı. Ravon hər gün dərslər bitdikdən sonra günorta pansionu tərk edər və şəhərə gedərdi.

İlk günlər o, şəhər kənarındakı ağac emalı və mebel materialları istehsal edən kiçik bir sexdə işə başladı. O vaxt hələ onun cəmi 13 yaşı vardı və usta yanında köməkçi kimi əmək haqqı olmadan işləməyə razılaşmışdı. 2 il belə işlədikdən sonra artıq işi demək olar öyrənmişdi və özü artıq təkbaşına sifarişlər qəbul edə bilər, əmək haqqı alırdı. Lakin bir müddətdən sonra müəssisə bağlanmalı oldu və Ravon yenə də işsiz qaldı. Bir neçə bu tipli emalatxanalara iş üçün müraciət etməsinə baxmayaraq iş tapa bilmədi.

Pansionda olan 15-16 yaşına çatmış oğlanların çoxu şəhərin müxtəlif yerlərində, müxtəlif tipli işlərdə işləyirdilər. İşdən çıxmasından bir müddət keçmiş Ravon yeni bir iş təklifi aldı.

Bir gün Ravon Şola ilə pansionun həyatində Şolanın valideynləri barəsində söhbət edirdi. O, qızın atası ilə fransız anasının harada necə tanış olmalarını soruşurdu. Şola isə vaxtilə bu sualı valideynlərinin ölümündən sonra bibisi Mansi Feymarda vermişdi. Bibisinin danışdığına görə atası Lidsen Paris-Sarbonne Universitetində təhsil alarkən Lusinda ilə tanış olmuşdu. Lusinda universitetin başqa bir fakültəsində təhsil alırdı və universitetin ən gözəl qızlarından biri idi. Lidsen Endoh hamının önündə Lusindaya evlənmək təklifi edərkən hamı ona gülmüşdü. Amma Lusinda bütün ətrafdakıları təəccübləndirərək bu zənci, lakin ağıllı və yaraşlıq oğlana "hə" demişdi. Onlar hər ikisi universiteti eyni ildə bitirdikdən sonra Parisdə evlənmişdilər. Anam atamı daha yaxşı tanıdıqdan sonra həmişə belə bir qərar qəbul etdiyinə görə özü ilə fəxr edirdi. Daha sonra isə onların mulat və mavi gözlü bir qızları dünyaya gəldi...

Şola axırıncı cümləsini deyib qurtarmışdı ki, Ravondan 2 yaş böyük Fenuku adlı bir pansionlu oğlan onu arxadan çağırdı. Kobud qalın səsə malik Fenuku Ravonla danışmaq istədiyini bildirdi. Şola Ravonla sağollaşıb içəri getdi.

Ravon Fenukunu qaradınmaz bir oğlan kimi tanıyırdı və bu söhbətə qədər onların arasında elə bir əlaqə olmamışdı. O, vücud cəhətdən kifayət qədər yekəpər idi. 12 yaşından şəhərdə müxtəlif yerlərdə işləyirdi. Hal-hazırda gecələr işə gedirdi və uşaqlar onun harada işlədiyini dəqiq bilmirdilər, onun özündən də soruşmağa çoxları çəkinirdi.

Fenuku birbaşa mətləbə keçərək ona yeni iş təklif etdi:

- *Bilirəm, sizin emalatxana müəyyən səbəblərdən bağlanılıb və sən iş tapa bilmirsən. Mən sənə yeni iş təklif etmək istəyirəm. Bu işin gəliri əvvəlki işindən ən azı 2 dəfə çox olacaq amma iş bir az fərqlidi.*

- *Fərqli deyəndə sən nəyi nəzərdə tutursan? Mən axı taxta işindən başqa heç nə bacarmıram – deyə Ravon cavab verdi.*

- *Buna görə narahat olma. Əminəm ki, sən bunu bacararsan. Əgər işləmək istəyirsənsə bu gün axşam mənimlə gəl. Axşam saat 10-da səni pansionun əsas qapısının çıxışında gözləyəcəyəm. Hara, nə iş üçün getməyin barədə də heç kimə xəbər vermə. Fikrində olan bütün suallarına axşam cavab tapacaqsan. Hələlik.*

Bu yekəpər, uzun saçlı qeyri-adi görünüşə malik oğlan tam fikrini ifadə edib çıxıb getdi. Ravon heç nə düşünməyərək "əsas odur, yeni iş tapdım" sözlərini öz-özünə mızıldadı.

1999-cu il. Kumasi. Qana.

Şola və Ravon günlərinin çoxunu bir yerdə keçirirdilər və aralarında söhbət etdikləri ən əsas mövzu Sürixdəki bank hesabı idi. Onlar həmin şəhərə çatıb pulu götürməyin real yollarını artıq 5 ilə yaxındır ki, müzakirə edirdilər. Amma əsas suallar hələ də cavabsız idi. Şola demək olar hər gün saatlarla hesab kodlarının nə olması, onun Bentdə olduğunu necə sübut edə bilməsi haqqında düşünürdü. Amma bu suallar həqiqətən də sadə, asan suallara bənzəmirdi və onlar çox sirlərin açarı ola bilərdilər. Uşaqlar artıq 10-cu sinifdə oxuyurdular.

Bir gün İqtisadiyyat fənni üzrə müəllim mühazirə deyən zaman Şolanın ağına belə bir fikir gəldi ki, onlar niyə bu proses haqqında müəllimdən maraqlanmasınlar?! Müəllimin mühazirə mövzusu "ilk iqtisadi nəzəriyyəçilər" idi və mövzu banklardan çox uzaq idi. Ona görə də o düşündü ki, dərs bitdikdən sonra yaxınlaşıb sual vermək daha münasib olar. Zəng vurulduqdan sonra Ravonla birgə müəllimə yaxınlaşıb bir-birinin ardınca bir neçə sual verdilər. Suallar müəllimə çox qəribə görünürdü, axı 2 pansion uşağının Sürixdə olan hər hansı bir hesabla maraqlanmağı çox qeyri-adi hal idi. " İsveçrə banklarında hesab şifrəsi necə və neçə dənə olur", "Hesabın bağlanıb bağlanmadığını, hesabdən çıxarışların olub-olmadığını necə bilmək olar" tipli sualları o, məktəb şagirdlərindən ilk dəfədir ki, eşidirdi. Amma müəllimin Avropada iqtisadiyyat üzrə təhsil alıb gəlmiş biri olduğunu nəzərə alaraq, bu suallar ona nə qədər qəribə görünsə də onlara böyük həvəslə cavab verdi. Suallara cavab verilsə də, uşaqlar hesabın mövcud olub-olmaması haqqında elə bir dəyərli məlumat ala bilmədilər, çünki müəllim İsveçrə banklarında bu məlumatların hesab sahibindən başqa heç kimə açıqlana bilməyəcəyi faktını söylədi. Şifrlər barəsində isə o, uşaqlara əksər hallarda 3 şifrənin olduğunu bildirdi. Müəllim bütün bunları söyləyib otaqda qalan sonuncu 2 uşaqla – Şola və Ravonla sağollaşdı sinif otağını tərk etdi. Uşaqlar qəmgin halda bütün ümidlərin itdiyini düşünürdülər ki, müəllim otağın qapısını açıb " Aaa, bir şeyi deməyi unuttum ki, əgər hesab əgər əksər kasıb Afrika ölkələrindən olan uşaqların adınadırsa, bu halda hesabın təsdiqləyici sənədi kimi uşağın barmaq izi də ola bilər. Çünki bu heç vaxt dəyişilməyəcək bir mənbədir. Və həm də Afrika ölkələrində uşaqlara verilən və "şəhadətnamə" adlanan kiçik kağız parçası bu cür hesabların açılması üçün keçərsiz bir sənəd sayılır. Ümid edirəm siz danışdıqlarımdan nə isə başa düşdünüz. Hələlik uşaqlar" - deyib çıxdı. "Barmaq izi" ifadəsi Şolanı uzun illər əvvələ hesabın açıldığı vaxta təxmini də olsa qaytardı və onun hansısa sənədlərə barmaq basdığını xatırladı. İndi onun üzündə pozitiv bir ifadə, təbəssüm yarandı. Bu sözlərdən sonra uşaqlara ən azından bu uzun və qaranlıq bir tunelin sonunda kiçik bir parıltı göründü...

2000-ci il. Kumasi. Qana.

Şola məktəbli həyatının artıq sonuncu ilini yaşayırdı. 11-ci sinifdə keçilən dərslər ona nə isə maraqsız gəlməyə başlamışdı, amma yanvardan sonra vəziyyət bir qədər dəyişdi.

Yeni minilliyin ilk yanvar ayında Birləşmiş Krallıqdan olan bir neçə nüfuzlu sahibkar Kumasiyə təşrif buyurmuşdular. Onlardan biri Kumasidə yerləşən bu böyük pansionun yaradılmasında vaxtilə müstəsna rolu olan şəxslərdən birinin nəvəsi idi. Onun həm babası, həm də atası Qanada böyük biznes sahibləri olmuşdular. Uzun bir müddətdən sonra o yenidən bu şəhərə bu pansiona baş çəkməyə gəlmişdi. Onunla birgə bir neçə sahibkar dostları da həm gəzinti, həm də yeni perspektivlər axtarışı səbəbi ilə burada idilər. Direktorla çay süfrəsinə qonaq olduqdan sonra bu zadəganlar pansionu gəzməyə başladılar. Öncə yataqxanalara, sonra isə məktəbə göz gəzdirildi. Təsadüfən uşaqların İnformatika dərsinə girən bu nüfuzlu insanlar otaqda bir dənə də olsun kompüterin olmamasına çox təəccübləndilər. Onlardan biri pansiona 30 ədəd yeni model kompüter və digər əlaqədar avadanlıqlar söz verdi. Sahibkarlardan digər birisi isə bu pansiona bu dərsin xüsusi formatda daha yaxşı keçirilməsi üçün 2 ingilis müəllimin göndəriləcəyini öz üzərinə götürdü. Bu hadisə pansionda olan uşaqlar üçün böyük bayram xarakterli bir şey idi. Həmin ildən başlayaraq uşaqlar 8-ci sinifdən sonra (əvvəllər yalnız 11-ci sinifdə keçirilirdi və yalnız nəzəriyyə öyrədilirdi) bu dərsi keçməyə başladılar və fevraldan etibarən otaqda artıq 30 kompüterlə və yeni, yüksək ixtisaslı, ingilis müəllimlərlə dərslər başlandı. Bu müəllimlərin yüksək əmək haqqı da həmin sahibkar tərəfindən ödənilirdi. İnformatika fənni bu müəllimlərin və yeni texnologiyanın hesabına bütün uşaqların ən sevimli fənninə çevrilmişdi. Dərs həftədə 2 dəfə keçirilirdi və bütün dərs kompüter qarşısında olurdu. Bu, həqiqətən də, həyatlarında kompüter görməyən bu uşaqlar üçün böyük və çox sevindirici bir hal idi.

VII Fəsil

2000-ci il. Kumasi. Qana.

Hər şey getdikcə qəribə hal alırdı. Həm Ravonun, həm Şolanın buranı tərk etməsinə 1 ildən az müddət qalırdı. Burdan çıxdıqdan sonra haraya gedəcəkləri barəsində 2-sinin də dəqiq planı yox idi. Ravon təxmini düşünürdü ki, ona işi ilə əlaqəli qalmağa yer verərlər. Şola fikrindəki isə bu idi ki, əgər Conson onu bura atıbsa və bu günə kimi öldürməyibsə, deməli bundan sonra da onun necəsə "qeydinə qalacaq". Onların bu qədər qərarlı olmasına səbəb ortada nəticə olaraq heç bir şeyin olmadığı bir halda, hələ də pullar haqqında düşünmələri idi. Artıq nə yol olur-olsun bunu etməyə razı idilər. Bu günlərdə qərar verdilər ki, bütün bunları hər hansı bir xarici ölkə vətəndaşına danışsınlar və o, ola bilər necəsə bu hesabın mövcudluğu haqqında məlumat əldə edə bilər. Lakin bu da çox absurd bir mövqe kimi görünürdü. Axı onların tanıdıqları bircə dənə də olsun xarici vətəndaş yox idi və olsaydı belə həmin adamın belə bir imkana (hesabın yoxlanılması imkanına) sahib olması haqqında əvvəlcədən heç bir fikir yürütmək olmazdı.

Mart ayı idi. Dərs İnformatika dərsi, mövzu isə virtual əlaqələrin qurulması idi. İnformatika müəllimi uşaqlara email ünvanlar barəsində geniş məlumat verirdi. Uşaqlar internetlə əlaqəli hər bir mövzunu xüsusi maraqla dinləyirdilər. Dərsin sonuna 20 dəqiqə qalmış müəllim uşaqların hər biri üçün şəxsi email ünvanlar yaradacaqlarını bildirdi. Bütün şagirdlər həvəslə özlərinə email üçün ad fikirləşməyə başladılar. Əsasən öz adlarına və yaşlarına uyğun poçt ünvanlar yaradıldı. Bunlardan biri də sholaravon@yahoo.com ünvanı idi. Şola öz adı ilə Ravonun adını birləşdirib email ünvan yaratmağı qərara almışdı. Mövzu ilə əlaqəli növbəti dərslərdə müəllim uşaqlara emailin necə göndərilməsi və ümumiyyətlə internet poçtdan necə istifadə edilməsi qaydalarını öyrətdi. Uşaqlar eyni otaqda yoxlama üçün bir-birlərinə və müəllimə emailər göndərməyə başladılar. Bu dərs Ravonun fikrinə yeni ideyalar gətirdi...

Növbəti günlərin birində Ravon Şolaya təklif etdi ki, bu hesab məsələsini hər hansı xarici ölkədə yaşayan insanlara email ünvan vasitəsilə bildirsinlər. Tam fikirlərini ifadə

edəcək bir email yazmaq və bunu müxtəlif millətlərin adlarından seçilmiş uydurulma və mövcudluğuna inanacaqları email ünvanlarına göndərmək ideyası Şolaya ilk günlər çox pis bir variant kimi görünürdü. Çünki o, kiminsə buna əhəmiyyət verəcəyinə inanmırdı və digər tərəfdən buna inanacaq olan insan bu 2 Afrikalı pansion uşağını pul transferində və s. asanlıqla aldada bilərdi. Ona görə də bu yola Şola yox dedi. Qarşı çıxmasına baxmayaraq o daxilində bu yol haqqında növbəti 3 gün ərzində düşündü. Sonda belə bir fikrə gəldi ki, onun bu pansionda cəmi bir neçə aylıq vaxtı qalıb və bu pulları götürməyə digər bir real görünə biləcək yolları yoxdu. Bəlkə də heç ümumiyyətlə, olmayacaq. Email yolu da ona nə qədər absurd, qeyri-mümkün görünsə də, artıq itirəcəyi bir şeyin olmadığını düşündü. Şolada nə yolla olur-olsun ən az bu ölkəni tərk etmək istəyi baş qaldırırdı. Səhəri gün Ravona email haqqında söylədikləri ilə razı olduğunu bildirdi.

Növbəti 1 həftə ərzində uşaqlar bu emalləri kompüterdə nə vaxt yazacaqları və hansı ünvanlara yazacaqları haqqında düşündülər. Ravon email ünvanlar haqqında belə bir fikir söylədi ki, müxtəlif ölkələrin ən məşhur adlarına müəyyən rəqəm əlavələri etməklə yaranan emallərdən istifadə edə bilərlər. Ya da tam ad familiar formatda olan email ünvanları real sahibli ola bilərdilər. Məktubun nə vaxt yazılıb göndərilməsi barədə isə hələ bir uyğun vaxt dəqiqləşdirə bilmədilər. Dərs vaxtı bunu etmək diqqəti cəlb edəcəkdi, amma digər tərəfdən də bu otaq dərs sonrası vaxtlarda daima elektron avadanlığın qorunması ilə əlaqədar bağlı olurdu. Bu problemə də çözüm yolu irəlindəki dərs günlərindən birində tapıldı.

Universitetdə olan 30 kompüterin 15-i bir otaqda, digər 15-i isə başqa bir otaqda yerləşdirilmişdi. Birinci otaqda 10 və 11-ci sinif şagirdləri ikinci otaqda isə 9 və 8-ci sinif şagirdləri dərs keçirdi. Onların müəllimləri də fərqli idi. Amma bütün bu siniflər birinci növbə təhsil alırdı və bu otaqlara günüortadan sonra heç kim daxil ola bilməzdi.

Martin son günləri idi və uşaqlar İnformatika müəlliminə qulaq asırdılar. Mövzu "İnternet domenləri" idi. Uşaqlardan yalnız birinə - Ravona müəllimin danışdıqları maraqlı deyildi. O sakitcə dərs otağında ətrafı gözdən keçirirdi. Qapıya xüsusi nəzərlərlə baxırdı və sanki bu qapını necə sındırıb içəri girmək barədə düşünürdü. Amma bu, çox təhlükəli yol olardı və ikinci dəfə bu otağa girmək lazım olduğunda artıq vəziyyət başqa cür olacaqdı. Otağa gizli daxil olmaq barəsində nə qədər düşünsə də ağına bir şey gəlmirdi. Hava çox isti idi və otağın pəncərələri açıq idi. Bu otaq məktəb binasının birinci mərtəbəsində yerləşirdi. Dərsin zəngi vurulduqda müəllim uşaqlarla sağıllaşdı və uşaqlardan birinə Abunaya pəncərələri bağlamasını bildirdi. Müəllimin bu xahişi onun beyninə bu problemə həll yolu gətirdi. O, pəncərəyə daha yaxın oturmuşdu, amma nədənsə otağa pəncərədən daxil ola biləcəkləri ideyası ağına gəlməmişdi. O, Abunanın uşaqların arasından keçərək pəncərələrə tərəf gəldiyini gördükdə "mən bağlaram, narahat olma" dedi və Abuna da qarşılıq olaraq uzaqdan çox sağol deyib otaqdan çıxdı.

Ravon pəncərələrə yaxınlaşıb ilk 2 pəncərəni cəftəsi ilə bağladı. Lakin üçüncü pəncərəni örtüb bağlasa da cəftəsini vurmadı. Pərdələri çəkib digər uşaqlar kimi otağı tərk etdi. Belə bir şeyin kiminsə tərəfindən hər hansı bir səbəbə edilə biləcəyi fikri kiminsə ağılına çətin gələ bilərdi.

Həmin günün axşamı bu 2 uşağın həyatında, pansion daxilində ən təhlükəli və riskli günü oldu. O, Şolaya gecə otağa pəncərədən gizli daxil olacaqlarını söylədikdə Şola heyrətindən cavab tapa bilmədi. O, Ravona bunun nə qədər riskli olduğunu, hər an tutulma ehtimallarının olduğunu və belə bir şey üstündə tutulduqları halda pansiondan vaxtından əvvəl kənar olunacaqlarını qəzəbli şəkildə dedi. Ravon heç ona qulaq da asmırdı. O bilirdi ki, bir neçə dəqiqədən sonra Şolanın özü də bu plana "razıyam" deyəcək. Düşündüyü kimi də oldu.

Axşam saat 10-da uşaqlar əvvəlcədən danışdıqları məktəb həyatında görüşdülər. Məktəbin birinci mərtəbəsində olan gözətçinin otağında işığın yarıq olduğunu bildikdən sonra İnformatika otağında da elektrikin olacağına əmin oldular. Çünki bütün məktəb eyni elektrik sistemində işləyirdi. Məktəb həddindən artıq böyük idi və 1 gözətçi bu məktəb üçün çox az görünə bilərdi. Lakin indiyə kimi məktəbə daxil olub da oradan nə isə oğurlama halları və s. demək olar ki, olmamışdı. Açıq kompüterlər gələne kimi məktəbdə heç elə bir qorunmalı, dəyərli bir şey də yox idi. Gözətçi gecə vaxtı bütün məktəbi xaricdən tam dövr edir, daha sonra isə içəridə dəhlizləri gəzirdi. Bunu gecə ərzində təxminən 3-4 dəfə təkrar edirdi. Uşaqlar gözətçinin çölə çıxıb məktəbin həyatını dolanması üçün yarım saata yaxın gözləməli oldular. Az sonra gözətçi çölə çıxdı və məktəbi dolanmağa başladı. O, məktəbin yan tərəfinə keçəndə Ravon Şolaya "vaxtdır" dedi və onlar məktəbin İnformatika otağı olan hissəsinə tərəf qaçdılar. Otağın pəncərələri altına çatanda Ravon cəld bir azca hündürdə olan pəncərəni əli ilə itələdi və pəncərə açıldı. Cəld dırmaşıb yuxarıdan əlini Şolaya uzatdı. Onu da köməklə şəkildə qaldırdı və uşaqlar artıq tam qaranlıq İnformatika otağında idilər. Pəncərəni bağlayıb pərdəni yenə də olduğu kimi çəkдилər. Ravon cibindən kiçik bir fənər çıxardı və onlar hələ ilk günlərdə müəllimin öyrətdiyi kimi kompüterini qoşdular. Hər şey qaydasında gedirdi. Ravon internetin açıq olacağını səhər, müəllimin müxtəlif ölkə domenləri haqqında danışarkən internetə qoşulmasına görə bilirdi. Bentde həm pəncərədən baxmaqla, həm də qapıdan qulaq asmaqla gözətçi ilə bağlı vəziyyətə nəzarət edirdi. Onlar öz göndərəcəkləri məktublarını kağız üzərində hələ 2 gün qabaqcadan yazmışdılar və email ünvan adlarını da təxmini uydurma olaraq, ağıllarına gələn xarici adlardan düzəltmişdilər. Onların bildiyi email sonluqları cəmi 3 veb mail şirkətlərinə (windows live messenger, yahoo və mail.com şirkətlərinə) aid idi və bütün ünvanların sonu bu şəbəkələrin mail domenləri ilə bitirdi. Ravon kompüterini tam hazır etdikdən sonra Şola kompüterin qarşısına keçdi. Ravonsa eyni vaxtda həm pəncərədən çölə baxır, həm də

Şolaya kömək edirdi. Sonunda onlar məktubu tam olaraq daxil etdilər və eyni vaxtda 10 ünvan göndərdilər. Monitorun ekranında konkret şəkildə yazılmış 1 məktub və 10 email ünvan var idi:

Kimə:jennybecker@hotmail.com ;
vladimirzaycev@yahoo.com ;
ali_turkey@yahoo.com ;
jennifer.m7@msn.com ;
garcia_espana@live.com ;
alessio_lorenzo@hotmail.com ;
newyork1978@mail.com ;
omaraziz@yahoo.com ;
bastianfridrich@live.com ;
huroki_tokio@hotmail.com ;

Başlıq: ...

*...Salam. Əminəm ki, hər kim olursan ol, indiyə kimi belə bir təkliflə üz-üzə qalmamısan. Əsl adım Bentdedir, amma Qanada hamı məni Şola kimi tanıyır. Ailəm 80-ci illərdə Fil Dişi Sahilində qətlə yetirilib və mən Qanaya, uşaq ikən, tam kimliyim dəyişdirilərək xüsusi təyinatlı uşaq evinə gətirilmişəm. Bu ölkədən çıxmağım üçün bu ölkədə vəsait tapmaq, sənin ölkəndə şəxsi təyyarə almaq kimi bir şeydi. İsveçrədə Sürix banklarından birində 80-ci illərdə (o vaxt çox balaca olduğum üçün dəqiq illi xatırlamıram) yerləşdirilmiş şəxsi ailə hesabımız var. Sürix banklarının hesabları ən azı 30 il toxunulmaz saxlamaq prinsipi ilə işləməsini nəzərə alaraq mənim bu pulu İsveçrəyə çatıb götürməyim lazımdı. Düzdür, mənim tam kimliyim dəyişdirilib, amma barmaq izim hər şeyi sübut edə bilər. **Hər kimsənsə səndən xahişim: məni bu ölkədən nə yolla olursa-olsun çıxarmaq və Sürixə çatdırmaq. Sənə təklifim: Bank hesabında olan və təxminən 1986-1988-ci illərdə yerləşdirilmiş 8 milyon dolların 14 il sonra təxminən 20 milyona çatdığı hesabın tam yarısı...***

Bu email ünvanla istədiyən qədər sual verib özünü inandıra bilərsən. Bu məktubu 10, heç tanımadığım, hətta mövcudluğunu belə bilmədiyim emallərə sadəcə "ümid" prinsipi ilə göndərirəm və ümid edirəm ki, məktubu oxuyan ingiliscə bilir və məni tam başa düşəcək.

Bu təklif mənə edilsəydi, bəlkə mən də heç tərəddüd etmədən məktubu silərdim, bəlkə də heç ikinci cümləsini oxumağa belə marağım olmazdı, amma azca da olsa inanıram ki, kimsə bununla maraqlanmağa ən az cəhd göstərəcək...

Bentde Endoh. 28.03.2000. Qana. Kumasi.

Email ünvanlarındakı adlar uşaqların müxtəlif dərslərdə, şəhərdə eşitdikləri xarici adlara əsasən müəyyən olunmuşdu. Domenlərə gəldikdə isə bu dövrdə email domenləri çox az olduğu üçün müəllim onlara yalnız ən geniş yayılmış internet poçt bazaları haqqında məlumat vermişdi. Yazılmış məktubun mətnində isə uşaqlar biraz qeyri-dəqiq lakin cəlbedici görünə biləcək məlumatlar vermişdilər. Məsələn, onların heç biri hal-hazırda bu hesabın həqiqətən də mövcud olub-olmadığını və mövcud olduğu halda hesabda nə qədər pulun olması haqqında heç bir məlumata sahib deyildilər. Onların məqsədi bu məktubda yazılanları kiməsə azca da olsa inandırmaq və həmin adamın köməyi ilə bu hesabın mövcudluğunu yoxlamaq idi. Amma bilirdilər ki, heç bu da asan iş deyil. Çünki İqtisadiyyat müəlliminin dediyinə görə, bunu yoxlamaq hesab sahibinin özünün iştirakı olmadan demək olar qeyri-mümkün idi.

Yarım dəqiqə sonra artıq məktub ünvanlara çatmışdı. Lakin emailə yahoo saytının bazasından gələn məlumata əsasən məlum oldu ki, bu emallərdən 7-sinə məktub çatmayıb. Çünki bu adlarda email ünvanlar ümumiyyətlə mövcud deyil. Yalnız 3 real ünvana - jennybecker@hotmail.com, ali_turkey@yahoo.com və alessiolorenzo@hotmail.com ünvanlarına məktub daxil olmuşdu. İndi isə oturub yalnız gözləmək qalırdı. Uşaqlar kompüter üzərində yarım saatlıq, demək olar uğurlu alınan gizli əməliyyatlarını bitirib, kompüteri söndürdülər. Gözətçinin məktəbin içində olduğundan və dəhlizləri gəzərkən onları görməyəcəyindən əmin olduqda geriye səssizcə düşüb və əvvəlki vəziyyətdə pəncərəni bağlayıb yataqxanaya doğru qaçdılar. Qayıdan zaman Şola Ravona sabah onun hamıdan qabaq həmin otağa daxil olub pəncərələri onun açmalı olduğunu nəzərinə çatdırdı. Çünki bir başqası bunu edən zaman pəncərənin gecə açıq qaldığını görüb müəllimə xəbər verə bilərdi.

Növbəti gün Ravon dərəcə hamıdan tez gəldi. Həmin otaqda onların dərsinin olmamasına baxmayaraq guya səhvən oraya daxil oldu. Otaqda yalnız müəllimin özü var idi və o da hansı uşağın hansı sinifdə oxumasını xatırlamayacaq qədər çox sinifə dər

deyirdi. Ravon müəllimə otağın havasının çox isti və boğucu olmasını bəhanə edərək pəncərələri açmaq üçün icazə istədi. Pəncərələri açdıqdan sonra xeyli rahatladı və uşaqların sinfə daxil olmasından sonra “deyəsən səhv otağa gəlmişəm” deyib otaqdan çıxdı. Beləliklə, onun bu cür “səhv gəlmələri” növbəti günlərdə adət halını aldı...

VIII Fəsil

2000-ci il. Lima. Peru.

Aprəl ayının ilk günləri idi. Alexandro Lorenzo – 38 yaşlı, ailəli və 2 oğlu olan hüquqşünas bu həftəsonunu evdə, ailəsi ilə birlikdə keçirməyi qərara almışdı. Son günlər işinin həddən artıq çox olması həftə sonları belə onu işləməyə vadar etmişdi. Əsas iş yeri - Peru Ali Məhkəməsi İnsan Hüquqları Departamenti idi, amma bundən əlavə həm də San Martin De Porres Universitetinin hüquq fakültəsində dərs deyirdi. Həyat yoldaşı və dostları arasında hamı onu Alessio deyə çağırırdılar.

Hər gün səhər durub səhər yeməyini yedikdən sonra çox iş adamları kimi o da ilk olaraq email ünvanını yoxlayırdı. Bütün məhkəmə ilə əlaqədar və ümumiyyətlə işlə bağlı təkliflərini əsasən emailə alırdı. Bu işləri ilə bağlı olan poçt ünvanından əlavə onun bir də əvvəlki email ünvanı var idi ki, onunla da əsasən dostları, tanışları ilə əlaqə saxlayırdı. Bu 2-ci virtual poçtuna gələn məktublarını oxumağa isə əsasən həftəsonları imkan tapırdı.

Bu həftə emailə gələn məktub ünvanlarından birinin adı onun diqqətini cəlb elədi. Ad dəqiq idi ki, ispan dilli ölkələrindən deyildi. Emaili açdıqda Qanali bir vətəndaşın onun emailini haradan tapdığına əməlli-başlı təəcübləndi. Çünki bu poçt ünvanını çox az adam bilirdi. Bunun okeanın o biri tərəfindən- Afrikadan yazılması onu həm heyrləndirdi, həm də biraz güldürdü. Məktubu oxuyarkən ingiliscə yazılmış mətnə sanki hansısa bir gülməli karikaturaya baxmış kimi nəzər yetirirdi və üzündə kinayəli bir təbəssüm var idi. Həyat yoldaşı stola yaxınlaşıb kompüterin yanına kofe qoyanda Alessionun nəyəsə baxaraq qəribə şəkildə gülümsədiyinin şahidi oldu. Yaxınlaşıb o da məktubu oxumaq istədi. Lakin ingilis dilini bilməməsi ona mane oldu və ərindən nəyə güldüyünü soruşdu. Alessio isə “Qana İnsan Hüquqları Məhkəməsində bir qızçıqazın müdafiəsi üçün 35 milyon sol təklif edirlər, gedim?” –deyə ciddi şəkildə soruşdu. Lakin həyat yoldaşının ona olan qəribə baxışlarına dözməyib gülməyə başladı. Həyat yoldaşı sakitcə durub onun gülməyinə baxırdı və onun dediklərindən aydın idi ki, heç nə başa düşə bilməmişdi. Qadın “həmişəki kimi, öz işlərini mənə əla başa salırsan!” - deyib, otaqdan çıxdı. Alessio

hələ də gülürdü. Sonda məktubu silib yazılanlara heç bir reaksiya vermədən digər emailərə keçdi...

...

2000-ci il. İllinoys ştatı. A.B.Ş.

Çıkaqo... Təsadüfi ünvanlanan email sahiblərindən biri də bu böyük və cəlbedici şəhərin sakini idi. 28 yaşlı Cenifer Beker şəhərin Turizm Agentliklərindən birində işləyirdi. O, tək yaşayırdı və heç vaxt evli olmamışdı. Emailin ona gəldiyi vaxt o işdə idi və işləri ilə əlaqədar kənar emailərə vaxt itirməmək üçün ona fikir vermədi.

Axşam evə gəldikdən bir müddət sonra öz noutbukunu açıb, gələn emailərə bir daha nəzər saldı. Səhərdən beynində olan, Şola adlı istifadəçidən gələn məktubu açıb tez-tez oxudu. Məktubun məzmunu ona çox maraqlı və maraqlı olduğu qədər də qərribə göründü. O, ilk dəfə idi ki, bu formatda kimdənsə məktub alırdı. Belə bir şeyin mümkün olmadığını düşünürdü, amma içində kiçik bir tərəddüd var idi. Ən yaxın dostu Annaya zəng vurub gələn məktub barədə ona da danışdı. Anna dostundan məktubu onun emailinə göndərməyini istədi. Oxuduqdan sonra öz fikrini Bekerə belə ifadə etdi: "Cenni unut getsin, bu internet vasitəsilə hələ çox başaldadıcı cəhdlər meydana gələcək". Bunun real bir şeyə oxşamadığını və belə bir adi məktuba görə buna vaxt sərf etməyin çox riskli bir şey olduğunu bildirdi. Əslində Cenifer özü də eyni fikirdə idi və dostu ilə tam razılaşdı. 3 real poçt ünvandan ikincisi də heç bir cəhd göstərmədən, həyatını dəyişə biləcək bir email məktubunu düşünmədən sildi...

...

2000-ci il. İstanbul. Türkiyə.

Ali Mutlu – Mərmərə Universiteti, Hüquq fakültəsinin 4-cü kurs tələbəsi bu 4 il ərzində demək olar hər gün bu fakültədə oxuduğu üçün peşmanlıq hissləri keçirirdi. Məktəbi bitirəcəyi il atasına makina mühəndisliyi üzrə Orta Doğu Teknik Universitetində təshil almaq istəyini bildirmişdi. Amma atası – Türkiyənin önəmli iş adamlarından biri - Mehmet Mutlu nədənsə oğlunun Ankaraya gedib bu fakültədə oxumasına qəti qarşı çıxmışdı və onun təkidi ilə Ali tam könülsüz olaraq fikrini dəyişmiş və bu universitetə və bu fakültəyə qəbul olmuşdu. Həmişə komputer proqramlaşdırmalarına, elektron texnologiyalara böyük həvəs göstərən bu gəncin belə bir fakültəni 4 ilə bitirməyəcəyi

aydın görünürdü. Atasının onunla bağlı olan israrları və təkidləri artıq onunla atası arasında soyuqluğa böyük zəmin yaratmışdı. Mehmet Mutlu oğlunun belə bir universitetin Hüquq fakültəsindən məzun olub, onun şirkətindəki hüquqi məsələlərin həlli ilə bağlı işlərin başına keçəcəyini düşünürdü. Lakin oğlunun belə bir iş yerindən təhsilcə nə qədər uzaq olması atasının gözünə sanki görünmürdü. Universitetdəki ilk 2 ili qismən də olsa, valideynlərinin sözlərinə görə müəyyən qədər oxuyurdu, amma sonra bu fakültənin onda heç bir maraq, həvəs oyatmadığını hiss etdikdən sonra onda bu ixtisasla bağlı heç bir biliyin formalaşmayacağını qərara aldı və oxumağı demək olar tam atdı. Artıq heç nə vecinə deyildi. 21 yaşı var idi və artıq heç Makina Mühəndisliyi fakültəsinə belə daxil olub oxumağa marağı qalmamışdı. Eyni bölümdə oxuduğu tələbələrin dərslərinə sərf etdikləri qədər vaxtı, Ali kompüterin qarşısında keçirirdi.

Martin son günləri idi. Atasının işlə bağlı Almaniyada olduğunu bildiyi üçün Ali, axırncı həftə, ümumiyyətlə, universitetə getməmişdi. Öz bölümünün tələbələrinin əksəriyyəti məzun olmağa hazırlaşır, amma onun fikirlərində bu fakültədən "məzun" olmaq reallığı çox uzaq idi. Anasının hər səhər onu dərslərə getməsi üçün oyatmaq cəhdləri boşa çıxırdı. Günorta yuxudan durur və günün qalan hissəsini də kompüter qarşısında keçirirdi.

Martin 29-u günorta yuxudan qalxanda saat 2-nin yarısı idi. Anası artıq onun bu tənbelliyinə təslim olmuşdu. Yuxudan durar-durmaz ilk etdiyi iş, gecə elə yanında açıq qoyub, yuxuya getdiyi noutbukunu cərəyana qoşub, bir balaca enerji yığılıqdan sonra yandırmaq oldu. Avtomatik olaraq, özünün bir neçə aktiv istifadəçisi olduğu saytlarını eyni vaxtda açdı. O, emaili indiki vaxtda əsasən müxtəlif saytlarda, proqramlarda qeydiyyatdan keçərkən təsdiqləyici məktubun göndərilməsi üçün istifadə edirdi. Lakin bu dəfə onun emailinə gələn məktublardan biri ona tam fərqli təsir bağışladı. Bu hansısa sayt üçün qeydiyyatın təsdiqi tipli bir şey deyildi. İlk dəfədir onun emailinə qara qitədən kimsə məktub göndərirdi. Məktubun mətni nə qədər uydurma görünsə də, Ali onu 4 dəfə dəqiqliklə oxudu. "Sürixdə 20 milyon A.B.Ş dolları saxlanılan hesab" və "Qanada pansionda yaşayan və Fil Dişi Sahilindən olan 18 yaşlı bir qız" anamları arasındakı uçuşumu beynində tam formalaşdırma bilmirdi. O, sadəlövh deyildi və təbii ki, belə bir şeyin mümkün ola biləcəyinə ilk baxışda inanmırdı. Amma mətnin son hissəsində yazılmış "Bu email ünvanla istədiyiniz qədər sual verib özünü inandıra bilərsiniz." cümləsi onun beynində məktuba cavab yazıb bu barədə daha geniş məlumat almaq istəyinə təkan verdi. Ali, ağılına gələ biləcək bütün əlaqəli sualları yazmağa başladı və sonda emaili həmin ünvanla göndərdi. Göndərilən emailin mətni belə idi:

Salam Şola, mənə, bəxtin gətirib ki, ingilis dilini lazımi səviyyədə bilirəm. Düzünü desəm, bu yazdıqlarına 5%-də olsa inanmıram, amma mənə maraqlı gəldi ki, görəsən sən mənə buna necə inandıra bilərsən. Mənim bu məsələyə inanmağım üçün sənə azı 15-20 suala dəqiq və inamlı cavab verməyin lazımdır. İlk öncə bunları mənə başa sal;

- 1. Deyirsən ki, sənəin Sürixə gedəndə cəmi 4 yaşın var idi. Əminəm ki, bu yaşda hər hansı bank adını yadda saxlamaq qeyri-mümkündür. (Sürix şəhərinin adını yadda saxlamağın belə mənə təəccüblü gəldi.) Bu halda sən Sürixdə hazırda olan 200-ə yaxın bank arasından hesabın olan bankı necə tapacaqsan?*
- 2. Niyə bu təklifi Qanada olan imkanlı şəxslərdən birinə etmərsən?*
- 3. Sənəin atan tərəfindən 4 yaşında ikən qoyulan hesabın 7 milyon olduğunu necə bilə və xatırlaya bilərsən ?*
- 4. Deyirsən ki, tam kimliyin dəyişdirilərək Qanaya pansiona gətirilmişən. Əgər kimlik dəyişdirilibsə, deməli, Bentde Endoh adında şəxs artıq mövcud deyil və ailən də dediklərinə əsasən sən uşaq ikən öldürülüb. Bu halda bu hesabların həyatda mövcud olmayan insanların adından (keçmiş adını nəzərdə tuturam) indiki adına keçirməyin belə bir bankda nə dərəcədə mümkündür?! Bu barədə məlumatın var?*
- 5. Bu hesabın atan və anandan başqa kiminsə bilmədiyinə və həmin hesabdan pulu (ailə üzvlərin öldürüldükdən və sənəin kimliyin dəyişdirilərək pansiona gətirilməyindən sonra) kiminsə çıxarmadığına necə əmin ola bilərsən? Aydındır ki, sənəin bu hesab barədə artıq 14 ildir ki, heç bir məlumatın yoxdur.*

Hələlik suallarım bu qədər. Bu suallara real cavab verib mənə inandırsan, bəlkə, sənəin bu danışdıqlarına qarşı marağım artar. Cavab gözləyəcəyəm.

Ali Mutlu

Türkiyə. İstanbul. 29.03.2000

...

Aprel, 2000-ci il. Kumasi. Qana.

Şola və Ravon ilk məktubları göndərdikdən sonra belə qərara gəlmişdilər ki, əgər heç kim cavab yazmasa növbəti həftə başqa 10 (yenə təxmini adları təyin olunmuş) emailə eyni məktubu göndərsinlər. Digər bir əsas məsələ isə hər dəfə gecə həmin otağa girib-çıxmaq məsələsi idi. Riskləri minimum səviyyəyə endirmək naminə onlar hər gün deyil, həftədə 2 dəfə cavab məktubunun gəlib-gəlməməsini bilmək üçün gecələr məktəbə gəlməyi qərara aldılar. Həm də Ravon belə bir təklif irəli sürdü ki, birinci həmişə özü otağa daxil olsun və Şola qaranlıqda pəncərəni görə biləcək, bir az kənar yerdə gözləsin. Ravon emailə baxdıqdan sonra orada nə isə yenilik gördüyü halda Şolaya pəncərədən fənərin işığını 2 dəfə yandırıb-söndürməklə işarə versin. Yalnız bundan sonra Şola da İnformatika otağına pəncərədən daxil olsun. Pəncərənin açıq qoyulması və hər dəfə səhər bağlanması taktikası isə dəyişilməz olaraq qalırdı.

İlk uğurlu cəhddən 4 gün sonra uşaqlar yenidən gəlməyə qərar verdilər. Pəncərənin açıq qoyulması problemi olduğu üçün onlar yalnız özlərinin İnformatika dərsi olduğu günlər gələ bilirdilər. Hər dəfə pəncərənin açıq qoyulması və növbəti gün tez gəlib pəncərənin "açılması" getdikcə diqqəti cəlb edə bilərdi və bu, çox riskli addımlar idi.

Həftənin sonuncu dərş günü idi və axşam saat 10 olardı. Yenə də məktəb həyatında 2 məktəbli gözətçini izləyirdi. Gözətçi də xüsusi dəqiqliklə hər dəfə həyəti dövr etməyə eyni vaxtlarda çıxırdı. Saat 10:15-də Ravon gözətçinin məktəbin yan tərəfindən dönərək arxa tərəfə yönəldiyini görüb, məktəbə tərəf cəld qaçdı. Əvvəlcədən danışıldığı kimi Şola otaqla üz bəüz qaranlıqda heç kimin onu görə bilməyəcəyi bir yerdə gizləndi və Ravonun işarəsini gözlədi. Ravon cəld pəncərəni itələyib açdı və dırmaşılıb içəri daxil oldu. Pəncərəni bağlayıb, pərdəni çəkdi. Fənərlə yaxınlaşıb divardakı kiçik sayğacdən elektriki qoşdu və kompüterlərdən birini yandırdı. Bu vaxt ərzində Şola bir az həyəcanlı şəkildə səbirsizliklə Ravonun işarəsini gözləyirdi. Ravon internetə qoşulub Şolanın email hesabına daxil oldu. Hesabın gələn məktublar bölümündə Ali Mutlu adlı birisinin onlara cavab məktubunu görər-görməz gülümsədi. Pəncərəyə yaxınlaşıb pərdəni azca araladı, fənəri 2 dəfə tez yandırılıb-söndürməklə Şolaya xəbər verdi. Şola ətrafa göz gəzdirib cəld pəncərəyə doğru qaçdı. Ravonun köməkliliyi ilə pəncərədən dırmaşılıb içəri daxil oldu. Kompüterin başına keçib məktubu açdı. Hər ikisi məktubu bir neçə dəfə təkrarən oxudular. Suallar nə qədər çətin və konkret görünsə də, onlar hər halda kiminsə cavab yazmasına sevinirdilər. Hər ikisi əvvəlcədən kiminsə bu proses haqqında maraqlanacağı təqdirdə bu tip sualların onlara ünvanlanacağını bilirdi. Öz fikirlərində təxmini olaraq müəyyən real və bir azca da uydurma cavabları var idi. Vaxt itirmək olmazdı və Şola cəld cavab məktubunu yazmağa başladı:

Hörmətli Ali Mutlu,

İlk öncə ən az məktubuma cavab verdiyiniz və bununla maraqlandığınız üçün sizə təşəkkür edirəm. İndi verəcəyim cavablar bəlkə sizi qane etməyəcək, amma hər halda tam reallığı əks etdirir. İnanıb-inanmamaq yenə də sizin öz seçiminizdi.

- 1. İlk sualınız bankın adı ilə bağlıdır. Mən tam düzünü deyəcəyəm ki, bankın adını təbii ki, xatırlamıram, amma Sürixdə olması dəqiqdir. Əsas məsələ də burasındadır ki, 1986-1988-ci illərdə Sürix banklarında açılan hesablar içində Fil Dişi Sahili vətəndaşı, "ENDOHS" korporasiyasının sahibi Lidsen Endoh tərəfindən açılmış və Bentde Endohun adına olan pul hesabının olub-olmamasını yoxlamaq imkanınız sizdən istədiyim əsas işlərdən biridir. Əgər bunu edə bilsəniz, həm özünüzü inandırmış olarsınız, həm də mən əmin olaram ki, artıq mənə inanan kimsə var və biz bir yerdə nəşə edə bilərik.*
- 2. Bu təklifin Qanalı birsinə edilməsi ilə bağlı onu deyə bilərəm ki, bu, mənim üçün çox riskli, təklifi edəcəyim adam üçünsə çox gülməli görünə bilər. Hamı sadəcə düşünəcək ki, bu, mənim pansionda özümdən uydurduğum (burada çox uşaqlar özlərindən belə keçmişlər uydururlar) möhtəşəm keçmişdir. Kimsə buna inansa belə burada olan qruplaşmalar və onların rəhbərləri zor gücünə də olsa, bu qədər böyük məbləğdə pulu məndən almaq üçün əllərindən gələni edərlər. Bəlkə də atam elə bu lənətə gəlmiş pulların qurbanı olub. İzah etmək istədiyim budur ki, pulların Qanaya və ya Fil Dişi Sahilinə qaytarılması da riskli bir addımdır.*
- 3. Əgər cavab yazmısınızsa, deməli, bu danışıqlarım sizi qismən də olsa, maraqlandırmışdır. Hesabın 7 milyon olması barədə sadəcə təxmini versiya var. Bəlkə az bəlkə də daha çoxdur. Amma nəzərə alanda ki, atam Fil Dişi Sahili ölkəsinin ən imkanlı şəxslərindən biri idi və o, Sürixə banka pul qoymağa gedirdi, bu halda bu hesabın açılması zamanı qoyulan məbləğin 2-3 milyondan az olmaması dəqiqdir. İllik faizləri də üzərinə gəldikdə ən az 8-9 milyon A.B.Ş dollarının hesabda olacağını düşünmək olar. Bu sadəcə təxmini minimum şəkildə hesablanmış pulun məbləğidir. Hesabda bəlkə də 25-30 milyon pul vardır. Bunu heç kim baxmamış dəqiq deyə bilməz.*
- 4. Bank hesabının yenidən necə bərpa olunması barədə soruşursunuz. Sürix banklarının əksəriyyəti hesaba ən azı 30 il müddətinə (heç kimin hesaba baş çəkmədiyi halda) toxunmurlar. Mənim hesab şifrələrim olmasa da, ən əsas şifrəm – barmaq izim var. Sadəcə barmaq izinin verilməsi və bunun Bentde Endoha məxsus olduğunu sübut etmək həm Bentde adlı şəxsin sağ olduğunu, həm də bu hesabın ona məxsus olduğunu ortaya çıxaracaq.*

5. Növbəti sualınızın cavabı da qismən birincidəki kimidir. Sizə sadəcə bunu yoxlamaq qalır. Açıqı mən də bunu dəqiq bilmirəm. Amma düşünürəm ki, mənə bu pansiona gətirib özümü həyatdan yox edən bibim yoldaşının az olsa necə bir insan olmasını atam təxmin edə bilərdi. O əgər şəxsi ailə hesabına pul qoyurdusa bunun terror yuvası olan elə bir ölkədə tam gizli qalmasını hamıdan çox özü istərdi. Çünki kimlərsə onu öldürərək qızının - mənim vasitəmlə bu hesabı ələ keçirmək marağına düşə bilərdilər.

Səni inandıra bilmək üçün bütün suallarına tam səmimi və məntiqli cavablar verməyə çalışdım. Yenə də səni maraqlandıran suallar olduğu halda mənə yazı bilərsən. Mən sənə bütün başıma gələn hadisələri də ən qısa vaxtda tam yazıb göndərəcəyəm. Sənin bu hesabın mövcudluğunu yoxlaya bilmək imkanın bu dəqiqə ən vacib məqamdır. Bunu edə bilməyəcəyin halda, mənə heç bir şeydən danışmağın mənası yoxdur. Mən sənə cavabları yalnız həftənin 2 günü yazı biləcəyəm, başqa günlər internetə çıxış imkanım heç cür alınmır. Hal-hazırda bu məktubu sənə çox riskli bir şəraitdə və ən yaxın dostum Ravonla birlikdə yazıram. Hər nə isə. Cavab gözləyəcəyəm. Hələlik.

Şola Klefar

IX Fəsil

2000-c il. İstanbul. Türkiyə.

Bu məzmununda bir cavabın gəlməsi Alinin inamını bir az da azaltdı. Çünki qızın nə hesabda olan pulun miqdarı, nə də hansı bankda olması barədə heç bir məlumatı yox idi. Həm də Aliyə belə bir hesabın olub-olmamasını yoxlamaq imkanı qeyri-mümkün görünürdü. Bəlkə onun atası nəşə edə bilərdi, amma Mehmet Mutlunun belə bir işə qəti "yox" deyəcəyinə əmin idi. O artıq belə düşünürdü ki, bunu yoxlamaq ancaq gizli yolla mümkündür. Bu isə artıq əsl xaker işi tələb edirdi. Ağılına bu işi edə biləcək, onun tanıdığı yalnız bir ad gəlirdi: Yaxın dostu Cemal Karacanın böyük qardaşı İlhan Karaca. Onun 28 yaşı var idi və ixtisas üzrə Kompüter Proqramçısı idi. Hal-hazırda özünün kiçik proqramlaşdırma işləri ilə bağlı şirkəti var idi. 3 il əvvəl tanınmış bir türk saytının dağıdılmasında günahlandırıldığı üçün 6 ay həbs cəzasına məhkum olunmuşdu. Həbsdən çıxdıqdan sonra bir daha belə işlərə qayıtmayacağını və yalnız öz işi ilə maraqlanacağını bildirmişdi. Amma heç kim onun hər dəfə kompüter başına oturduqda hansısa bu tipli işlərlə məşğul olmadığına dair zəmanət verə bilməzdi. Çünki belə insanlar həmin işlərin içindən çıxmağa həmişə çətinlik çəkirlər. Xakerlik heç də Narkomaniyadan yüngül xəstəlik və ya vərdiş deyil. Alinin özünün də bu sahədə çox az da olsa təcrübəsi olduğu üçün bütün bunları yaxşı anlayırdı. Xeyli düşündükdən sonra o, İlhanla danışmağı qərara aldı. İlhan ona balaca qardaşı kimi baxırdı və onların ailəvi dostluqları vardı.

Ali Şoladan 2-ci məktubunun gəlməsindən 2 gün sonra İlhanın ofisinə gəldi. İşlərinin həddən artıq çox olmasına baxmayaraq İlhan danışmaq üçün vaxt ayıra bildi. Ofisi bağlayıb Bosfor boğazına əla mənzərəsi olan bir kafeyə gəldilər. Açıq havada dəniz sahilində olan bu gözəl guşədə çay içə-içə Ali söhbətə başladı:

- *İlhan, indi deyəcəklərim sənə bəlkə gülməli görünə bilər, amma hər halda sənin məsləhətinə və köməyinə ehtiyacım var. Sənə böyük qardaşım kimi baxıram və inanıram ki, bu işdə məni dəstəkləyəcəksən.*

Cibindən Şolanın birinci yazdığı məktubun çap edilmiş formasını çıxararaq İlhana uzatdı və sözüünə davam etdi :

- Bu qızın dediklərinin nə dərəcədə doğru olub-olmadığını bilmək istəyirəm. Bu istəyin özü belə bir az gülünc görünə bilər. Bu hesabın Sürix banklarından hansıdasa olması haqqında məlumatı necəsə əldə etmək mümkündür? Bilirəm, bu, çox çətin bir prosesdir, amma sənin üçün də çətin olub-olmadığını bilmək üçün burdayam.

İlhan məktubu tam oxuyub qurtardı. Alinin üzünə baxdı və sözə başladı:

- Belə bir məktubun dalınca düşmək sadəcə uşaqlıqdır. Ağlına başına yığ və unut getsin. Həm də hər hansı bir İsveçrə bankında olan hesab haqqında məlumat toplamaq demək olar qeyri-mümkündür. Boş yerə dünyanın ən etibarlı bankları sayılmırlar.

Daha sonra Alinin ilk cavab məktubunda verdiyi suallar İlhanın da ağlına gəldi və Ali ona qızın verdiyi cavabları olduğu kimi bildirdi. İlhan bir neçə saniyə sakit durdu və sanki nə isə fikirləşirdi. Sonda yekun cavabını belə bildirdi :

- 97-ci ildə elədiklərimdən sonra özümə söz vermişəm ki, bu tipli işlərə bir daha girməyəcəyəm. Həm də məlumatın bu cür əldə edilməsi İsveçrə qanunlarına görə illeqaldır və mən daha bu tip işlərdən uzaq olmaq istəyirəm. 3 il əvvəl daha gənc və daha dəlisov idim, onda məndən bunu istəsəydin bəlkə edərdim, amma indi vəziyyət başqadır. Mən ailəliyəm və balaca oğlum var. Fikirləşirəm, mənə başa düşsənsən. Tutulmağımdan artıq 3 il keçməyinə baxmayaraq, hələ də internetlə əlaqələrim dövlət təhlükəsizlik orqanları tərəfindən nəzarət altındadır və belə bir şeyə görə hər an yenidən məsuliyyətə cəlb oluna bilərəm.

- İlhan, mənə təklif olunan 10 milyon dolların tam yarısını sənə bu iş üçün verməyə hazırım. Həm də bu nəzarət söhbətinin sadəcə bəhanə olduğunu çox gözəl başa düşürəm. Sənin öz kompüterin nəzarət altında ola bilər, amma mənim və ya başqa birisinin kompüteri ilə işləməklə bunu öyrənə bilərsən. Mən əminəm ki, sən bunu etmək gücünə sahibsən. Ailənlə bağlı sənə haqq qazandırırım, amma təklifim 1 həftə ərzində qüvvədə qalacaq. Əgər sən mənə heç nə deməsən, mən də ona belə bir şeyin alınmayacağını deyəcəyəm. Qoy bu 10 milyon risk etməyi bacaran birsinə qismət olsun... Sadəcə bu kiçik şirkətdə 40, bəlkə də 50 ilə qazana biləcəyin məbləğdə pulu 2 günə qazana bilərsən. Seçim sənindir. Vaxt ayırıb qulaq asdığın üçün çox sağol. Əlaqə saxlamaq istəsən nömrəmi bilirsən. Özünə yaxşı bax. Hələlik.

Ali, bunları deyib, acıq edirmiş kimi yerindən qalxdı, ofisiyanta çayın pulunu verib, kafedən çıxdı. O, İlhanın tamamilə razılaşacağını düşünürdü, amma heç nə onun düşündüyü kimi olmadı. İlhan isə hələ də kafedə oturmuş, siqaret çəkə-çəkə bu mövzunu düşünürdü. Onun üçün belə bir şeyə indiki vaxtda "hə" demək həqiqətən çətin idi. Həm də bu iş onun əvvəlki kompüter, proqramlaşdırma və ya bu tipli fəaliyyətləri ilə bağlı işlərinə oxşamırdı. Söhbət onlarla Sürix banklarındakı minlərlə hesab içindən bir

hesabın tapılmasından gedirdi. O, yalnız bir dəfə Türkiyə banklarından birində olan hesab haqqında gizli məlumat əldə etməyi bacarmışdı. Amma indiki vəziyyət tam fərqli idi. Nə bankın adı, nə də hesabın qoyulma ili məlum deyildi. Sonda o qərara gəldi ki, bu mövzunu unutsun. Düşünürdü ki, Ali də 1-2 həftəyə belə bir şeyə inandığı və ona da 5 milyon təklif etdiyi üçün özü-özünə gülər. Amma nəticə olaraq bu təklif nə Alini, nə də İlhanı rahat buraxmadı...

İlhan, işdən evə gələrkən özü də bilmədən fikri bu mövzuya qayıtdı. O, Alinin heç də axmaq, uşaq xasiyyətli birisi olmadığını yaxşı bilirdi və əmin idi ki, əgər ona kömək etməsə belə, Ali bu işi kimsə başqasıyla mütləq araşdıracaq və nəticəni görməyə nə kimi rahat olmayacaqdı. O, bunları ilk danışıqda və məktubu ona göstərəndə belə bir şeyin real olacağına zərrə qədər də inanmamışdı. Amma indi daha aydın düşünürdü: Əgər bu qız bizim bu hesab haqqında məlumat əldə edib, onun mövcud olub-olmadığını bildikdən sonra əgər mövcud deyilsə, daha ona heç bir reaksiya verməyəcəyimizi çox gözəl bilir. Belə olduğu halda niyə axı bu qədər məlumatı açıb desin və israrla hesabın yoxlanılmasını istəsin?! Əgər bu real bir şey deyilsə, niyə Qanalı bir qız belə bir məktubu göndərsin?! Onun məqsədi nə ola bilər?! Onsuz da bilir ki, heç kim bu hesabın doğruluğunu bilmədiyi halda Qanaya gəlib qızı götürməyəcək...

Beynindəki bu cür düşüncələr ondan onun Alinin fikirlərinə haqq verməsini tələb edirdi. O, belə bir şeyin yoxlanılmasına başlamaq istəsəydi belə, işə necə, haradan başlayacağını bilmirdi. Belə bir şeyi tapmaq, onun gücündə olan bir xaker üçün azı 1 həftə vaxt tələb edə bilərdi. Hətta bu qədər müddətə cəhdlərin boşa çıxması ehtimalı da yüksək idi.

Bu söhbətin olduğu günün səhəri İlhan həyatında sonuncu dəfə belə bir riskli işə girəcəyinə dair qərar qəbul etdi. Hərçənd, bu tip insanlar bu cür sözləri həyatlarında çox verib, çox unudurlar, amma bu, həqiqətən də onun həyatında sonuncu oldu. Aliyə heç bir söz demədi. Onun ən az 6 gün sərbəst vaxtı var idi, çünki Ali 1 həftə cavab gözləyəcəyini demişdi. Bu bir həftə ərzində o, ofisində heç bir yeni iş, sifariş götürmədi. Kompüterinin nəzarət altında olduğunu da özündən uydurmuşdu ki, Alini inandırсын. Bu 6 gün ərzində həm iş vaxtı, həm də işdən sonra bu təhlükəli və çətin axtarışla məşğul oldu. Gecə saat 5-ə, 6-ya qədər kompüter qarşısında olurdu. Həyat yoldaşı isə onun hansısa vacib bir sifarişi qısa müddət ərzində çatdırmalı olduğu üçün bu qədər işlədiyini düşünürdü.

O, bütün Sürix bankları üzrə gizli statistik məlumatları, 1986 -1988-ci illər ərzində Afrikadan qoyulmuş depozitlərin sahibləri haqqında ümumi məlumatlara çata bilmişdi. Amma bunlar belə bir dəqiq hesabın axtarışları üçün demək olar heç nə idi. Hər dəfə əlaqəli məlumatları tapmaq üçün bir neçə mərhələli şifrələrin qırılması lazım olurdu.

Məlumatı daha da dəqiqləşdirdikcə şifrələrin sayı daha da artır, onların qırılması üçün imkanın olduğu müddət isə azalırdı. Bankların Gizli İnformasiya Sistemləri çox mükəmməl bir şəkildə qorunurdu. İlhan bu sahədə nə qədər təcrübəli olsa da, bəzən çıxılmaz vəziyyətlərə düşür, məcbur bütün sistemi bağlayır və yenidən hər şeyə sıfırdan başlamalı olurdu. İşə bütün fikrini yönəltəndən sonra təslim olmaq ona acizlik kimi görünürdü və ona görə də necə olur-olsun bu işin sonuna çıxmaq istəyirdi.

İlk 3 gün ərzində müxtəlif məlumat bazalarından müxtəlif tipli məlumatlar yığıldı. 3-cü günün sonunda artıq əmin idi ki, 1986-1988-ci illərdə Fil Dişi Sahili ölkəsindən olan vətəndaşlara Sürixin konkret olaraq 14 bankında uşaq hesabları açılıb. Belə bir nəticə artıq işləmək - məlumat götürmək sferasını daraldırdı və axtarış artıq bu 14 bankın üzərində gedirdi. Növbəti gün çox çətin və yorucu araşdırmalar nəticəsində bildi ki, bu 14 bankda 19 belə hesab olub və bu hesablardan 14-ündən artıq pul götürülüb.

Bu məlumat onda bir az tərəddüd yaratdı. Çünki əgər belə bir hesabın mövcudluğu təsdiq olunduğu halda belə onu artıq götürmüş ola bilərdilər. Geriyə indi çox az cəmi 5 hesab qalırdı. Bu 5 hesabın 3-ü eyni bankda digər 2-si isə ayrı-ayrı 2 bankda idilər.

Araşdırmaların 5-ci günü İlhan bütün fikrini tək hesabların olduğu 2 banka yönəltdi. Artıq bu cür dəqiq bir şəraitdə belə böyük banklarda xırda hesab detallarını axtarmaq saatlarla davam edirdi. Həmin banklar qanunsuz informasiya bazasına daxil olan insan üçün milliyyətindən və dövlətindən asılı olmayaraq məhkəmə vasitəsilə 3-5 il müddətinə cəza tələb etmək səlahiyyətinə malik idilər. Yəni, İsveçrə hökuməti belə bir halın baş verdiyini Türkiyə hökumətinə sübut edə bilər və bu dövlətdən həmin insanın həbs edilməsini tələb edə bilərdi. İlhanın artıq hal-hazırda axtarıqları ümumi statistik məlumatları aşmışdı və bu artıq bankın daxili, gizli hesabları haqqında olan informasiyalarının qorunduğu mənbələr idi. Həmin günün sonunda gecə saat 4-ə yaxın bu 2 hesab sahiblərinin adlarını tapdı. Bunlardan heç biri Bentde Endoh deyildi...

Ali, İlhanla olan sonuncu söhbətindən sonra Şolaya heç bir cavab yazmamışdı. Artıq 1 həftəyə yaxındır ki, onlar əlaqə saxlamamışdılar, amma Ali yenə də sanki İlhanın öz fikrini dəyişib yola gələcəyini düşünürdü. Belə də oldu. Söhbətlərindən 6 gün sonra Aliyə İlhandan zəng gəldi :

- Salam Ali, necəsən? Bilirəm yenə çox axmaq bir işə girişdim, amma ümid edirəm sonunda heç nəyin axmaqlıq olmadığını mənə sübut edə biləcəksən.

Ali İlhanın nə demək istəyini dərhal başa düşdü və çox sevindi :

- *Bilirdim ki, sən belə işlərdən heç bir səbəbə görə boyun qaçıran xaker deyilsən. Əminəm ki, sən də bilirdin ki, mən də bu işin sonuna çıxmadan kənarlaşacaq birisi deyiləm.*

Bu sözlərdən sonra hər 2-si güldü. İlhan söhbətə davam edərək hal-hazırda işin üzərində işlədiyini və araşdırmaların çox çətin və vaxt aparan olduğunu bildirdi:

- *Ali, artıq cəmi 1 bank qalıb ki, onu yoxlamamışam. Bu o deməkdir ki, bu söhbətin doğru olması faizi çox azalıb. Amma yenə də heç bir dəqiq söz söyləmək olmaz.*

- *Sən yenə də işini axıra çatdır. Bəlkə də bütün həyatını dəyişə biləcək hesab məhz həmin bankdadır - deyə Ali cavab verdi.*

- *Məncə, növbəti 2 gün ərzində bu hesabın mövcud olub-olmayacağını artıq biləcəyəm. Hər gün saatlarla 2 kompüterlə eyni vaxtda işləyərək məlumata bir az da yaxınlaşıram. Amma axırda, hər şey aydın olduqdan sonra əgər belə bir hesab olmazsa, sənə nə edəcəyimi ağılına belə gətirə bilməzsən. (biraz istehzalı şəkildə güldü) Əmin ol ki, ən az bu 1 həftə ərzində götürmədiyim bütün sifarişlərdən gələ biləcək gəlirləri sən mənə qaytaracaqsan.*

Ali də güldü, amma o, bu sözlərdən sonra İlhanın bu işin sonuna çıxmaq üçün nə qədər səy göstərdiyini anlamışdı. İlhan sağollaşdı işinin başına qayıtdı. Ali isə Şolaya yeni məktub yazmaq üçün kompüter qarşısında oturdu :

Hörmətli, Şola Klefar

Ən uzağı 2-3 gündən sonra bütün bu informasiyaların doğru olub-olmadığını biləcəyəm. Artıq bir dostumun gizli araşdırmaları nəticəsində yalnız 1 bank qalır ki, orada sənə dediyin hesab mümkün ola bilər. Əgər bundan sonra sənə heç bir cavab məktubum gəlməsə, bil ki bütün bunların uydurma bir hekayə olduğunu anlamışam.

Ali Mutlu

...

2 gün sonra. İstanbul. Türkiyə.

İlhanın araşdırmalar apardığı sonuncu bank Sürixin ən etibarlı və güvənİLən banklarından biri idi. Bu bankın ümumi depozit qoyulmalarının həcmində Afrika ölkələrindən qoyulan depozitlərin xüsusi çəkisi digər banklara nisbətən yüksək idi.

İlhan həm illər üzrə, həm də ölkə üzrə hesab məlumatları araşdırmalarını eyni vaxtda aparırdı. Yerdə qalan eyni banka aid son 3 hesabın 2-si 1986-cı, 1-i isə 1987-ci ildə açılmışdı. Amma hesabı açanlar və hesabın kimin adına açılması barədə hələ də heç bir məlumata çatmaq olmurdu. İlhan bu prosesdən artıq dəhşətli dərəcədə yorulmuşdu. Amma bu qədər yol qət etdikdən sonra təslim olmaq yersiz olardı. Tam diqqətini toplayıb bu dəfə fərqli bir formada məlumatı götürməyə çalışdı. Çox çətinliklə də olsa, gecə saat 4-də onun qarşısında həmin illərdə Fil Dişi Sahilindən olan uşaqlar üçün açılmış 3 hesab haqqında əsas məlumat var idi: Hesabı açanlar, hesab sahibləri, qoyulan məbləğ, hal-hazırda məbləğin miqdarı, qoyulma ili, pulun transfer olunduğu ölkə və s. Bu məlumatlar belə sıralanmışdı:

1. Matata Hidai*	---	Naja Hidai**
2 000 000 USD	---	4 784 000 USD
Abican ZZZ Bankı	---	Sürix XXX Bankı

02.02.1986

2. Lidsen Endoh*	---	Bentde Endoh**
3 000 000 USD	---	7 283 000 USD

Abican ZZZ Bankı --- Sürix XXX Bankı

30.09.1986

3. Tedros Abava --- Russom Abava**

6 000 000 USD --- 14 687 000 USD

Yohannesburq SSS Bankı --- Sürix XXX Bankı

21.04.1987

İlhan bu adların qarşısında qoyulmuş 1 və 2-li ulduzların mənasını tapmağa çalışırdı. O düşünürdü ki, bəlkə də bunlardan hansısa hesabın bağlanması haqqında və ya hesabdən çıxarışların edilməsi barədə bir simvol idi. Lakin bu belə olmadı. Tapdığı nəticələrdən aydın oldu ki, 1 ulduzun mənası hesabı açan şəxsin həmin bankda daha bir hesabının olmasını, adına hesab açılan uşağın ismi önündəki 2 ulduz isə onun hesab sahibi olmasının təsdiqləyici sənədi kimi həmin uşağın barmaq izinin verilməsi idi.

Mövcudluğu təsdiqlənmiş 7 283 000 dollarlıq pul məbləğindən əlavə ailənin adına olan başqa bir hesabın da olması artıq ümumi müddəə edilən pulun mövcudluğunu sübut edirdi. İlhan Lidsen Endoh tərəfindən ailənin adına qoyulmuş və bu hesaba bağlı digər hesabın da balansında nə qədər pulun olduğunu tapdı. Bu hesabda ilkin qoyulmuş məbləğ 4 milyon, hal-hazırda isə 9 482 000 dollar pul var idi. Ümumi məbləğ 17 milyon A.B.Ş dolları civarında idi.

Gecə saat 5-in olması, bütün həftənin onun üzərində yaratdığı yorğunluq, bankın nəhəng informasiya bazasında xırda məlumatların əldə edilməsi zamanı yaranan stress və s. kimi bütün bu neqativ amillərin heç biri indi İlhanın gözünə görünmürdü. O, öz üzərinə düşən işi görmüş və bu hesabın mövcudluğunu artıq təsdiqləmişdi. Düzdür, heç kim zəmanət verə bilməzdi ki, bu pulu oradan götürmək olacaq, ya yox, amma nə də olmasa, bu afrikalı qızın yalan demədiyini dəqiq idi. O, sevincindən bilmirdi nə etsin. Dərhal heç saati fikirləşmədən Aliyə zəng vurdu.

Saat səhərə yaxın altıya işləməsinə baxmayaraq Alinin özü də kompüterin başından təzəcə qalxmış və hələ indi yatmağa hazırlaşdı. Telefonun ekranında İlhanın

adını görən kimi düşündü ki, İlhan əgər bu vaxt zəng vurursa, deməli artıq onda nəticə var. Dərhal telefonu götürüb alo dedi:

-İlhan, de ki, belə bir hesab var və qız yalan demir! Sən bu gecə vaxtı boş yerə zəng vurmazsan!

İlhan tam sakit şəkildə bu emosiya dolu suallara belə cavab verdi:

-Ali, sən həqiqətən də, çox axmaq adamsan! Afrikalı dəlinin biri ikimizi də xeyli doladı. 1 həftədi siz 2 axmağın əlində oyuncaq oldum! Bir də mənə belə gic səbəbə görə narahat etmə!

Bu sözləri eşidəndə Alinin başına elə bil qaynar su töküldü. Hirsindən telefonu yerə çırpmaq istəyirdi ki, telefonun o başından tülküçəsinə sakit gülüş səsləri gəldi. Bu gülüş onun içində böyük bir ümid oyatdı və dərhal cavab verdi:

-İlhan, belə bir şeyi zarafata salma, nə olar, bu dəqiqə hirs və həyəcədən boğuluram burada! Bütün bu dediklərinin bir zarafat olduğunu de! Belə bir hesabın mövcud olduğunu de! De!

- Deyirəm Ali, qulaq as. Bentde Endoh! Lidsen Endohun qızının adına Sürix XXX Bankında 16 765 000 ABŞ dolları var! O hamısını düz deyir! Qanaya qızı götürməyə getməyə hazırlaş!

-İlhan!!! Sən dahisən! Hesabı, İnşallah, əldə etdiyimiz halda 4 milyon dollar sənə 4 milyon isə mənim olacaq. Suppppeeeeeeeeeer! İndi bunu atama danışmalıyam. Mənə inanıb, dəstəkləyəcəyinə heç inanmıram, amma yenə də deyəcəyəm. Universiteti bu qədər müddətə atmağıma heç cür razı olmayacaq, bilirəm. Amma belə də, mütləq deməli və onu razı salmalıyam. Çünki mən Qanaya gedib, onları tapıb, oradan İsveçrəyə uçmağa və ən az orada pulun götürülməsi və ya harasa transferi üçün danışıqlara sərf olunacaq 1 həftə keçirməyə heç olmasa 10 000 dollar pul lazımdır. Həm də bu həyatım boyu olmadığım Afrika ölkəsində başıma nələr gələcəyini, İsveçrə bankından pulu götürən zaman nə problemlər yaşanacağını heç kim deyə bilməz. Mən indi onlara məktub yazıb, artıq 100% inandığımı bildirəcəyəm və bütün hadisələr haqqında daha detallı məlumat alacağam. Artıq çox gecdir, sən də get yat. Sabah görüşüb daha ətraflı danışarıq. Hər şeyə görə - mənə inandığın üçün, 1 həftəni bu işə sərf etdiyini üçün və hesabın mövcudluğunu təsdiq etdiyini üçün sənə bilmirəm necə təşəkkür edirəm. Sən Türkiyənin ən usta xakerisən! Amma əmin ol, ən az bu 4 milyon pul bu təşəkkürə yaxşı əvəz olacaq, İnşallah. Gecən Xeyrə, İlhan.

Sağollaşdıqdan sonra saatin neçə olmasını heç vecinə də almayaraq kompüterini yenidən qoşdu və Qanaya yeni email yazdı :

Şola və Ravon,

Sizə çox super bir xəbərim var. Bu hesabın mövcudluğunu artıq bu gün müəyyən etdik. Hesabda hal-hazırda 16 765 000 ABŞ dolları var və hansı bankda olması haqqında da tam məlumata sahibəm. Çox tez bir zamanda atamla danışdıqdan sonra müəyyən miqdarda, xərcləri ödəmək üçün pul alıb Qanaya gələcəyəm. Siz bu müddət ərzində öz ölkənizdə İsveçrəyə turist vizası ilə bağlı haraya, necə müraciət olunmalı, turizm agentliklərində belə səyahət biletlərinin alınması ilə bağlı yarana biləcək problemləri, Akkradan Sürixə (əgər birbaşa uçuş varsa. Yoxdursa Parisə ya Cenevrəyə) 3 nəfərlik aviabiletin qiyməti və s. kimi məlumatları araşdırın və mənə bildirin. Hal-hazırda olduğunuz şəhər və pansion haqqında da bir az məlumat yazın. Siz oradan istənilən an rahat çıxma biləcəksiniz və bu diqqəti cəlb etməyəcək? Bütün bunlara çözümlər tapın. Hər dəfə email yazanda mümkün qədər çox məlumat yazın.

Ali Mutlu.

Bu uğurlu günün səhəri Ali atası ilə danışmağa qərar vermişdi. Mehmet Mutlu Almaniyaya olan bir neçə günlük səfərindən təzə qayıtmışdı və yeni işgüzar əlaqələrin qurulması ilə bağlı çox məşğul idi. Ali atasının iş yerinə zəng vurub onunla təcili danışmalı olduğunu bildirdi. Atasını nə qədər məşğul olsa da oğlunun "təcili" sözü onun diqqətini cəlb elədi və düşündü ki, bəlkə universitetdən nə isə problemi var. Buna görə də oğlunu ofisinə çağırdı.

Günorta dərstdən sonra Ali atasının yanına gəldi. Böyük bir holdinqin sahibi olan Mehmet Mutlu çox zəhmli və ciddi insan idi. Ali atasının otağına daxil olub görüşdü və qarşısında oturdu. Katibə Alidən sonra otağa daxil olub çay və ya qəhvə təklif etdi. Mehmet 2 qəhvə dedikdən sonra katibə otağı tərk etdi və bir neçə dəqiqə sonra ofisə 2 qəhvə gətirdi. Ali sözə necə başlayacağını bilmirdi. Sonunda danışmağa başladı və ilk məktubdan başlayaraq bütün prosesi atasına başa saldı. Sonda səyahət üçün 10 000 dollara ehtiyacı olduğunu bildirdi. Mehmet Mutlu isə sona kimi diqqətlə və sakit qula asıb oğlunun fikrini tamamlamasından sonra öz fikrini bildirdi:

- Ali, sən nə vaxt böyüyəcəksən?! Sən nə vaxt belə gic-gic dəlili, sübutu olmayan işləri buraxıb bu böyük holdinqdə "ata, mənə iş ver" deyəcəksən?! Sən hələ nə vaxta qədər gününü o lənətə gəlmiş kompüterin qarşısında puç edəcəksən?! Bəlkə elə bilirsən xəbərim yoxdu ki, universitetdən qovulma təhlükən var?! Bu 10000 mənim üçün heç bir şeydi, amma belə bir şeyə görə sənə heç 1 lirə də vermərəm! Sən nə bilirsən bunları sənə yazan insan həqiqətən də Bentde Endohdur, ya yox?! Bunu sübut edə biləcəyiniz bir dəlil de mənə! Bəlkə həmin adam həqiqətən də Bentde adında kimisə

tanıyıb və onun yaşadıklarını bildiyi üçün sənə öz həyatı kimi danışır?! İsveçrəyə gedib orada illegəl qalması üçün bəlkə ona inanacaq qurban axtarır?! Bu qədər axmaq olma! Tutaq ki, bunlar doğrudur, bu halda sən nə bilirsən ki, sənin başına Qanada nə işlər gələcək?! Bəlkə səni girov kimi tutub, məndən milyonlar tələb edəcəklər, hə?! Haradan bilə bilərsən ki, İsveçrədə bunu banka sübut edə biləcəksiniz, ya yox?! Bu suallarımın hansına cavab verə bilərsən?! Heç birinə !!! Unut bütün belə mənasız xəyalları! Dərslərini oxu! Şirkətə gəl! İşlərlə maraqlan! Bu şirkət məndən sonra sənə qalacaq, və burada milyonlar yatır, neynirsən o təhlükə və risk dolu 4 milyonu?! Unut bütün bunları! İndi dur get evə. Anana da mənim gec gələcəyimi bildir. İşlər dəhşət çoxdur, məşğul etmə. Ümid edirəm, dediklərimdən bir nəticə çıxartdın. Nə də olmasa, sən mənim oğlumsan və mən həmişə sənə yaxşılığını istəyəm. Bunu unutma.

Ali atasının bütün bu dediklərindən sonra üzərində bir ağırlıq hiss etdi. Atasının bu cür danışacağını, belə reaksiya verəcəyini qismən də olsa gözləyirdi. İndi onun 2 yolu qalırdı: Birincisi atasının sözünə qulaq asmaq, hansı ki, bunu etməyi heç vaxt istəməmiş və bacarmamışdı. İkinci yol isə ürəyinin səsinə qulaq asmaq idi. Hansı ki, ona "bu pulu necə olursa-olsun, tapmalısan" deyirdi. Seçim isə aydın idi: O bu yola girmişdi və bütün maneələri dəf etmək üçün əlindən gələni edəcəkdə.

Həmin gün axşam Ali İlhanla görüşdü və ona atasının bütün bunlara qəti razi olmadığını bildirdi:

-Mən bilirdim ki, atam qarşı çıxacaq, amma onun qarşı çıxmağı mənim fikirlərimi dəyişməyəcək. O, həmişə mənim şəxsi fikirlərimə qarşı çıxıb. 4 ilimi bu lənətə gəlmiş hüquq fakültəsində keçirməyimə inana bilmirəm. Sanki hər işimi onun xatirinə görürəm. Nə isə. Mən bu pul problemini düşündüm və indi sənə köməyinə yenidən ehtiyac duyuram. Sən uzağı 2 ay ərzində 5 000 dollar düzəldə bilərsən? Mən özüm də atamdan gizli haradasa işləmək istəyirəm və dostlarımdan borc edib o biri 5000-i də özüm düzəldəcəm.

- Ali, qəbul etməliyik ki, çox riskli bir işə girmişik və atanın müəyyən fikirlərinə ikimiz də açıq haqq verməliyik. Amma hal-hazırda bu işə sənə qədər mən də inanıram. 5000 dollara gəldikdə isə, bilmirəm bu qədər pulu haradan düzəldəcəyəm. 2 ay ərzində dost-tanışdan götürməklə, işləməklə mümkün pulu toplayaq və ümid edirəm 9-10 min düzəldərik – deyə İlhan cavab verdi.

-Dostlarımdan biri mənə xeyli müddət əvvəl kompüterlə bağlı bir iş təklif etmişdi. Sabah onun yanına gedəcəyəm və əgər hələ də təklifi qüvvədə qalırsa evdən tam xəbərsiz orada işləyəcəyəm. Sonda, ümumiyyətlə, heç Qanaya getməyimi də evdə bildirməyəcəyəm. Gizli gedəcəyəm. Qoy, atam bir azca da olsa, "oğlum haradadır" deyə maraqlansın. Yalnız bu halda onun diqqətini üstümə çəkə bilərəm. Bütün fikri öz

şirkətində, öz işlərindədir. Mənimlə maraqlananda isə bütün sualları universitetim, dərslərim haqqında olur. Kənardan hamıya xoşbəxt, imkanlı ailə təsiri bağışlayırıq, amma bunu heç ailə də adlandırmaq olmaz, qaldı ki xoşbəxt ailə... Ümumiyyətlə, o holdinqə yaradıldığı gündən nifrət edirəm, sanki hər şeyin günahkarı kimi atamın işlərini görürəm.

- Ali, səni başa düşürəm, amma atanın yerində olmaq da asan deyil. Sən onun hiss etdiklərini, nə düşündüyünü yalnız onun yerində oturanda və öz oğlunla o şəraitdə münasibət quranda başa düşəcəksən. O, səni dünyada bəlkə də hamıdan çox istəyir. Amma sadəcə xarakteri belə olduğu üçün münasibətləriniz bir az pisdir. Onun fikirlərinə sənə nə qədər çətin olsa da, hörmətlə yanaş. İş barəsində isə sənə uğurlar. İnşallah, gec olmadan bu pulu düzəldib səni Qanaya yola salırıq. Şola ilə mümkün qədər çox əlaqə yaratmağa çalış. Bəlkə onlar da necəsə müəyyən miqdarda pul düzəldə bilərlər. Hər halda soruş.

-Yaxşı İlhan, soruşaram. Yaxşı fikirdi. Hər halda Ravonda orada iş tapa bilər və müəyyən miqdarda köməyi dəyər. Onların kommunikasiya problemi ilə əlaqədar həftədə cəmi 2 dəfə yazı bilirlər. Bundan da maksimum istifadə etməyə çalışırıq. Hələlik başqa deyəcəyəm yoxdur. 5000 dolları necə düzəltmək barəsində düşün. Bu aralar mümkün qədər çox sifariş götür, yaxın dostlarınla danış, tezliklə qaytarmaq şərti ilə borc al və s. Mən də bütün mümkün dotlarımdan istəyəcəm. Amma bilmirəm böyük holdinq sahibi Mehmet Mutlunun oğlu Ali Mutlunun bu pula həqiqətən də ehtiyac duyduğuna inanacaqlar ya yox?!

Hər ikisi güldü. Ali fikrini sona yetirib İlhanla sağollaşdı və evə getdi.

2000-ci il, May. Kumasi. Qana.

Alinin sonuncu məktubundan sonra Şola və Ravonun sevinci yerə-göyə sığmırdı. Artıq hesabın mövcudluğu dəqiq faktlarla təsdiqlənmişdi. Tez bir zamanda Ali onların arxasınca Qanaya gəlməyi planlaşdırırdı. Növbəti günlər ərzində bu 2 gənc şəhər mərkəzində Alinin maraqlandığı səfərlə bağlı məsələlərə aydınlıq gətirməyə çalışırdılar. Viza işləri ilə bağlı Ravon həftəsonlarından birində paytaxt Akkraya yola düşdü və bütün viza prosesini detallı şəkildə öyrəndi. İndiki vəziyyətdə qarşıda duran əsas məsələ Şolanın həmin bankda Bentde olmasını təsdiqləməsi idi. Bu kənardan barmaq izinin dəyişilməməsinə görə nə qədər asan görünsə də, reallıqda çətin bir vəziyyət idi. Amma

onlar hal-hazırda bu barədə düşünmürdülər. Növbəti günlərdə ortaya heç gözlənilməyən bir problem - səfər üçün pul problemi çıxdı. Ali yeni məktubunda onlara bildirdi ki, atası bu mövzuya tam qarşıdır və onun bu qədər pulu hazırlaması üçün 2 aya yaxın vaxt lazımdır. Belə olduğu halda Ravon özünün son bir neçə ildə topladığı və burdan çıxdıqdan sonra iş üçün sərf etməyə saxladığı 500 dollara yaxın pul haqqında Şolaya danışdı. Bundan əlavə o da həmin müddət ərzində şəhərdə necə iş olur-olsun dərindən sonra işləyəcəyini bildirdi. O əslində gecə həftədə hərgün olmasa da azı 3-4 dəfə gizli işə gedirdi, amma onun bu işi barəsində heç Şolanın da xəbəri yox idi. Növbəti 1-2 ay ərzində onlar həftədə 2 dəfə Ali ilə əlaqə saxlayır, bir-birilərini məlumatlandırır dılar.

May ayının sonları idi və məktəblilər yay tətilinə çıxırdılar. Şola və Ravon artıq məktəbi bitirirdilər və onların yalnız son imtahanları qalırdı. Məktəb bağlandıqdan sonra onların kompüterlə ünsiyyət qurmaq imkanları asanlaşdı. Çünki, artıq hər dəfə dərs vaxtı pəncərəni açıq qoyub, növbəti gün bağlamağa ehtiyac qalmırdı. Sonuncu dərs günü Ravon pəncərəni açıq qoyduqdan sonra iyunun ilk 2 həftəsi boyunca onlar rahat içəri girə bilirdilər və bu müddətdə həmin otağa kiminsə girmək ehtimalı çox az idi. Həm də onlara bu təhlükəli internet əlaqələri ən çoxu iyunun ortalarına kimi lazım ola bilərdi. Həmin vaxtdan sonra bütün məktəb üzrə imtahanlar başlayırdı və vəziyyət çətinləşirdi. Şola və Ravonun planı iyunun ortalarına kimi hər şeyi həll edib, imtahanları verib, daha sonra paytaxt Akkraya səyahət adıyla pansiondan çıxıb və Ali ilə birlikdə İsveçrəyə getmək idi.

Alinin növbəti emallərində artıq işə düzəldiyini və pulu toplamağa başladığını bildilər. Mayın axırına kimi Ali İlhanla birlikdə 7 000 dollar pul düzəldə bilmişdilər. Ravon isə 1000 dollar yığmışdı. Onlar yerdə qalan 2000 ə yaxın pulu hansısa bankdan kredit ala bilirdilər. Amma kreditin Alinin adına olacağı halda Mehmet Mutlunun 100% bu işdən xəbər tutacağı dəqiq idi və bunu Ali istəmirdi. İlhanın adına kreditin götürülməsində isə problemlər var idi. Bir neçə banka belə bir kreditin götürülməsi üçün müraciət etmişdilər, lakin hər bir bank İlhanın kredit tarixçəsinin inamlı olmadığını bildirmişdilər. Buna səbəb 3 il əvvəl onun kredit alıb, həbsə düşdükdən sonra bankla yaranmış problemləri idi. Həbsdə olarkən evdən ailə bu pulu heç cür düzəldib verə bilmirdi və hər dəfə gecikmələr yaranırdı. Onlar 2 qardaş idilər və ataları 5 ilə yaxın idi ki, rəhmətə getmişdi. Anası da bir tikiş fabrikində işləyirdi və digər oğlu - Alinin dostu Cemal ilə qalırdı. Alinin anası ilə İlhanın anasının yaxın əlaqələri var idi, amma bütün bu dövr ərzində onların etdiklərindən heç bir xəbərləri olmamışdı. Bütün bu uzun müddətli kredit gecikdirmələri və onun nə vaxtsa həbsdə olması indiki şəraitdə belə onun kredit alması imkanlarına təsir göstərirdi. Bütün bunlara görə onlar pulu belə tez başa gələ biləcək yolla əldə edə bilmədilər.

2000-ci il İyun. İstanbul. Türkiyə.

İyunun ilk günlərində Ali və İlhan müəyyən tanışlardan aldıkları pullar hesabına əlavə 1000 dollar da düzəldilər. Artıq Ravonun da pulunu hesablamaqla minimum xərclərlə işin yoluna qoyula biləcəyinə inanırdılar. İlhan da bütün prosesdə iştirak etmək – Qanaya Ali ilə birlikdə gedib oradan da Sürixə pulu götürməyə getmək istərdi, amma bu xeyli miqdarda artıq xərc idi. Həm də onun öz ailəsi var idi və müddəti bilinməyən və başlarına nələrin gələcəyini bilmədikləri bir səfərə getmək ona yaxşı fikir kimi görünmürdü. Bu qədər müddəti ailəsini – 2 ildir ki evləndiyi həyat yoldaşını və balaca-1 yaşı hələ tamam olmamış oğlunu tək qoyub getməyi heç cür düşünə bilməzdi.

Ali artıq mayın ortalarından başlayaraq uçuş biletlərinin alınması və viza məsələlərini həll etmişdi. O, ilk öncə İstanbul- Frankfurt Maynts reysi ilə Frankfurta, oradan isə Qanaya, paytaxt Akkraya uçacaqdı. Akkradan isə Kumasiyə qatarla daha ucuz getməyi planlaşdırırdı. İlk 2 bileti artıq almışdı, Kumasiyə gedəcək qatarın biletini oradan almağı düşünürdü.

İyunun 5-də Ali evdən valideynlərinə heç bir söz demədən dərslər adıyla çıxdı. Əvvəlcədən çantasını qoyduğu İlhanın iş yerinə gəldi və İlhan onu bu başına nələr gələcəyini bilmədiyini çətin səfərə yola saldı. Dünən gecə Şolaya göndərdiyi axırıncı məktubunda bütün səfəri barəsində məlumat yazmışdı. Ravon da ona əvvəlcədən Kumasiyə gələn qatarın Akkradan nə vaxt çıxması barədə bildirmişdi. Ravon Alini Kumasi Dəmiryolu Vağzalında qarşılayacaqdı və hər şeyin qaydasında gedəcəyi halda Şola və Ali İyunun 8-i əvvəldən danışılmış mehmanxanada artıq bir-birlərini görməli idilər.

X Fəsil

2000-ci il. Kumasi. Qana.

Ali Frankfurt-Akkra yolu boyunca təyyarədə qarşıda onu nələrin gözlədiyini, atasının axşam onun evə heç bir xəbər vermədən gəlmədiyini gördükdə necə pis olacaqlarını düşünürdü. Amma atasının ona qarşı soyuqluğunun qarşısında bu hərəkətinə sanki bəraət qazandırırdı.

Təyyarə Akkra Hava Limanına enəndə İyunun 8-i səhər saat 8 idi. Tam Avropa mühitindən çıxmaq və Afrika mühitinə düşmək Aliyə elə limanın vəziyyətindən aydın oldu. Akkranın, ümumilikdə, Qananın hava yolları ilə beynəlxalq sərnişin daşımaları zəif inkişaf etmişdi. Yalnız 2004-cü ildən başlayaraq beynəlxalq səviyyəli liman tikilməyə başladı və 2007-ci ildə Kotoka Beynəlxalq Hava Limanı istifadəyə verildi.

Ali təyyarədən enib terminala daxil olanda ətrafındakı bu qədər qaradərili insanların əhatəsində Mərmərə Universitetində oxuyan bir neçə zənci tələbənin özlərini o qədər ağ dərilinin içində necə hiss etmələrini indi anlayırdı. Sadəcə o indi əks mövqedə idi. Terminaldan çıxışı qarşısında dayanan taksilərdən birinə oturdu və sürücüyə ingiliscə Akkra Dəmiryolu Vağzalına sürməsinə bildirdi. Saat 9-da Kumasiyə gedən qatar Akkranı tərk edəcəkdi. Yolüstü bir neçə şəhərdə dayanmaqla qatar 8 saata Kumasiyə çatırdı.

Ali dəmiryolu vağzalına çatanda saat 9-a qalırdı və bilet alıb öz qatarına oturdu. Qatarın hələ yerindən tərpənməsinə kimi orada keçirdiyi dəqiqələr ona bitməyən zülm kimi görünürdü. Ətrafındakı insanların ona baxışları, vaqondan gələn bir neçə bir-birinə qarışmış, pis qoxular, insanların səs-küyü, ortada o tərəf-bu tərəfə rahat hərəkət edən toyuq-cücə, vaqonun hələ səhər saat 9 olmasına baxmayaraq dəhşətli isti olması, havalandırma sisteminin ümumiyyətlə olmaması və sonda yanında oturmuş 2 uşağın onun çantasına, paltarlarına tez-tez toxunmaları onun bütün əsəblərinə təsir edirdi. O, bu qatarda hələ 8 saat yol gedəcəkdi. İstər-istəməz içində bu cür mühitə gəldiyinə görə peşmançılıq hissləri baş qaldırırdı. Amma artıq gec idi. Növbəti 1 saat ərzində bu şəraiti düşünməmək üçün nə isə başını qatacaq bir şey axtarırdı. Sonda bir şey tapa bildi. Vaqon-vaqon gəzib qəzet satan gənc oğlandan bir qəzet alıb həyatında ilk dəfə olaraq qəzet oxumağa başladı. Qəzətdə ona normal şəraitdə maraqlı gələ biləcək heç bir yazı

yox idi, amma bu, indiki vəziyyətdə özünü elə aparırdı ki, sanki Qananın daxili siyasətində baş verənlər və bu kimi digər mövzular onun daima diqqət mərkəzində olmuşdur. 2 saatdan sonra o artıq bütün qəzeti oxuyub qurtarmışdı. Yenə də halı pisləşirdi. Hava saatlar keçdikcə günortaya doğru dəhşətli qızırdı. Qana Ekvatorial hava qurşağında yerləşirdi və hava burada həm rütubətli, həm də isti olurdu. Mülayim hava qurşağından gələn və həyatı boyu belə isti görməyən bir türk üçün bu cür havaya uyğunlaşmaq asan deyildi. Yol üçün götürdüyü suyu artıq çoxdan içib qurtarmışdı. Balaca qızın vaqonları gəzib satdığı tərkibi bilinməyən suyu içməkdənsə susuzluqdan ölməyi üstün tuturdu. Alinin qızmar vaqonun pəncərələrindən heç olmasa birini açmaq cəhdləri də boşa çıxdı. Məcbur yerində sakit oturub ətrafında olub-bitənlərə baxırdı. Ondan fərqli olaraq qatarlarda olan digər sərnəşinlər bu cür mühiti normal qəbul edirmişlər kimi davranırdılar. Həmin insanların bu şəraitə çoxdan öyrəşmələri göz önündə idi. Onlar ki Avropanın komfort sürət qatarlarının nə olduğunu bilmirdilər.

Günorta saat 3-ə yaxın qatarla Ali yeni bir problemlə üzləşdi. Aclıq. Ətrafındakı hər kəs çantasından nə isə çıxarıb yeməyə başladı. Ali yol üçün götürdüyü kökələrini artıq səhər yemişdi. Qarşısında oturan yaşlı bir arvad bu xaricinin ətrafdakıların yemək yeməsinə necə baxdığını görüb öz yeməyindən bir az ayırdı və balaca qabda ona tərəf uzatdı. Amma Aliyə yeməyin dadını yoxlamaq riski bir tərəfə qalsın, qoxusu belə pis gəlirdi. O, çox sağol deyib qabı geri uzatdı. Balaca şokolad satan qız vaqona daxil olanda qızı çağıraraq 2 şokolad aldı və heç vaxtının keçib-keçməməsini yoxlamamış tez-tez yedi. 2-ci şokoladın sonuna çatanda özünü bir az pis hiss etdi. Ayağa durub digər vaqonlara keçməyə başladı. Ən sonuncu vaqona kimi gəldi və özünü sanki burada rahat hiss elədi. Vaqonun arxa tərəfi demək olar tam açıq idi və bura əsasən siqaret çəkmək üçün gəlirdilər. Heç bir oturmağı olmayan bu vaqonda 3 gənc oğlan bir tərəfdə siqaret çəkə-çəkə söhbət edirdi. Digər tərəfdə isə biraz yaşlı bir zənci vaqonun açıq hissəsindən siqareti xüsusi bir zövq alırmış kimi asta-asta çəkir və eyni zamanda da təbiətə göz qoyurdu. Ali bu siqaret çəkilən vaqona daxil olduqda bir anlıq istər-istəməz bütün nəzərlər tam ağı geyimli bu türkə yönəldi. Lakin daha sonra gənclər söhbətlərinə davam etdilər. Ali vaqonun açıq hissəsinə yaxınlaşıb sanki bu günün böyük bir kəşfi kimi təmiz havanı içinə çəkməyə və qatarın hərəkətindən yaranan zəif mehdən həzz almağa başladı. Yanında dayanmış zənci kişi onun hərəkətlərinə göz qoyurdu. Kişi sanki Ali ilə söhbət etməyə bəhanə axtarırmış kimi ona siqaret təklif etdi. Amma o çox sağol deyib çəkmədiyini bildirdi. Zənci marağını saxlaya bilməyib içindən keçən sualları Aliyə ünvanladı :

- Cavan oğlan, yerli olmadığınızı və bəlkə də Qanada ilk dəfə olduğunuzu rahat söyləyə bilərəm. Bilmək olar hansı ölkədən gəlibsiz ?

Ali sanki bu sualı gözləyirmiş kimi kişinin üzünə baxdı və cavab verdi :

- Mən türkəm və düz güman etdiniz ki, bu Qanaya ilk səfərimdir. İcinizdən keçən növbəti sual çox güman ki, "niyə buradayam" sualıdır. Mən səyahət etməyi sevirəm və uşaqlıqdan ailəmlə birlikdə dünyanın, xüsusən də, Avropanın bir çox ölkələrində olmuşam. Amma Misiri nəzərə almasaq, demək olar, qara qitəyə ilk səfərimdir. Məqsədim sadəcə gəzmək və yerli xalqların mədəniyyətini öyrənməkdir. Buraya gələrkən ilk olaraq Akkranı xeyli gəzdim (halbuki Akkrada yalnız hava limanında və dəmiryolu vağzalında olmuşdu). Gözəl şəhərdir. Daha sonra düşündüm ki, ölkənin ikinci ən böyük şəhərinə də səyahət mənə, maraqlı olar. Ümid edirəm düşündüyüm kimi də olar.

- Hə cavan oğlan, Kumasi həqiqətən də çox gözəl şəhərdir. Bu şəhərə Qanada "Bağlar Şəhəri" deyirlər. Şəhər tam yaşıllıqlar içindədir. Mərkəzi küçələri də çox səliqəli salınıb. Mən bu qatarda Kumasiyə gedən çox turist görmüşəm, amma ilk dəfədir ki, sən kimi tək, bu qədər gənc və milliyətcə türk olan bir əcəbi turist görürəm. Sənə ümumilikdə Qanaya səfərlə bağlı yalnız bir məsləhət vermək istədim: Çantan və pullarından ehtiyatlı ol. Bunu xüsusi vurğulayırsansa, deməli belə hallar burada çox olur, - deyə deyirəm. Gənc uşaqlar xüsusi oğurluq planı hazırlayıb turistlərin çantalarını oğurlamağa çalışırlar. Bu planlar ağlagəlməz dərəcədə gözəl alınır. Ən diqqətli insanlar da öz qiymətli əşyalarını və s. burada oğurlada bilər. Ehtiyatlı ol. – deyə kişi məsləhət verdi.

Ali, sanki kişidən bu məsləhəti də gözləyirmiş kimi özündənrazi şəkildə başını yırğaladı. O, kişi ilə ümumilikdə Qana və Türkiyə haqqında xeyli müddət söhbət etdi. Belə bir söhbət onun bu qatarda vaxt keçirməsi üçün əla vasitə oldu.

Saat 17:15-də qatar Kumasi Dəmiryolu Vağzalına daxil oldu. Əvvəlcədən danışıldığı kimi Ravon onu orada qarşılayıb mehmanxanaya aparmalı idi. Şola isə birbaşa otele gələcəkdi. Bu qatardan düşdüyü an özünü sanki əsirlikdən qurtulmuş kimi hiss etdi. Vağzalda hamı o tərəf – bu tərəfə gedirdi. Bu qədər qaradərili əhalinin içində başdan-ayağa kimi ağ geyinmiş türk hamının diqqətini cəlb edirdi. Ali Ravona tam ağ geyimdə olacağını əvvəlcədən bildirmişdi. İrəli 1-2 addım atdıqdan sonra uzaqdan ona kiminsə əl etdiyini gördü. Həmin əl edən gənc zənci oğlan ona tərəf gəlirdi. Oğlan Alinin yanına çatıb əlini ona uzatdı:

- Salam, mən Ravonam, Şolanın dostu. Sən də xilaskarımız Ali olmalısən. Səhv etmirəm ki?

- Salam Ravon. Xilaskar?! Maraqlıdı - deyə cavab verdi və güldü, Ravon da ona qoşuldu.

Alinin belindəki çantasından başqa heç bir yükü yox idi. Ravon hətta bel çantasına da olsa kömək etmək istəyini bildirdi, amma Ali təşəkkür edib qəbul etmədi.

Onlar vağzalın çıxışına doğru getdilər. Ravon Aliyə Şolanın onları gedəcəkləri mehmanxananın qarşısında gözləyəcəyini bildirdi. Vağzalın önündən taksit tutub otelə yollandılar. Taksit otelin qarşısında dayananda Ali biraz irəliddə, otel binasının qarşısında dayanan bir qızın onlara tərəf böyük maraqla baxdığını gördü. Bu fərqli qız idi... Ali Qanaya gələrkən belə bir qeyri-adi gözəllikdə qızla rastlaşacağını ağına belə gətirmirdi. Qızın boyu 1.70 -1.75 arası olardı. Mavi gözlər, cəlbedici dodaqlar, buruq saçlar, üz cizgilərinin zərif düzülüşü, bədən fiqurası, mulat dəri... Bir sözlə, afrikalı bir qızın sahib ola biləcəyi bütün gözəllik prinsipləri bu qızda cəmlənmişdi. Qız, bir az həyəcanlı görünürdü, amma üzündəki təbəssümlə bunu gizlətməyə çalışırdı. Onun qarşısında taksidən düşən və dostu Ravonun müşayiəti ilə ona tərəf gələn ağ dərili oğlan isə ondan təxminən boyca 10 sm hündür, uzun saçlı və saçlarını arxaya daramış, 3 günlük yol gəldiyini açıq sərgiləyən üzü azca saqqallı, atletik bədən stilinə malik və tam ağ geyinmiş, yaraşığı sayıla biləcək bir oğlan idi. Bu insanlar artıq iki ay yarım idi ki virtual olaraq əlaqə saxlayırdılar və bir-birləri haqqında demək olar hər şeyi bildirdilər. Amma real həyatdakı bu ilk görüşləri hər ikisi üçün sanki ilk dəfə danışacaqlar kimi görünürdü.

Onlar Şolanın yanına çatdıqda Ravon onları bir-birinə təqdim etdi:

- Ali, bu da bizim gözəl Şola Klefar və ya Bentde Endoh. Şola bu isə çoxdan gözlədiyimiz Ali Mutludur, tanış olun.

Ali Şolanın əlini astaca sıxaraq sonunda real həyatda da tanış olduqları üçün şad olduğunu bildirdi. Eyni məmnuniyyəti Şola da ona bildirdi. Daha sonra onlar mehmanxanaya daxil olub Ali üçün otaq sifariş etdilər. Otel girəcəkdə asılmış bir tabloya görə 4 ulduzlu bir otel idi, lakin Ali bura 2 ulduz verməyə belə çətinlik çəkirdi. Amma bunun belə olmasını özü Ravona bildirmişdi ki, pul mümkün qədər az çıxsın. Qeydiyyatdan sonra onlar sifariş verdikləri nömrəyə qalxdılar. Otel 2 mərtəbəli idi və şəhərin mərkəzi küçələrindən birində yerləşirdi. Saat 7 olardı və bu 3 gənc otaqda artıq qızğın söhbətlərin içində idilər. Yenidən ilk ətraflı tanışlıqdan sonra Ravon Aliyə bu şəhərlə bağlı bir çox məlumatlar verdi və o cümlədən yeməklərini harada daha keyfiyyətli yeyə biləcəyi, ehtiyacları üçün lazım ola biləcək mağazaların harada olduğunu elə otelin pəncərəsindən göstərdi. Daha sonra İsveçrəyə səfər barəsində danışmağa başladılar. Ravon özü və Şola üçün artıq xarici passport problemlərini həll etdiyini bildirdi. Sabah səhər isə Ali Akkraya Turizm agentliklərindən birinə zəng edib ən ucuz başa gələ biləcək səyahət biletləri ilə maraqlanmalı, daha sonra isə səfirlikdən viza ilə bağlı məlumat almalı idi. İyunun 16-sı Ravon və Şolanın sonuncu imtahanı idi. Uçuşu onlar hər şeyin qaydasında gedəcəyi təqdirdə ayın 20-25-i arasına planlaşdırdılar. Daha sonra axşam saat səkkizə yaxın bir yerdə mehmanxanadan çıxıb yaxınlıqdakı kafelərdən birində şam etməyə getdilər.

Kafedə olarkən ətrafdakı insanların Aliyə baxışları onda belə bir fikir formalaşdırırdı ki, irqçilik heç də təkcə çoxlu ağ insanların tək bir qara dəriyyə tərs-tərs baxması deyil. Lakin Ali bütün bunlara – insanların ona qəribə baxışlarına, sadəcə aclığını yatirtmaq üçün yediyi tərkibi bilinməyən yeməklərə, “4 ulduzlu oteldə” bərbad şəraitdə olan çarpayısına növbəti bir neçə gündə tam öyrəşəcəkdi.

Növbəti gün Ali yuxudan oyananda özünü başqa bir yuxunun içindəki kimi hiss etdi. O Qanada – Qərbi Afrika ölkələrindən birində yuxudan oyandığını dərk etməyə çalışırdı. Başı biraz ağrıyırdı. Çarpayının yanında yerdə 3-4 pivə şüşəsi var idi. Səhər saat 10 olardı. Yerindən qalxıb paltarlarını geyindi. Ağılına gələn ilk iş evə - Türkiyəyə anasına zəng edib hər şeyin qaydasında olduğunu bildirmək oldu. Aşağı düşüb, işçilərdən beynəlxalq danışıqları haradan necə gerçəkləşdirə biləcəyi barəsində soruşdu və işçilərdən biri ona kömək etdi. Telefonu götürüb öz ölkəsinə - evlərinə zəng vurdu.

Telefonu adi “alo” deməsindən belə açıq-aydın çox narahat olduğu bilinən bir qadın götürdü. O Alinin anası idi:

- Alo , alo ?

- Ana, mənəm, Ali. Bilirəm çox nigaran qoydum səni, amma sual vermədən sadəcə qulaq as: Mən hal-hazırda Qanada, Qərbi Afrika ölkələrindən birindəyəm. Mənimlə bağlı narahat olmağa heç bir səbəb yoxdu. Bura gəlişimin səbəbini atam bilir. Sənə demədim, çünki bilirdim ki, mövzuya atamdan fərqli münasibət bəsləməyəcəksən. Uzağı 2 həftədən sonra Sürixə gedəcəm. Oradan isə ən gec 2 həftəyə Türkiyəyə qayıdaram. Bütün bu hərəkətlərimin səbəbini atamdan soruş, ona danışmışam. Bu qədər, daha çox danışa bilməyəcəm, özünə yaxşı bax, mənə görə nigaran qalma. Hələlik...

- Ali, oğlum – deyə anası nə isə demək istəyirdi ki, əlaqə kəsildi. Ana oğlunun dediklərindən heç nə başa düşməmiş kimi yerində donub qalmışdı. Onun bircə oğlu olan Ali indi Afrika ölkələrindən birində idi. Hələ 2 həftə orada qalacaqdı... Daha sonra Sürix və daha 2 həftə...

Oğlunun Afrikaya getmə səbəbini ana yalnız axşam həyat yoldaşı Mehmet Mutlu ilə danışan zaman anladı. Mehmet öz oğlunu durmadan “axmaq”, “ağılsız” adlandırır, lakin içində oğlunun bu cür cəsarətli addımına və riskli addımına heyran qalmışdı: Axı, o bu qədər pulu haradan tapa bilmişdi?! Anası isə oğlunun başına nələrin gələ biləcəyinə görə çox narahat idi. Özündən asılı olmayaraq yaranan göz yaşları bir-birini əvəz edirdi.

Ali həmin gün ərzində Akkra ilə bir neçə telefon bağlantısı yaratdı. Bütün səfər işlərini dəqiqləşdirdi və məlum oldu ki, 3 gün sonra yenidən Akkraya qayıtmaq tələb olunur və Şola ilə Ravonun da onunla getməsi vacibdir. 3 gün sonra Akkrada Turizm

Agentliyindən biletləri almalı idilər və daha sonra turist vizası üçün səfirliyə müraciət olunacaqdı. Turist vizaları əsasən 10 - 12 gün ərzində verilirdi və Cenevrəyə uçan təyyarə Akkradan iyunun 26-sı çıxacaqdı (birbaşa Sürixə reys tapa bilməmişdi).

Günorta Şola və Ravon Alinin yanına gəldilər. Ali bütün yeni məlumatları onlara bildirdi və 3 gün sonra bir yerdə Akkraya getməyin labüd olduğunu dedi. Uşaqlar qərara aldılar ki, həmişəki variantla – Akkranı gəzməyə getmək həvəsi ilə paytaxta gedəcəklərini pansion rəhbərliyinə bildirsinlər. Bütün məlumatları Ali onlarla bölüşdükdən sonra Şola Aliyə birlikdə Kumasini gəzməyi təklif etdi və onlar birlikdə şəhərin görməli yerlərini gəzməyə getdilər.

Demək olar eyni yaş kateqoriyasından (Ali onların hər ikisindən 2 yaş böyük idi) olan bu 3 gənc axşama kimi Kumasi küçələrində gəzdilər. Şəhərdə demək olar əksər gənclər bu türkün Avropa geyim stilini bir az qəribə, bir az da həsəd aparıcı baxışlarla süzürdülər. Amma baxanların arasında 3-4 zənci oğlan da var idi ki, onlar bu 2 qara dəriliyin və bir türk gəncin bir yerdə şəhərdə dolanmasına başqa cür baxırdılar. Onların 4-ünü də Ravon yaxşı tanıyırdı və bunlardan biri yekəpər Fenuku idi. O, pansionu keçən il yaşına görə tərk etmişdi. Fenukunun artıq bütün günü onları izləməsi Ravonu günün sonunda çox narahat etdi və buna da səbəb var idi...

XI Fəsil

1997-ci il. Kumasi. Qana.

Axşam saat 10 idi və Fenuku pansion çıxışında Ravonu gözləyirdi. Əvvəlcədən danışıldığı kimi bugün onu yeni iş yerinə aparacaqdı. Ravon heç kimə heç bir söz demədən yataqxanadan çıxdı və pansionun çıxışına gəldi. Onlar bir yerdə ayaqla şəhər mərkəzinə yollandılar. Küçələrdən birində Fenuku ətrafa göz gəzdirib döngədəki sınıq-salxaq qapıdan zirzəmiyə daxil oldu və Ravon da onu izlədi. İçəri qaranlıq idi, amma divarın arxa tərəfindən səslər gəlirdi. Fenuku Zirzəmidə təxminən 6-7 metr irəliləyib daha bir qapını açdı və Ravonla içəri daxil oldular. Böyük zalda çoxlu həmyaşıdları və yaşlı adamlar var idi. Uşaqlar dəstə-dəstə yığılıb poker oynayırdılar. Yaşlı kişilər isə birkənarda nəyinsə qızğın mübarizəsini aparırdılar. Fenuku kişilərə yaxınlaşıb salam verdi və onlardan birinə müraciət edərək Ravonu təqdim etdi:

- Cənab Kobena, sizə haqqında danışdığım oğlan bax budur. Adı Ravondur və bizimlə birlikdə işləmək istəyir.

Kobena Ravonu başdan-ayağa süzdü və ayağa qalxıb bu 2 oğlanla birlikdə digər otağa keçdi. Uşaqların hər ikisinə yer göstərüb oturmalarını bildirdi və Ravonla söhbət etməyə başladı:

- Ravon, xarici görünüşündən çox fəal və əməksevər birisinə oxşayırsan. Bizə də elə beləsi lazımdır. De görüm indiyə kimi haradasa işləmişən?

Ravon bura gələndə kimi elə düşünürdü ki, Fenuku artıq onun haqqında hər şeyi başçısına danışib və burada ona yalnız mebel və ya ağac emalı ilə bağlı bir iş təklif edəcəklər. Amma bu dəqiqəyə kimi hər şey fərqli görünürdü. Ravon öz iş yeri barəsində qısa məlumat verdi və bu sahədə onun kifayət qədər təcrübəsi olduğunu bildirdi. Fenuku Ravonun iş karyerası barədə bütün danışdıqlarına qulaq asdıqdan sonra sakit-sakit sözüünə davam etdi:

- Ravon, buradakı işin bu cür ağac emalı istehsalı ilə bağlı olmayacaq. Bu iş sənin üçün daha rahat, daha gəlirli və daha perspektivli olacaq. Həm də buraya hər gün gəlmək məcburiyyətində də deyilsən. Yalnız biz sənə uyğun iş olduqda xəbər verəcəyik və sən gəlib bizə kömək edəcəksən. Avans olaraq bu 700 000 sedini (Sedi – Qananın pul vahidi, 700 000 sedi təxminən 50 dollar edir) al, ehtiyacın olar. Amma bizim aramızda əsas bir sirr həmişə qalmalıdır. Bu iş yerin haqqında heç kimə xəbər verməməlisən. Nə

vaxt istəsən, gəl burada uşaqlarla poker oyna, əylən və s. İş barəsində isə mən sənə Fenuku vasitəsilə xəbər verəcəm.

Ravon təəccüb içində az öncə ona verilmiş əlindəki pullara baxırdı. Bu necə olurdu ki, heç işə başlamamış başqa iş yerlərində bəlkə 1 aya qazanacağı pulu ona müdiri elə ilk gündə verirdi?! Gözünü pullardan çəkdikdə Kobenaya təşəkkür etdi və hər zaman işə başlamağa hazır olduğunu bildirdi. Kobena məmnunluğunu bildirib bayaqkı kişilərin yanına qayıtdı. Fenuku isə Ravonu uşaqların yanına gətirib onlarla tanış etdi. Ravon ilk içəri girəndə uşaqlara ümumi nəzər salmışdı və düşünmüşdü ki, hamısı onun yaşında olan uşaqlardır. Amma bu dəfə uşaqlara diqqətlə baxdıqda aralarında hər yaşda 13-14 yaşından tutmuş 25-26 yaşına kimi gənc uşaqların olduğunu gördü. Axı aralarında bu qədər yaş fərqi olan oğlanlar bir yerdə nə iş ilə məşğul ola bilərdilər?! Bütün bu suallar ona içində müəyyən narahatlıq yaradırdı. Bir müddət orada uşaqların arasında olub onların poker oynamasına baxdı. Daha sonra uşaqlarla sağollaşib pansiona qayıtdı. Bugünkü olanlardan heç nə baş açmamışdı. Müdiri Kobenaya verdiyi sözü xatırlayıb, iş barəsində heç kimə heç nə demədi.

O gündən başlayaraq həftədə 2-3 dəfə pansionda hamıdan xəbərsiz həmin yerə gəlir, uşaqlar və başçıları ilə görüşürdü. Bir neçə dəfə gəldikdən sonra artıq işin nə yerdə olduğunu anladı. 3-4 həftə sonra fikirlərində çıxardığı nəticə o oldu ki, Kobena bütün buradakı uşaqlardan müxtəlif tipli xırda illeqal işlərin görülməsində istifadə edir. Bu uşaqların bəziləri marixuana və kakain satışı ilə, bəziləri bu məhsulların kimlərə çatdırılması ilə, bəziləri isə hətta əcnəbi turistlərdən oğurluq edilməsi ilə məşğul olurdular. Ravon belə bir mühitin içinə düşdüyünü anladıqda artıq çox gec idi. Onun 1 ay sonra buranı tərk etmək istəyinə Kobena çox böyük təhdidlərlə cavab vermişdi. Ravon tam olaraq oradan çıxma bilmirdi, amma daha bu uşaqların arasına çox az-az hallarda, yalnız məcbur olduğu hallarda gəlirdi. Kobena onu qismən razı salmaq üçün ona oğurluqla bağlı heç bir iş verməyəcəyinə dair söz vermişdi. O yalnız gizli narkotik məhsullarının müəyyən ünvanlara çatdırılması ilə bağlı işlər götürürdü. Bütün bu fəaliyyətini o neçə illər hamıdan, hətta ən yaxın dostu Şoladan belə gizlətməyi bacarmışdı. O nə vaxtsa bu sirri açıb Şolaya bildirmək istəyirdi, amma bundan çox qorxurdu. Fenuku onların yaxın əlaqələri barədə Kobenaya artıq kifayət qədər məlumat çatdırmışdı. Kobena bu məlumatlardan hər dəfə Ravonu qorxutmaq üçün istifadə edirdi. O bütün bunlardan boyun qaçıracağı, bütün bu işləri kiməsə, kənar adama danışacağı halda Şolaya nələinsə olmasından sorumlu olmadığını hər dəfə kinayəli şəkildə gülərək bildirirdi. Ravona bu, çox pis təsir edirdi və ona görə də düşünürdü ki, susmaqdan başqa çarəsi yoxdur. Ravonun onlarla işlədiyi 3 ildən çox müddətdə bu işi barəsində ətrafındakı adamlardan heç kimin xəbəri olmadı.

09.06.2000. Kumasi. Qana

Ravon bütün gün ərzində şəhəri Ali və Şola ilə birlikdə gəzərkən Fenukunun onları izləməsindən artıq əmin idi ki, bu gün gecə Kobena onu yanına çağıracaq və belə də oldu.

Axşam Fenuku Ravona bu gün Kobenanın yanına gəlməli olduğunu bildirdi. Ravon əvvəlcədən bildirdi ki, bu gün başçısı ondan bu türkün bura nə səbəbə görə gəlməsini və onların 3-ünün bir yerdə nə işlə məşğul olduğunu soruşacaq. Ona görə də əvvəlcədən bu suallara cavab olaraq özündən nə isə uydurmuşdu.

Axşam saat 10-a yaxın Ravon zirzəmiyə daxil olub, qapını açdı və içəri girdi. Yenə də hər gün axşam olduğu kimi səs-küy dolu zalda qrup şəklində hərə bir qıraqda içki içə-içə poker oynayırdı. Bu uşaqların çoxu elə burada qalırdı. O uşaqlarla salamlayıb Kobenaya tərəf getdi. Fenuku Kobenanın yanında dayanmışdı və sanki səhər olanlar barəsində hələ indi məlumat çatdırırdı. Onlara çatıb salam verdi. Kobena Fenuku və Ravon ilə birlikdə buraya gəldiyi ilk gündə olduğu kimi yandakı otağa keçdilər. Kobena qapını bağladı. Uşaqlar oturdu və Kobena da Ravonla üzbəüz kreslodə əyləşdi. Üzünü Ravona tutdu, gözünün içinə baxıb sual vermədən sanki Ravonun ona nə sual ünvanlayacağını güman etməsini gözləyirdi. Ravon onun danışmadan demək istədiklərini çox gözəl başa düşmüşdü. Odur ki, tərəddüd etmədən sözə başladı:

- Dünən axşam şəhəri gəzirdim, bu türk mənə yaxınlaşıb şəhərdə yaxşı bir mehmanxana ünvanı soruşdu və mümkündürsə onu ora aparmağımı istədi. Mən də bekar idim və razılaşdım. Yol boyu söhbət etdik və onun Türkiyədən səyahət üçün Qanaya gəzməyə gəldiyini öyrəndim. Qanadan əvvəl Toqonu, Fil Dişi Sahilini gəzib və bu şəhərə də gəlməzdən öncə Akkrada 2 həftəyə yaxın qalıb. Dünən xeyli söhbət etdikdən sonra sabah yenə gəlib onu oteldən götürməyimi istədi. İstəyirdi ki, ona şəhərin bütün gəzməli yerlərini göstərim. Mən də səhər Şolaya təklif etdim ki, əgər istəyirsə o da bizə qoşulsun və o da razılaşdı. Bu qədər.

Kobena sanki nə isə bilirmiş kimi üzündə heç bir emosiya göstərmədən Ravona sonacan qulaq asdı. Ravon sözünü bitirəndə o ümumi zalda olan uşaqlardan birinin adını qışqıraraq – Mensah, tez bura gəl – dedi. Mensah adlı Ravonla həmyaşlı olan gənc oğlan otağa daxil oldu və Kobena ona sakit şəkildə bir sual verdi :

- Ravonu tanıyırsan?

- Əlbəttə ser – deyə Mensah cavab verdi.

- *Dünən axşam harada görmüsən onu? Dəqiq de!*

Mensah Ravonun üzünə baxıb cavab verdi:

- *Nənəm Akkraya xəstə babamın yanına xəstəxanaya getmişdi və dünən oradan qayıdırdı. Mən də onu vağzalda qarşılmalıydım. Saat 17:15-də Akkradan gələn qatar Kumasi Dəmiryolu vağzalına çatdı. Evdən bir az gec çıxmışdım və mən ora çatanda artıq qatardan sərnəşinlər düşürdü. Başdan-ayağa ağ geyimli bir əcnəbi də gələnlər arasında idi. Qatardan düşüb ətrafa baxdı. Həmin an hamının diqqəti demək olar onda idi. Bu vaxt ondan bir qədər aralı dayanmış və ona əl edən bir oğlanın üzünü tanıdı. Bu Ravon idi. O həmin xariciyə yaxınlaşıb salamladı, mehriban söhbət etməyə başladılar və onlar bir yerdə stansiyanı tərk etdilər. Mənim gördüklərim bunlar idi. Başqa nə isə lazımdır, ser?*

- *Yox, bu qədər yetər, gedə bilərsən – deyib, Kobena uşağın otaqdan çıxmasını gözlədi.*

Bax bunu Ravon heç gözləmədi. İndi o, Kobenanın üzünə baxa bilmirdi. Kobena isə bir neçə saniyə susqunluqdan sonra bayaq vermədiyi sualı sanki indiyə saxlayıbmiş kimi soruşdu:

- *Türkün burada nə işi var?? Bu nə işlərdir mənə demirsən?? Cavab ver!*

Bu sözlər artıq başqa tonla deyilmişdi. Ravon nə edəcəyini bilmirdi. Sadəcə susmaq ona ən ideal yol kimi görünürdü.

Kobena bu sualı 3-cü dəfə verəndə Ravon artıq üzünə dəymiş sillə zərbələrindən qan içində yerdə idi. Amma yenə də susurdu. Kobenanın səbr kasası artıq dolmuşdu. O qışqıraraq digər otaqdan 3 ən yekəpər uşaqları da otağa çağırırdı. Ravonu qaldıraraq bir stula bağladılar. Ardı-ardınca Fenuku daxil bu dördlük Ravona hər verilən suala susqunluqla cavab verdikcə növbə ilə yumruq zərbələri endirməyə başladılar. Daha 3-4 zərbədən sonra Ravonun üzünü tanınamaz halda idi. Kobena "dayanın" dedi və o biri otağa keçdi. Qayıdanda əlində kəlbətinlə qəzəbli şəkildə Ravonun üstünə gəldi və hirs ilə "hər susduğunda 1 dişini çıxaracam, indi özün bil" - dedi. Fenuku ravonun ağzını çox kobud bir şəkildə açdı və bərk-bərk saxladı. Digər uşaqlardan biri onun başını bərk tutmuşdu ki, hərəkət edə bilməsin. Kobena sualı təkrar etdi, amma Ravon soyuqqanlı şəkildə yenə də susurdu. Bu başçının qəzəbini son həddə çatdırırdı və o, kəlbətinlə Ravonun ön dişlərindən birini çox çətinliklə yerindən çıxardı. Qan bütün aləmi bürüdü. Ravon artıq dözmürdü, ağrıdan və hirsindən yaranan göz yaşları üzündə qana qarışmışdı. Artıq çənəsi əsirdi. Amma Kobena və digərləri rəhm anlayışından çox uzaq adamlar idi. O, sualı yenidən təkrar etdi, amma bu dəfə Ravonun müqavimət göstərməyə gücü

qalmamışdı. O, səsi qırıla-qırıla "dayanın, danışacağam" dedi. Fenuku digər otağa keçib əlində yaş əski parçası ilə geri döndü. O, Ravonun üzünü çox kobudcasına sildi. İndi Ravon həyatında ona ən utancverici görünən hərəkətini edəcəkdi. O, Şola ilə bağlı bütün hadisələri və xüsusən də bank hesabı barədə olanları açıb onlara danışdı. Alinin bu hesabın mövcudluğunu Türkiyədəki xaker dostu vasitəsilə yoxladığını və hər şeyin doğru olduğunu bildirdi. Onların 16 gün sonra İsveçrəyə gedəcəkləri və hesabdən pulu götürəcəklərini tam dolayısıyla danışdı. O, danışdıqca qarşısındakılara olan nifrətindən və özünün zəifliyinə olan hirsindən hıçqıra-hıçqıra ağlayırdı. Kobena bütün prosesi başa düşdükdən sonra uşaqlara Ravonun əllərini açmasını bildirdi. Əlləri açıldıqdan sonra Ravon yerindən güclə qalxdı və qan içində çölə doğru addımlamağa başladı. Həmin gecə o pansiona gəlmədi.

İyunun 10-u idi. Ravonun dediyinə görə o bugün Alinin yanına tez gələcəkdi, amma artıq günorta saat 12 olmasına baxmayaraq, Ravon ortalıqda yox idi. Ali səhər yeməyini hələ də yeməmişdi. O, şəhərə tək çıxmağı və gedib kafelərdən birində nahar etməyi qərara alır. Həmişəki kimi çantasını belinə taxıb, aşağı düşür. Kumasinin mərkəzi hissələrində 1-2 küçə gəzdikdən sonra bir kafe xarici görünüşünə görə xoşuna gəlir və içəri girib masalardan birində əyləşir. Kafedə heç kim yox idi. Hətta ofisiyant da içəri qapıdan yeməxanaya Alinin gəlməsindən 3 dəqiqə sonra daxil oldu və onun masasına yaxınlaşdı. Menyuda Avropa yeməklərinin olması Alini sevindirdi və o özünə pizza ilə içki sifariş verdi. Ofisiyant sifarişi alıb yenə də həmin qapıdan içəri getdi. Ali rahatlaşmaq xatirinə çantasını çıxarıb yanına qoymuşdu. Masaların arasında arakəsmələr var idi və onlar çox sıx yerləşdirilmişdi. Kafenin qarşı tərəfi isə tam şüşəbənd idi və həm içəridən, həm də çöldən qarşı tərəf görünürdü. Kafedə tam sakitlik idi. Bir neçə dəqiqədən sonra Alinin gözü çöl tərəfdən qapının ağzında dayanan bir balaca oğlan uşağına sataşdı. Onun olsa-olsa 10 yaşı olardı. O, sanki uzaqda dayanmış kiməsə kafenin içərisini işarə edərək "onu çağırım, onu çağırım?" -deyə qışqıraraq sual verirdi. Ali içində belə qənaətə gəlmişdi ki, çöldə kimsə onu gözləyir. Amma yerindən hələ ki tərpənmədi. Uşaq qapıdan içəri girib düz Alinin oturduğu masaya yaxınlaşdı:

- Cənab, bir qız sizi bu küçənin qarşı küçə ilə kəsişməsindəki döngədə gözləyir. Məni göndərdi ki, sizi çağırım – deyib, uşaq kafenin qapısının önünə çıxdı.

Aliyə bu hal qərribə görünürdü: Niyə axı kimsə uşağı göndərir ki, onu küçəyə çağırınsın, amma özü kafeyə gəlmir?! Bütün Qanada onu çağıra biləcək ağılına gələn tək isim Şola idi. Düşündü ki, yəqin buna nəsə səbəb var. Kafedə heç kimin olmamasından rahat olub çantasını bir dəqiqəlik çölə çıxmaq üçün götürməməyi qərara aldı. O, Şolanı da içəri dəvət edib bir yerdə nahar etməyi düşünürdü. Uşaq da onun gözünün önündə idi. Kafedən çıxıb sağ tərəfə doğru, döngəyə tərəf gəldi. Təxminən 25-30 metrədən sonra 2 küçənin kəsişməsi idi və uşağın dediyinə görə qız orada onu gözləyirdi. Alinin həmin

tərəfə yönəldiyini görən uşaq "hə, ordadır" deyib yolu keçdi və Alidən uzaqlaşdı sola tərəf getdi. Ali artıq öz çantası ilə bağlı narahat olmağa başlamışdı. Tez özünü həmin yerə çatdırdı. Orada heç kim yox idi. Dönüb geri baxdıqda təxminən 20-25 yaşında bir oğlanın kafedən çıxıb sürətlə qaçdığını gördü. Ali pulun çantadan oğurlandığını düşünüb cəld oğlanın ardınca qaçdı. Uzun müddət qaçdıqdan sonra oğlan özü təslim oldu. Lakin onun üzərində heç bir pul tapmadı. Nə üçün qaçdığını sual verdikdə isə başa düşməmiş kimi yerli dillərdən birində nə isə deyirdi. Ali onun heç nə oğurlamamasından əmin olub tez geriyə kafeyə qayıtdı. Çanta yerində idi, amma onu artıq kimsə açmış və içini axtarmışdı... O, çox həyəcanlanmış bir şəkildə əlini çantanın lap dərinliyinə apardı. Bu günə kimi olan 1300 dollara yaxın xərci çıxmaqla yerdə qalan 6700 dolları çantanın ən alt hissəsinə yerləşdirmişdi. Pullar orada yox idi. Ali bir anlıq yerində donub qaldı, amma tezliklə özünü ələ alıb çantanı bağladı və cəld çölə çıxdı. Artıq gec idi. Nə balaca oğlan, nə də Alinin qaçmaqla diqqətini özünə çəkmiş gənc oğlan ortalıqda yox idi. Balaca zənci oğlan Ali digər gəncin arxasınca qaçan zaman çantada axtarış aparmaq üçün vaxt qazanmış və pulları götürüb aradan çıxmışdı. Əvvəlcədən hazırlanmış bir qanali oğurluq planı... Ali dəhşətli təəssüf içində idi. İndi o, burada nə edəcəkdə?! Türkiyəyə qayıtmağa yol pulu bir tərəfə, hətta otelə verəcəyi pulu belə yox idi. Kumasiyə gələrkən qatarda kişinin ona bu şəhərdə olan oğurluqlar barəsində danışdıqları yadına düşdü. Kişi həqiqətən də, hər şeyi real danışdı və Ali artıq belə usta oğurluqların şahidlərindən, hətta qurbanlarından biri idi. Ani bir zaman kəsiyində pulun necə oğurlanılmasına inana bilmirdi. 3 dəqiqəyə yaxın müddətlik çantadan uzaqlaşma onların planlarının baş tutmasına zəmin yaratmışdı. Bu uşaqlar Kobenanın qruplaşmasından deyildi. Bu şəhərdə 10-larla Kobenakimilər və qruplaşmalar var idi...

Ali nə edəcəyini bilmirdi, cibində cəmi 17 dollar pul var idi. Çox təəssüf içində qarşısına qoyulan pizzanı heç bir həzz almadan yedi və oradan çıxıb mehmanxanaya qayıtdı.

Şola Ravonun gecə yataqxanaya qayıtmamasını bildikdə düşündü ki, bəlkə o, Ali ilə birlikdə oteldə qalıb. Odur ki, günorta Alinin qaldığı otelə gəldi. Otağa daxil olanda həm Ravonu görmədi, həm də Alini çox üzgün olduğunu hiss etdi. Ağılına gələn ilk şey Ravona nəşə olması idi və cəld Aliyə suallar yağdırmağa başladı :

- Ali, Ravona nə isə olub?? Hardadır o? Dünən gecə o, pansiona gəlməyib! İlk dəfədir ki, heç kimə əvvəlcədən bildirmədən geri dönmürdü!

Ali sanki deyilənləri eşitmirmiş kimi bir müddət susdu və daha sonra təəssüf hissi ilə sözə başladı:

- Ravon mənimlə olmayıb, ümumiyyətlə, harada olduğundan xəbərim yoxdur. Bu gün səhər bura gəlməli idi, amma gəlmədi. Amma mənim sənə daha pis xəbərim var. 2 aya zülmə topladığım pulları bu gün bir anın içində oğurladılar... İndi nə İsveçrəyə getməyə yol pulumuz, nə mənim Türkiyəyə qayıtmağım üçün pul, nə də burada otelə, naharlara verəcəyim pulum yoxdur. Hər şey alt-üst oldu. Nə edəcəyimi bilmirəm...

Şola da bu eşitdiklərindən sonra donub qalmışdı. Onların aylarla fikirləşdikləri və düzəlttikləri planların hamısı suya düşmüşdü. Hər ikisi susurdu. Danışmağa artıq heç bir şey qalmamışdı. Bu an otağa dərisinin qara olması belə üzündə olan yaraları gizlədə bilməyən bir oğlan içəri girdi. Ayaq üstə güclə dayanırdı. Şola cəld ayağa qalxıb ona yaxınlaşdı və soruşdu:

- Səni kim bu günə qoyub? Dünən gecə harada idin? Aman Allah, bütün üzün qan içində, gömgöydür! Kim edib bunları??

Ravon çarpayuya yaxınlaşıb oturdu və gülə-gülə danışmağa başladı:

- Şola, belə faciəyə döndərmə hər şeyi. Narahatçılığa heç bir səbəb yoxdur. 1-2 günə bütün yaralarım sağalar, narahat olma. Dünən gecə şəhəri gəzirdim və vağzal tərəfdə olan səs-küylü klublardan biri nədənsə diqqətimi çəkdi və girməyə qərar verdim. İçəridə kimisi içki içirdi, kimisi ritmə uyğun mahnıda oynayırdı, kimiləri isə qruplar şəklinə kart oynayırdılar. Əsas səs-küy isə içəri otaqda idi. Qanada ilk dəfə idi ki, belə bir şeylə rastlaşdım: 2 bizim yaşlarda olan gənc oğlan ortada bir-birləri ilə dalaşır, onların bosları isə kimin udmasına pul qoyuluşları edirdilər. Mən belə bir şeyi ancaq kinolarda görmüşdüm. Bu isə tam reallıq idi. Uduzan gənc meydanı tərk edir, onun yerinə növbəti iştirakçı daxil olurdu. Bir saata yaxın zövqlə döyüşləri izlədim. Digər tərəfdən də fikir verirdim ki, hər qələbə qazanan döyüşçüyə müəyyən miqdarda pul verirlər. Bu an ağılıma fikir gəldi ki, niyə mən də döyüşüb pul qazanmayım?! Həm də sizə əvvəlcədən yalan demişdim ki, məndə artıq işlədiyim pulla birikdə 1000 dollar var, amma əslində cəmi 850 dollar pulum var idi. Döyüşməyə olan həvəsimi nəzərə alıb düşündüm ki, 3-4 döyüş keçirməklə bu pulu tamamlaya bilərəm və həm də özümə inanırdım. Qeydiyyatdan keçdim və yarım saat sonra artıq meydanda idim. İlk 2 rəqibimi asanlıqla təslim etdim, amma getdikcə yorulurdum. Mənim qələbələrime pul qoyuluşu edən boss məni nə qədər pul verəcəyi ilə ruhlandırırsa da, artıq taqətim qalmamışdı. 3-cü döyüşümü də qələbə ilə bitirdim və artıq 150 dollardan çox qazandığımıza əmin idim. Amma oyunun şərtlərinə görə məğlub olmamış meydanı tərk edə bilməzdim. "Məğlub olmaq" isə "lazımı qədər döyülmək" demək idi. Növbəti qarşıma çıxan rəqibim isə çox güclü, hündürboy, nəhəng birisi idi. Yorgunluğumdan istifadə edib ardı-ardınca üzümə, bədənimə zərbələr endirməyə başladı. Artıq dözə bilmirdim və əlimi yerə vuraraq təslim olmaq istəyimi bildirirdim. Amma hakim sanki özünü görməməzliyə vuraraq oyunu seyr

edənlərin döyüşdən bir az da həzz almasını istəyirdi. Hətta zərbələrdən birində dişimi də itirdim. Sonunda hakim oyunu bitirdi və təslim olduğumu qəbul etdi. 2 oğlan mənə meydandan çıxmağıma kömək etdi, amma döyüşlər öz axarında sabaha kimi davam edəcəkdi. Mənə pul qoyuluşu edən boss yaxınlaşıb 3 000 000 seddi (təxminən 200 dollar) pul verdi və yaxşı döyüşdüyümü bildirdi. Sonda sağaldıqdan sonra nə vaxt istəsəm yenidən gəlib burada pul qazana biləcəyimi də sözüənə əlavə etdi. İlk dəfədir, bir günə bu qədər pul qazanırdım. Dünən düşündüm ki, daha pansiona bu halda getməyə halım olmaz və səhərə kimi orada da qaldım. Günorta həmin klubda yuxudan durduğumda süpürgəçi yeri süpürürdü və tam sakitlik idi. Bütün bədənım ağrayırdı. Bir təhər qalxıb pansiona yollandım, amma, sən deyəsən artıq bura gəlmişdin. Pulu gizlədib, yaxşıca yuyundum və geyinib bura gəldim. Bu qədər.

Ravon bütün bunları beynində ani şəkildə uydurduğu zaman öz fantaziyasına heyran qalmışdı. Qarşısındakı türk və Şolanın ona tam inandıqları dəqiq idi. Lakin o, Alinin başına gələnlərdən hələ xəbərsizdi. Şola Ravonun bütün bu etdiklərinə əməlli-başlı əsəbiləşmişdi və hirslə danışmağa başladı:

- *İndi sən bu lənətə gəlmiş 200 dollara görə canından keçəcəkdin?! Lazım deyil mənə elə pullar! Bir də belə işə girmə! Axmaqsan sən! Heç burada olanlardan xəbərin var?! Bu gün Alidən yerdə qalan pulun hamısını – 6700 dolları oğurlayıblar! Bütün planlarımız alt-üst oldu.*

- *Nə ??? Ola bilməz! Al-tı-min-yed-di-yüz-dol-lar! Lənətə gəlsin bu şəhərin oğru qruplaşmaları – deyə Ravon özündən çıxdı.*

- *Ravon, artıq heç bir şey edə bilmərik. Sadəcə Aliyə kömək etməliyik ki, geri, öz ölkəsinə dönməsi üçün pulu olsun. Sənin pulundan ona yol üçün verə bilərik? – deyə Şola Ravona müraciət etdi.*

- *Buna heç inana bilmirəm. Biz axı bu qədər asan təslim ola bilmərik. Əlbəttə Şola, pulu gətirməyinə gətirərəm, amma bu qədər yol gəldikdən sonra 2 oğruya görə planlarımızın alt-üst olmasını həzm edə bilmirəm. –deyə Ravon cavab verdi.*

Ravon öz beynində danışdıqlarından tam fərqli şeylər düşünürdü və öz-özünə deyirdi: Bu oğurluğu 100% Kobena təşkil edib, başqa cür ola bilməz. Ona görə də öz fikrində bu gün gedib onlarla danışmağı və hər şeyi necə olursa-olsun yoluna qoymağı qərara aldı. Amma düşündüklərini bu qarşısındakı 2 insana heç cür izah edə bilməzdi. O hələ də müəyyən şansların qaldığını düşünürdü.

Otaqda hər 3-ü təəssüf içində sakit dayanmışdılar. Planlara görə 2 gün sonra, İyunun 12-si Akkraya gedəcəkdilər ki, bütün səyahət işlərini həll etsinlər, amma heç nə

düşündükləri kimi getmədi. Artıq Alini geri qaytarmaq barəsində danışılırdı. Həmin gün bu, uşaqların həyatında ən üzücü gün kimi yadda qaldı.

Axşam saat 10 olardı və Ravon dünən bu vaxtı olduğu yerə bu dəfə özü öz istəyi ilə gəlmişdi. Uşaqlar artıq ona fikir vermirdilər və heç o da uşaqlara fikir vermirdi. İçəri keçib Kobenanı tapdı. Salam verib danışmaq istədiyini bildirdi. İkilikdə həmişəki otağa keçdilər və Kobena qapını bağladı. Ravonun üzünün yaralarına baxıb istehzalı bir təbəssüm göstərərək dedi:

- Ravon, görürsən insanı dostlarından gizlətdiyi sirlər nə günlərə qoyur?! Buyur, səni dinləyirəm.

- Bu gün səhər türkdən oğurladığınız 6700 dolları geri verməyinizi tələb edirəm. Biz onlarsız heç nə edə bilmərik! Bu qədər əclaf olmayın – deyə qəti şəkildə Ravon ağılından keçənləri bildirdi.

- Dayan, dayan, dayan, türkdən oğurladığımız 6700 dollar??? Biz bu gün heç kimdən heç nə oğurlamamışıq. Hətta oğurlasaydıq belə, sən məndən heç nə tələb edə bilməzsən!

Ravon hirsli-hirsli onun gözünün içinə baxırdı və yalan dediyini düşünürdü. Kobena sözünə kiçik bir ara verib davam etdi:

- Amma sənə yeni xəbərim var. Sən bura gəlməsəydin, sabah mən özüm səni çağıracaqdım. Diqqətlə qulaq as. Düşünmə ki, bu işlərin başında duran mənəm, mənim də başçım var. Mən sadəcə onun bu şəhərdə ümumi illeqal işlərinə nəzarət edən işçilərindən sadəcə biriyəm. Dünən onun yanında idim və sənənin mənə danışdıqlarının hamısını ona danışdım. O, qonşu ölkədən olan Lidsen Endoh adlı balıq sənayesi zavodunun sahibi haqqında məlumata sahib idi. Sənənin bütün danışdıqlarının doğru ola biləcəyini o da təsdiqlədi və mənə yeni bir iş verdi: Siz İsveçrəyə gedəcəksiniz və sizin arxanızca bizim qruplaşmadan seçilmiş 3 nəfər gələcək. Sənənin ayağına xüsusi izləyici cihaz bağlanılacaq və bütün atdığınız addımlara nəzarət ediləcək. Hətta cihazın kəmərinə kəsib çıxartmaq cəhdlərində belə bizə bu barədə signal daxil olacaq. İstənilən bir tərs addımında həm özünü, həm də Şolanı ölmüş bil! Sənə həmin üzvlərlə əlaqə saxlamağın üçün telefon da veriləcək. Orada pulu götürdükdən sonra pulu sizdən oğurlamaq üçün elə ilk imkanda o 3 nəfərə xəbər edəcəksən. (Kobenanın başında duran şəxs düşünürdü ki, adı çəkilən Sürix bankında istər-istəməz şəxsiyyətin təsdiqi ilə bağlı problem yaranacaq. Hətta proses məhkəməyə qədər uzana bilər. Bütün bu bankla yaşanan xoşagəlməz uzun problemlərdən sonra hesab təsdiq olunduğu halda çox güman ki, türk həmin bankla əlaqənin tez bir zamanda tam kəsilməsini istəyəcək. Ona görə də hesabın həmin bankdan birbaşa Türkiyə banklarından birinə uzunmüddətə (ən azından 1 il)

köçürülməsini istəməyəcəklər. Pul yəqin ki həmin bankdan başqa bir banka nağd formada çatdırılacaq ki, birinci bankla tam əlaqə kəsilsin. Yalnız bundan sonra ikinci İsveçrə bankından növbəti bir il ərzində nağdsız hesablaşmalarla pul Türkiyə banklarından birinə transfer ediləcək. O düşünürdü ki, pulun oğurluğu 2 İsveçrə bankı arasında nağd formada daşınan zaman mümkün ola bilər). Bütün bunların heç birindən türkən və Şolanın xəbəri olmayacaq. Sonda boss işləri lazımi səviyyədə gördüyün halda pulun 500 000 dollarının sənə verilməsini istəyir. O ki qaldı 6700 dollara, bu barədə narahat olma. Sən özündən pulu haradan almağın barədə uşaqlara demək üçün bir şey uydur, mən sabah sənə 7000 dollar verəcəm.

Ravon artıq qəzəbindən yerində dayana bilmədi və yerindən cəld qalxdı, Kobenanın üzərinə cumub ona yumruq zərbəsi endirdi. Lakin qarşı tərəfin 2 zərbəsi ilə Ravon dünənki ağrılarını hiss elədi və müqavimət göstərə bilmədi. Kobena uşaqları çağırdı və qışqıraraq "bu əclafı çölə atın, sakitləşib hər şeyi olduğu kimi qəbul edəndə gələr!" - dedi. 2 oğlan hərəsi bir qolundan tutub onu çölə çıxardılar.

Ravon yenə də üzü qanlı, yenə də qəzəbindən gözləri dolmuş şəkildə üst-başı toz içində pansiona tərəf gedirdi. İçində çəkdiklərini heç kimə danışa bilməməsi onu sıxırdı. Son 2 gündə dostlarına etdiyi xəyanəti özünə bağışlamırdı. Həmin gün öz çarpayısında bütün gecəni bu proses barəsində fikirləşdi. İsveçrədə pulları aldıqdan sonra o açıq-aydın dostlarını bu qədər əziyyətdən sonra satmalı idi. Vəziyyətdən necə çıxmaq olardı?! Ağlına yalnız bir yol gəlirdi...

İyunun 11-i səhər gəlib Kobenadan tam-tamına 7000 dollar götürdü. İlk dəfə idi ki, onun üstündə bu qədər pul var idi. Səhər pansiondan çıxanda Şolaya bildirmişdi ki, saat 11-də Alinin otelində görüşərlər. Ravon mehmanxanaya gələndə Şola artıq orada idi. O otağa daxil olan an, Ali və Şolanın diqqəti avtomatik olaraq Ravonun əlindəki kiçik, bükülmüş, parça bağlamaya yönəldi. Ravonun üzü gülürdü. O (süni şəkildə) sevincindən qışqıraraq 7000 dolları tapdığını bildirdi. Şola və Ali buna inana bilmirdilər. Amma ürəklərindəki sevincləri beyinlərindəki təəccüblərinə qalib gəldi və onlar yerlərindən qalxıb Ravonu qucaqladılar. Hər 2-si eyni vaxtda "bu necə ola bilər?" sualını verdilər. Ravon isə əvvəlcədən hazırladığı ikinci uydurmasını onlara danışmağa başladı :

- Dünən getdiyim kluba sadəcə baxmaq üçün bu gün də getdim. İçəri girəndə hər şey dünən olduğu kimi öz axarında davam edirdi. Mənə dünən pul verən və qələbələrım hesabına xeyli pul qazanan əcnəbi boss indi döyüş zalında deyildi. O, bar tərəfdə oturub pivə içirdi. Mənim içəri girdiyimi görəndə yanına çağırdı və mənə də pivə sifariş etdi. Çoxlu söhbət etdik. Biraz içkili olduğu üçün mənimlə çox açıq danışdı. Milliyətce Hollandiyalı olduğunu, Akkra, Kumasi və Keyp Kost şəhərlərində şəxsi biznesləri olduğunu bildirdi. Dediynə görə, kifayət qədər imkanlıdı və bu kluba Kumasidə olduğu

müddətcə hər gecə gəlirdi. Söhbət əsnasında düşündüm ki, bəlkə də ondan bu qədər pulu istəyə bilərəm. İtirəcəyim heç bir şey yox idi. Məndən harada yaşadığım, kimlə qaldığım barədə soruşanda ağılıma bu şeylər gəldi. Yalandan uydurmağa başladım ki, anamla tək qalırdım, amma bu yaxınlarda o, ciddi xəstəliyə tutulub və hal-hazırda Akkrada xəstəxanadadır. Müalicəsi üçün 7000 dollara yaxın pulun lazım olduğunu və bu pulun tapılmadığı şəraitdə anamın 1 aydan artıq yaşamayacağını bildirdim. Kişi üzümə baxdı, sanki yalan danışmışdım kimi gözlərindən oxumaq istəyirdi. Amma içki ona öz təsirini göstərmişdi. Arxa masalardan birində oturan öz adamlarından birini yanına çağırırdı və sabah bu klubun qarşısında bu oğlana 7000 dollar verilməsini bildirdi. Bir an içində hadisələrin belə inkişafını heç gözləməirdim. Bir hollandiyalı heç 2 gün yoxdur ki, tanıdığı bir gənc Qanali oğlana 7000 dolları necə rahat şəkildə verirdi?! Amma içimdə düşündüm ki, bəlkə də onun günlük gəliri 50 000 dollara yaxındır və onun üçün bu 7000 nədir ki?! Sevincimdən ona necə təşəkkür edəcəyimi bilmirdim. Çox xoşbəxt idim. Gecə pansiona qayıtdıqdan sonra, Şola, sənə heç bir söz demək istəmədim. Çünki düşünürdüm ki, bəlkə sabaha kişi ayıq olduğu zaman fikrindən daşınar və bu pulu göndərməz. Amma belə olmadı. Səhər deyilən vaxtda klubun qarşısına çatanda kişinin dünənki tapşırıq verdiyi oğlan orada əlində bu bağlama ilə məni gözləyirdi. Son günlər heç bu qədər sevinməmişdim...

- *Ravon sən dahisən, mən sənənin ağılına fəxr edirəm – deyər Şola Ravonu yenidən qucaqladı.*

Onlar Ravonun danışdıqlarına tam inanırdılar. Artıq bütün işlər qaydasına düşmüşdü. Hər üçü çox sevinirdi, amma bu sevinənlərdən birində bu sevinc çox süni alınırıdı... Artıq sabah Akkraya rahat gedə bilərdilər.

Növbəti gün 3-ü birlikdə Alinin gəldiyi həmin qatarla Akkraya getdilər. Növbəti gün ərzində biletləri alıb viza işlərini yoluna qoydular. Akkrada olan zaman qərara aldılar ki, Ali daha Kumasiyə qayıtmasın. Ravon və Şola geri qayıdıb son buraxılış imtahanlarını versinlər. Məktəbi bitirdikdən sonra 24-ü yenidən Akkraya gəlsinlər və buradan da Cenevrəyə uçsunlar. Sürixə birbaşa reys olmadığı üçün Cenevrəyə, oradan isə qatarla Sürixə gedəcəkdilər. Hər şeyi danışdıqları kimi etdilər və növbəti günlərdə elə bir problemləri olmadı. Ali Akkrada qaldığı müddətdə bir az yaxşı otel tutdu. Ən azından pul onun hesabladığından 300 dollara yaxın çox idi. 6700 dollar itirdikləri halda 7000 dollar tapmışdılar və Ravonun da pulu ilə birlikdə hələlik kifayət qədər pulları var idi.

XII Fəsil

2000-ci il, İyun. Cenevrə. İsveçrə.

Bu ölkəyə 14 il sonra yenidən ayaq basan bir mulat qız, sonuncu dəfə 2 il qabaq ailəsi ilə buraya gəzməyə gələn bir türk oğlan və ətrafa nəzərlərindən açıq-aydın ilk dəfə Avropada olduğu bilinən bir zənci oğlan Cenevrə Beynəlxalq Hava Limanından çıxaraq taksi saxladılar. Ali sürücüyə Kornavin Dəmiryolu Stansiyasına sürməsinə bildirdi. Onlar hələ dəqiq bilmirdilər ki, bu gün Sürixə gediş üçün bilet tapa biləcəklər ya yox. Ali hələ Türkiyədə olan zaman bu cür məlumatları araşdırmışdı. Bilirdi ki, Cenevrədən Sürixə bu stansiyadan hər gün sürət qatarları gedir və yol təxminən 3 saata yaxın çəkir. 2-ci klas biletlərin qiyməti əsasən 160 İsveçrə frankı olurdu ki, bu da təxminən 120 dollar edirdi.. Ali həm bu hava limanında, həm də dəmiryolu vağzalında vaxtilə olmuşdu. Onlar da ailəlikcə səyahət edən zaman öncə Cenevrəyə gəlmiş, sonra Sürixə qatarla getmişdilər.

Taksidən düşüb stansiyaya daxil oldular. Ali kassalardan birinə yaxınlaşıb Sürixə bilet haqqında maraqlandı. 2 saatdan sonra Sürixə gedən qatarın yola düşəcəyi aydın oldu. O, 3 bilet alıb Şola və Ravonun yanına qayıtdı. Cenevrəni gəzmək istəkləri alınmadı, çünki qorxurdular ki, gəlib qatara çatmazlar. Odur ki, stansiyada gözləməli oldular.

Şola o vaxt çox balaca olsa da, artıq İsveçrədə olmuşdu. Amma Ravon üçün ətrafında olanlar, bütün bu Avropa mühiti həqiqətən ona qeyri-adi gəlirdi. Hər tərəfin təmizliyi, yol boyu stansiyaya gələrkən gördüyü binalar, qarşısına çıxan son model avtomobillər və Kumasi qatarları ilə müqayisədə qatara bənzəməyən bu İsveçrə qatarları onun beyninə xüsusi təəssürat kimi həkk olunurdu. İnsanların fərqli geyimləri, fərqli dildə danışıqları, müxtəlif irqlərdən, müxtəlif dinlərdən, müxtəlif mədəniyyətlərdən olan insanların eyni mühitdə eyni cür davranışları onun gözünü ətrafında olan insanlardan çəkməsinə imkan vermirdi. Bu, hələ onun təkə buraya gələrkən yol boyu gördükləri və stansiyada gözləyərkən yaşadıkları idi. Ali son 18 gününü Qanada – kasıb bir Afrika ölkəsində - Ravonun vətəninə keçirdikdən, orada gördüyü şəraitdən sonra Ravonun bütün bu hərəkətlərini, baxışlarını normal sayırdı. Şola isə daima sakit idi. Sanki o, həyatı boyu belə mühitdə böyümüşdü. Beynində tək düşündüyü şey tezliklə bankdan pulları götürmək idi. Ali isə qarşıda onları bankla danışıqlar zamanı ciddi problemlər gözlədiyinə əmin idi. Onun belə işlərlə bağlı təcrübəsi yox idi, amma belə görünürdü ki növbəti günlərdə bankla əsas danışıqları Şola ilə birgə o aparmalıydı. Heç bilmirdi ki, bütün bu Şola ilə bağlı keçmişdə olanları bank müdiriyyətinə necə izah edəcəklər. Çox güman ki, ailənin və uşağın ölümü ilə bağlı məlumat onlara da çatmışdı, amma hətta bu halda belə onların növbəti 30 il ərzində hesabı mənimsəməyə haqları yox idi. Ailənin

ölümündən sonra bu hesabı ailəyə ən yaxın olan insanlar bankdan tələb edə bilərdilər. Buna onların haqqı var idi, amma bu pulun bu bankda olması ilə bağlı ailədən kənar heç kimin xəbəri yox idi. Olsaydı belə, bu, təkcə Conson ola bilərdi, amma o da hal-hazırda həbsdə idi.

Saat 18:00-da Sürixə gedən qatar Kornavin Dəmiryolu Stansiyasını tərk etdi. Ali Afrikada qatarlarda yaşadığı o "gözəl" anları indiki şəraitdə yadına salmaya bilməzdi. Afrika və Avropa inkişafı arasındakı uçurum özünü adi qatar səfərində belə çox aydın şəkildə gözlər önünə sərirdi. Ali özünü sanki keçmişdən müasir dövrə yenidən qayıtmış kimi, Ravon isə sanki müasir dövrdən gələcəyə düşmüş kimi hiss edirdi.

3 saatlıq yol boyunca Ali yuxuya getdi. Ravon pəncərədən Avropa təbiətini seyr edirdi. Şola isə bütün yol boyu elə nə isə düşünürdü. Onun bütün bu 18 il ərzində yaşadıkları gözünün önündən gəlib keçirdi: Balaca ikən Sürixə ata-anası ilə gəlişi, onun gözləri önündə uşaq ikən ailəsinin öldürülməsi, daha sonra bibisinin xərçəng xəstəliyindən ölməsi, bibisi yoldaşı Consonun onu qonşu ölkə Qanaya gətirməsi və orada yaşadığı uzun illər, Ravonla dostluğu, gizli şəkildə təşkil olunan Ali ilə virtual tanışlıq, onun Qanaya gəlişi və s. Hal-hazırda Cenevrə-Sürix qatarında olduğuna inana bilmirdi. Bunun sonunun necə olacağından asılı olmayaraq onlar böyük, cəsarətli addımlar atmış və bura kimi gəlmişdilər.

Qatar Sürix Dəmiryolu Vağzalına daxil olurdu. Ali qatarın dayanmasını hiss edib, yuxudan oyandı. Qatardan düşüb çıxışa tərəf getdilər. Ali Sürixdə qalacaqları oteli həmin banka yaxın seçmişdi və həmin mehmanxana çox da bahalı deyildi. Akkrada Turizm Agentliyi ilə danışıq zamanı rezervasiyanın həmin otelə edilməsini bildirmişdi. Stansiya önündən saxladıkları taksiyə mindilər və Ali kağıza yazdığı otelin ünvanını sürücüyə dedi. Sürücü ünvanı başa düşüb yola çıxdı.

Sürix... 14 il sonra yenidən Sürix... Havanın qaralmasına baxmayaraq, şəhərin işıqlılığından çox aydın görünən yeni binalar, köhnə tikililər yol boyu Şolanı uşaqlığına çəkib aparırdı. Şəhər 14 il daha müasirləşmiş, daha gözəlləşmişdi. 14 il əvvəlki irqçilik artıq bu ölkədə demək olar yox idi. Hətta onların tutduğu taksinin sürücüsü də neçə illərdir bu şəhərdə yaşayan Mavritaniyalı bir zənci idi. Ravon isə bu cür gözəllikləri gördükdən sonra içində Afrikaya bir daha geriye dönmək istəmirdi.

Təxminən 22-25 dəqiqəlik yoldan sonra taksi bir mehmanxananın qarşısında dayandı. Sürücüyə pulu ödəyib, düşdülər və kiçik, lakin kifayət qədər səviyyəli olan bir otelə daxil oldular. Ali, rezervasiyaya yaxınlaşıb əvvəlcədən Qanadan sifariş verdikləri turist biletlərinin buraya rezervasyon olunduğunu bildirdi. Qeydiyyatdan keçib mehmanxana işçilərindən birinin köməyi ilə öz otaqlarına qalxdılar. Otel 3 mərtəbəli idi, lakin 1-ci mərtəbəsi demək olar mehmanxanaya məxsus deyildi. Burada əsasən girişi

binanın çöl tərəfindən olan brend markaların satış salonları var idi. Mehmanxana göstəricilərinə görə 3 ulduzlu sayılırdı, amma bəlkə bütün Kumasidə bu cür səviyyəli otel yox idi. Tutduqları otaq kifayət qədər geniş idi və qiyməti də az deyildi.

Nömrələrinə daxil olub rahatlandılar. Bu gün günorta Cenevrə Dəmiryolu Vağzalından alıb yedikləri kiçik sendviçlərdən başqa demək olar heç nə yeməmişdilər. Hər 3-ü özlərində aclıq hiss edirdi. Soyuducuda olan müəyyən qəlyanaltılıq şirniyyatlar və hamburgerlərlə öz aclıqlarını yatızdırdılar. Sonra uzun yol yorğunluğundan sonra sabah nə edəcəkləri haqqında bir az müzakirə edib, yatdılar. Qərara alındı ki, sabah səhər 10-da həmin banka gedib hər şeyi izah etsinlər və aylardır davam edən bu işlərini sona çatdırsınlar. Burada hər keçən gün onlara 250 dollara yaxın pula başa gələcəkdi. Ona görə də mümkün qədər bütün işləri vaxtında bitirmək vacib idi. Onların hal-hazırda ümumi 4500 dollara yaxın pulları qalırdı. İşlərin qaydasında getməyəcəyi şəraitdə Şola və Ravonun geri qayıtması üçün 2200 dollar, Aliyə isə 300 dollar lazım idi. Yerdə 2000 dollar qalırdı ki, bu da onlar üçün minimum xərclərlə maksimum 8 gün demək idi. Şola uşaqlıqdan bəri görmədiyi, Ravon isə həyatı boyu görmədiyi bir rahatlıqda olan çarpayılarına uzandılar. Yarım saatdan sonra Ali və Şola artıq yatmışdı Ravon isə otelin həyatində telefonla danışırdı...

Kobena Ravonla olan axırıncı söhbətindən sonra onların dalınca getməyə 2 nəfər 25-26 yaşlarında olan ən yaxşı işçilərini və Fenukunu göndərməyə qərar vermişdi. Onlar Ravonun gəldiyi eyni təyyarə ilə Cenevrəyə, eyni qatarla Sürixə gəlmişdilər. Ravonun ayağına bağlanan izləyici isə Fenukuya onların nə vaxt, harada olmasını göstərirdi. Bu yekəpər oğlan və Kobenanın göndərdiyi digər 2 nəfər onların qaldığı otelə yaxın olan başqa bir mehmanxanada qalırdılar. Hər axşam Ravon onlara zəng vurmali və gün ərzində olanlar haqqında onları məlumatlandırmalı idi.

İlk gecə, Ravon ilk zəngində sabah onların banka danışıqlar üçün gedəcəklərini bildirdi, amma Ravonun özü onlarla getmək istəmirdi. Çünki bankın girişində xüsusi nəzarət çərçivəsi olacağı halda ayağına bağlanmış aparat keçərkən səs sala bilərdi və bu ciddi problem yaradacaqdı. Fenuku onun bu addımı ilə razılaşdı və sabaha zəngini gözlədiyini bildirdi. Onsuz da Fenuku və dostları bütün gün ərzində onların haradan-haraya getməsini izləyəcəkdilər.

28.06.2000 Sürix. İsveçrə.

Səhər saat 9 idi. Ali, Şola və Ravon birlikdə mehmanxananın yeməxanasında səhər yeməyi yeyirdilər. Oteldən banka qədər yol ayaq ilə 15 dəqiqəlik yol idi. Səhər yeməyi əsnasında Ravon onlarla gəlmək istəmədiyini, onsuz da orada onlara heç bir şeylə kömək edə bilməyəcəyini bildirdi. Ali və Şola israr etsələr də, Ravon razılaşmadı. O, onlarla bankın qarşısına qədər gedəcəyini, lakin içəri girmək istəmədiyini bildirdi və uşaqlar onunla razılaşdılar.

Yarım saat sonra onlar mehmanxanadan çıxıb banka tərəf gedirdilər. Hər 3-ü çox həyəcanlı idi. 20 yaşlı, bank işindən heç bir məlumatı olmayan gənc Ali, 18 yaşlı əsl adı Bentde Endoh olan, Sürix XXX Bankında balansında 17 milyona yaxın ABŞ dolları olan hesabların qanuni sahibi Şola Klefar və 18 yaşlı sadə bir qanalı olan Ravon Sürixin ən tanınmış banklarından birinə yaxınlaşdılar. Ali, 20 yaşına və qeyd etdiyim kimi bu sahədə heç bir təcrübəyə malik olmamasına baxmayaraq, özünü rahat aparmağa çalışırdı.

Bankın önünə çatanda Ravon onlara uğurlar arzulayıb burada gözləyəcəyini bildirdi və Şola ilə Ali banka daxil oldular. İçəri girərkən onları gülərüz bir xanım almanca salamladı və hansı şöbəyə müraciət edəcəkləri barəsində soruşdu. Ali salamı ingiliscə aldı. Gənc xanım onların almanca bilmədiklərini anlayıb eyni cümlələri ingiliscə təkrar etdi. Ali isə depozit hesabı ilə bağlı gəldiklərini dedi. Xanım gülərüz şəkildə onları bu işlə məşğul olan işçilərdən birinin yanına qədər izlədi və həmin işçiyə ingiliscə müraciət etməsini bildirdi. Depozit hesabları ilə bağlı məsul şəxslərdən biri onlardan oturmalarını xahiş etdi. Şola və Ali işçi ilə üzbəüz oturduqdan sonra Ali sözə başladı :

- Biz hal-hazırda 1986-cı ildə açılmış bir hesabla bağlı buradayıq. Bu xanım hesabı açan şəxsin qızı Bentde Endohdur. İndi danışacağlarımıza çox güman ki inanmayacaqsınız. Ona görə də əvvəlcədən xahiş edirəm, bankın idarə heyətindən kimsə də gəlsin. Söhbət 20 milyona yaxın ABŞ dollarından və vaxtilə ölmədiyi halda haqqında ölüm xəbəri çıxan bir şəxsin hesabından gedir.

Bu şöbənin işçiləri təbii ki, bankda hansı ildən hansı ölkə vətəndaşına nə qədər pulun qaldığı haqda olan məlumatları əzbər bilirdilər. Bentde Endohun adı çəkildə artıq həmin işçi söhbətin hansı hesablardan getdiyini çox gözəl bilirdi. Bir dəqiqəlik üzr istəyib yerindən durdu və bankın digər hissəsinə tərəf getdi. Kiçik bir fasilədən sonra yanında daha bir işçi ilə qayıtdı. Görünüşündən və üzünə yansıyan yaşından onun bankda daha yüksək mövqeyə sahib olduğu aydın görünürdü. Həmin şəxs yaxınlaşıb ingiliscə salam verdi və özünü İdarə Heyətinin üzvü kimi ümumi bankın depozit əməliyyatları nəzarətçisi vəzifəsində olduğunu bildirdi. Aleks Sendler adlı bu cənab bayaqkı işçinin yerində oturdu və onlara nəzakətlə müraciət etdi:

- Buyurun, sizi dinləyirəm.

Ali birinci işçiyə dediyi cümləni yenidən təkrar etdi:

- *Biz Bentde Endoh adına açılmış və Endohlar ailəsinin ümumi adına açılmış hesablarla əlaqədar buradayıq. Pul 1986-cı ildə onun atası Lidsen Endoh tərəfindən yatırılıb.*

- *Xanım, zəhmət olmasa vəsiqənizə baxa bilərəm – deyə həmin kişi Alinin sözünü kəsdi və Şolaya baxdı.*

Bunun tələb ediləcəyi əvvəlcədən aydın idi. Şola vəsiqəni çıxardıb ona uzatdı. Aleks vəsiqədə tam başqa ölkənin vətəndaşının və tam başqa adamın adını oxudu: Şola Klefar. Qana... Vəsiqəni qıza qaytarıb qəribə bir baxışlarla dedi:

- *Heç nə anlamadım, bu nə deməkdir ki?! Həmin hesabın sahibləri haqqında təbii ki, kifayət qədər məlumata sahibəm. Həmin ailə Fil Dişi Sahilindən idi və 1988-ci ildə qətlə yetirilmişdi. Qızları həmin bədbəxt hadisədən sağ-salamat qurtulsa da, 2 il sonra verilən məlumata görə hansısa xəstəlikdən vəfat etmişdir. Düşünürsünüz ki, belə bir bankı, belə bir məlumatla aldatmaq olar?!*

Bu dəfə Şola dözə bilmədi və danışmağa başladı:

- *Cənab, bütün danışdıqlarınız mənim gözlərim önündə olub. Mən 1990-cı ildə sadəcə kağız üzərində öz bibimin yoldaşı tərəfindən öldürülmüşəm. Amma reallıqda qonşu Qana ölkəsinin Kumasi şəhərinə gətirilmiş və orada pansiona verilmişəm. Bu hesab barəsində mənə bibim 7 yaşında olarkən danışmışdı və bankın adını deyib unutmamağımı bildirmişdi (indiki şəraitdə onlar deyə bilməzdilər ki, İlhan adlı bir türk xakerin hesabına bu məlumatlar əldə olunub). O vaxtdan bu XXX adı beynimdə həkk olunmuşdu. Pansionda qaldığım müddətdə bura heç cür gələ bilməzdim...*

Bundan sonra Şola bütün olanları olduğu kimi yalnız İlhanla bağlı söhbətləri çıxmaqla Ali ilə necə tanış olmaları, ondan onları Sürixə aparmalarını virtual yolla istəmələri və s. haqqında tam detallı şəkildə məlumat verdi. Aleks sona kimi diqqətlə qulaq asdı. Şola bütün olanları danışdıq bu günə necə gəldiklərini bildirdikdən sonra Aleks ona belə bir sual verdi:

- *Mən sənə Bentde olduğuna axı necə inana bilərəm?! Bütün bunları uydurmaq üçün indiki gənclərə yarım saat bəs edər. Xanım, söhbət 17 milyon dolların bankdan çıxarılmasından gedir. Əgər sizin real bir faktınız yoxdursa, xahiş edirik belə işlərlə vaxtımızı almayasınız.*

- *Fakt istəyirsiniz? Barmaq izim bəs edər?! Onu ki, bütün yaşadığımı dəyişdirə bilməyib! – deyə Şola sərt cavab qaytardı.*

Bu sözlər tam yerində deyilmişdi. Amma Aleks yenə də soyuqqanlı şəkildə cavab verdi:

- *Buyurun, məhkəməyə müraciət edin, ekspertiza vasitəsi ilə bunların doğru olduğunu təsdiq edin və biz də sizin Bentde Endoh olduğunuza inanaq. Qanun bunu tələb edir. Başqa cür mümkün deyil. Bu qədər. Sizə uğurlar.*

Aleks yerindən qalxıb öz otağına tərəf getdi. Bayaqqı işçi isə sadəcə nəzakət xatirinə onlara yaxınlaşdı və nə isə əlavə məlumatın lazım olub-olmadığını soruşdu. Uşaqlar burada belə bir reaksiya ilə üz-üzə qalacaqlarını təxmini də olsa bildirdilər, amma düşünürdülər ki, bunu necəsə özləri tam izah etməklə yoluna qoya bilirlər. İş çətinləşmişdi. Buraya dünən gəlmiş 2 gənc bu böyük şəhərdə öz otellərindən və bu bankdan başqa heç bir yerin ünvanını bilmir, vaxt isə gedirdi. Məhkəməyə müraciət olunması ən böyük problemləri idi. Deməli, onlar ən azından bir vəkilə ehtiyac duyurdular. Bu növbəti 1 həftə ərzində vəkilin tapılması, məhkəməyə müraciət və başqa işlərə görə lazım olan uzun vaxt problemi, vəkilə ödənəcək xeyli miqdarda pul problemi onların qarşısına böyük sədlər çəkirdi.

Ravon həyətdə dayanıb onları gözləyirdi. Ali və Şola artıq 40 dəqiqəyə yaxın idi ki, içəridə idilər. Ravon öz təsəvvürlərində elə fikirlər yaratmışdı ki, sanki təxminən 1 saatdan sonra uşaqlar əllərində böyük bir çanta pulla çıxacaqlar. Lakin bu sadəcə onun məlumatsız beynində formalaşdırdığı nağılabənzər təsəvvürlər idi.

5 dəqiqə sonra Ravon Ali və Şolanın üzgün şəkildə bankdan çıxdıqlarını gördü. Onların üzlərindən elə hər şey oxunurdu. Şola içəridə olanları Ravona danışdı və Ravon da təəssüf hisləri keçirdi. Bu dəqiqələrdə Alinin beynindən yalnız bir yol keçirdi: Evə zəng edib, atasından kömək istəmək... Amma hal-hazırda atasının ona qarşı nə qədər hirsli olduğunu yaxşı bilirdi. Amma digər tərəfdən də düşünürdü ki, ev ilə 20 gündən çoxdur ki əlaqə saxlamaması onları ciddi surətdə narahat edər və bəlkə də atasının rəhmi gəlib İsveçrədə olan dostlarından oğlu üçün kömək istəyər. Bu fikri hələlik Şola və Ravona demədi. Qorxurdu ki, ümidləri boşa çıxar. Hər halda başqa heç bir yolu qalmamışdı.

Otelə qayıtdıqdan sonra öz otaqlarından Türkiyəyə evlərinə zəng vurdu. Qulluqçu telefonu götürüb alo dedi. Ali qulluqçuları Aysədən anasını telefona çağırmağı istədi. Qulluqçu həyətdə çıxıb Esra xanıma telefonda Alinin olduğunu dedi. Anası tez içəri gəlib telefonu götürdü:

- *Oğlum! Hardasan? Necəsən? Niyə axı bizimlə belə davranırsan? Artıq 20 gündən çoxdur ki, zəng etmirsən. Atan da dəli olub sənə görə. Haradasan indi?*

- *Ana, hər şey yaxşıdır, narahat olma. Artıq İsveçrədə Sürix şəhərindəyəm. Əgər atam bir işlə bağlı kömək etsə, tezliklə Türkiyədə ola bilərəm. Artıq bu qədər yol qət edib həmin qanallarla gəlib həmin banka çıxmışıq. Amma bir problem yaranıb. Burada hüquqi işlərlə bağlı dəstəyə ehtiyacımız var. Ən az bir vəkilin köməyi labüddür. Bilirəm, atamın bu şəhərdə bir neçə türk və əcnəbi dostları var. Əgər atam istəsə kömək edə bilər. Çalış atamı yola gətir. Əminəm ki, mən indi onunla danışsam mənə qəti yox deyəcək və bütün hirsini çıxacaq, acizliyimə güləcək. Amma sən atamı yola gətirə bilərsən. Buranın nömrəsi əgər telefona düşmədisə deyirəm yaz : +41 Otelin nömrəsidir, zəng edib məni istə, bu gün zəngini gözləyəcəm, ana. Mütləq atamla danış və onu yola gətir. Həm də pul problemi yaşayacağıq. Dəstəyə mütləq ehtiyacımız var. Bu qədər işdən sonra hesabdakı pulu götürmədən evə dönməyim çox pis olar. Bəlkə də mənim üçün bu pul böyük anlam kəsb etmir, atam kifayət qədər imkanlıdır, həyatım normasında gedirdi. Amma Qanaya gedib bu gənclərin oradakı həyat şəraitini gördükdən sonra və 8-9 ay sonra pansionlarını tərk edən zaman harada qalacaqlarını bilməyən, lakin yenə də pozitiv şəkildə bu hesabın təsdiqlənməsi üçün əlindən gələni edən bu 2 gənci mən yarı yolda qoymaq istəmirəm. Nə olur-olsun, tək qoymayacağam da. Əgər atam kömək etməsə belə, burada nə işə bir yol tapıb işləri yoluna qoyacağam. Amma bu xahişimdən sonra atam yenə kömək etməsə, artıq evə qayıtmayacağım dəqiqdir.*

- *Oğlum, əgər atan hirslidirsə, mənim nə günahım?! Allah xatirinə bir azca da məni düşün. Hər gün ağlayıram! "Oğlum Allah bilir bu dəqiqə hardadır" deyə bütün günü düşündüyüm yetər! Qayıt evə artıq.*

- *Atam bu köməyi etməsə məni gözləmə...*

Bu sözlərdən sonra Ali telefonu qoydu. Esra xanım indi artıq biraz rahat idi. Çünki oğlu hər halda indi Afrikada deyildi. 1 neçə dəqiqədən sonra telefonu yenidən əlinə alıb həyat yoldaşının iş yerinə zəng vurdu. Katibə telefonu götürdü və Esra xanımın olduğunu bilib zəngi Mehmet Mutlunun xəttinə qoşdu. Mehmet bəy dəstəyi götürüb soruşdu:

- *Buyur Esra, nəyə olub?*

- *Mehmet, az öncə oğlun Sürixdən zəng etmişdi. Artıq bankı tapıb tələblərini ediblər. Lakin bank həmin qızın Bentdə olmasının məhkəmə və ekspertiza yolu ilə təsdiqini istəyir. İndi oğlunun sənənin köməyinə ehtiyacı var.*

- *Bilirdim, axır-əvvəl belə olacaq. Hüquq fakültəsinə həyatı boyu ehtiyac duymayacağını, heç vaxt hüquqşünas, vəkil olmayacağını dəfələrlə üzümə demişdi. Budur, tanrı qarşısına çıxardı o hüququ, vəkilliyi! Mən ona heç bir kömək etmiyəcəm.*

Qoy özbaşına min cür hoqqadan çıxmağın, universitetini atıb 2 qara üçün Qərbi Afrikaya getməyin nə demək olduğunu anlasın və kor-peşman evə qayıtsın!

- *Mehmet, sən heç oğunu tanımırmışsan. Sən bu köməyi etməsən, əmin ol, o evə qayıtmayacaq – deyə Esra xanım oğlunun fikirlərini atasına çatdırdı.*

- *Qoy qayıtməsən heç! Belə axmaq oğlun olmasındansa olmaması daha yaxşıdır!*

- *Bizim cəmi bir oğlumuz var, ona da qiymət vermədikdən sonra, ona da kömək etmədikdən sonra nəyə lazımdır bu qədər pul, bu holding?! O sənin - atasının dəstəyini gözləyir və bu dəfə də sən ondan üz döndərsən, inan bir daha onunla ata-oğul bağı yarada bilməyəcəksən...*

Mehmet nə qədər möhkəm, qəti fikirli adam olsa da, bu sözlər bir ata kimi ona toxundu. Söhbətdən yayınmaq üçün “ evə gəlim, danışarıq” deyib telefonu qoydu.

Axşam işdən evə gəlib həyat yoldaşı ilə şam yeməyi süfrəsinə oturdu. Esra xanım mövzu ilə əlaqədar heç bir söz demədən sakitcə oturmuşdu. Amma həyat yoldaşı onun susqunluğunun səbəbini çox gözəl bilirdi. Susqunluq onun Mehmet bəyi yola gətirmək taktikalarından ən klassiki idi.

Şam yeməyi bitdikdən sonra Mehmet özü sözə başladı:

- *Bilirəm, siz hər ikiniz - ana-oğul düşünürsünüz ki, bu kişinin ürəyi daşdandır, hətta oğlunun ona ehtiyacı olduqda belə kömək etmir. Amma nə qədər yanıldığının fərqi deyilsiniz. Mən oğlumu sadəcə həmişə öz işlərimin layiqli davamçısı kimi görmək istəmişəm. O da bir gün, İnşallah, ata olacaq və oğluna qarşı əminəm ki, eyni mənim kimi davranacaq. O da oğlunun Türkiyənin və bəlkə də dünyanın ən yaxşı məktəblərində, universitetlərində təhsil almasını, özündən sonra onun da işlərini davam etdirəcək bir ixtisasa sahib olmasını istəyəcək. Bax onda o, məni anlayacaq. Ona bu işlə bağlı ilk gündən yox deməyimin səbəbi bu qədər dərslərini, universitetinin son ilini atıb da çox riskli Afrika ölkələrinə kiminsə xilas üçün getməsini istəməməyim idi. Onun cəmi 20 yaşı var və düşünürdüm ki, o bütün bunlarla bacarmaz. Amma indi özümdə də səhv görürəm. Mən oğluma deyəsən heç vaxt inanmamışam və onun problemlərinə heçvaxt qulaq asmamışam. Hətta mənə ehtiyacı olduğu anlarda da mənim özümə zəng etməyə çəkinir, anasına zəng edir ki, məni yola gətirsin... Bu gün işdə sənin zəngindən sonra bütün günü “bir ata kimi oğlumu xoşbəxt edəcək nə etmişəm?” sualına cavab axtarmışam... Universitet həyatı?! Hüquq fakültəsini onun heç vaxt sevməyəcəyini biliblə özümü aldatmış, onu da məcbur bu istiqamətə yönəltdim. Böyük miqdarda xərc edib xaricə - ABŞ, İngiltərə, İsveçrəyə yay kurslarına göndərilib dilləri öyrənməsi üçün şərait yaratmağım?! Axı onun mənim 10 000 dollarıma ehtiyacı olan zaman “yox”*

dedikdən sonra sadəcə marağ və özünüinkişaf xatirinə getdiyi bu xarici kurslara sərf olunan pullar ona necə dəyərlı görünə bilərdi?! Bilirəm, indi içində düşünürsən ki, bu gün bu kişiyyə nə işə olub, o heç vaxt belə danışmazdı. Amma bugün ilk dəfə özümü onun yerinə qoymağa çalışdım və bu saydığım fikirlər ağılıma gəldi...

Esra xanımın gözləri dolmuşdu, o, həqiqətən də içində ərinin dediyi kimi düşünürdü. 22 illik evlilikləri ərzində ərinin bu qədər emosiya dolu danışığını görməmişdi. O, durub həyat yoldaşını qucaqladı:

- *Kaş bu sözlərini Ali də eşidəydi – dedi.*

- *Yox, özün də bilirsən ki, onun yanında belə danışa bilmərəm. Bu gün artıq Sürixdəki türk dostlarımdan birinə zəng vurub vəziyyəti ona başa saldım. Böyük məmnuniyyətlə oğluma kömək edəcəyini bildirdi. Sürixin lazımi səviyyədə tanınmış hüquqşünaslarından biri onların vəkilli olacaq. İndi mənə onun mehmanxanasının telefon nömrəsini ver. Qaldıqları otelin ünvanını, nə qədər pula ehtiyacı olmaları və s. barəsində öyrənim ki, görüşmələri üçün dostum Hamit bəyə də bildirim.*

Esra xanım, səhər oğlunun zəngi zamanı nömrəni yazdığı kağız parçasını tapdı və həyat yoldaşına verdi. Mehmet bəy nömrəni yığıb telefonu götürən mehmanxana işçisinə almanca Ali adlı müştəriləri ilə danışmaq istədiyini bildirdi. İşçi zəngi birbaşa Alinin otağına bağladı və xəttə onunla danışmaq istəyən Mehmet adlı birisinin olduğunu dedi. Ali atasının adını eşidəndə onun zəng etdiyinə inanmadı, təəccüblə soruşdu:

- *Alo, ata?*

- *Salam, oğlum, necəsən?*

Ali, atasının onunla heç nə olmamış kimi sakit danışığına inana bilmirdi:

- *Yaxşıyam, ata, siz necəsiniz? Bilirəm bu aralar sizi çox üzdüüm...*

- *Unut bu cümlələri hələlik. Onların hesabını səndən geri döndükdən sonra soracağam. İndi qaldığın otelin dəqiq ünvanını ver mənə. Sabah Sürixdə olan yaxın dostlarımdan biri Hamit Uslu vəkillə birlikdə sizin otelə gələcək. Xatırlayırsansa Sürixə gedən zaman onun ailəsi ilə görüşmüşdük. Hər şeyi yenidən ona əvvəldən-sonuna kimi izah edin. Onlar nə edəcəklərini bilirlər. Sizə hər cür dəstəyi göstərəcəklər. Bu günlərdə sənə nə qədər pul lazım olacaqsa, Hamit bəydən istəməyə çəkinmə. Hesabı təsdiq edib bu işi sonunda bitirin. Mən sənə inanıram, oğlum...*

Sonuncu cümləni Ali atasından həyatında ilk dəfədir ki, eşidirdi və bu sözlərə onun bu dəqiqə həqiqətən çox ehtiyacı var idi. Atasının gözlənilməz zəngindən, dəstək

olduğunu bildirməsindən, sevindirici xəbərlərindən, xüsusən də, işlətdiyi son cümlədən Alinin gözləri dolmuşdu. O özünü ələ alıb danışdı :

- *Sonunda mənə inandığın üçün çox sağol, ata. Bütün göstərdiyin dəstəyinə görə minnətdaram. Mən səni çox istəyirəm.*
- *Mən də səni oğlum. Ananla birlikdə səni həmin Qanalı dostlarınla birlikdə Türkiyədə gözləyirik. Tezliklə işləri yoluna qoyub, qayıdın.*
- *Hə, ata, İnşallah elə olar. Əgər razılaşırsalar 3-ümüz də birlikdə Türkiyəyə gələrik. Hər şeyə görə bir daha çox sağol.*

Mehmanxananın adını və ünvanını dedikdən sonra ata-oğul bir-biri ilə sağollaşdı. Zəng gələndən bəri Ravon və Şola başa düşmədikləri türk dilində danışan Ali ilə atasının söhbəti ərzində Alinin mimikasından nə isə anlamağa çalışırdılar. Onun üzünün gülməsindən artıq bilirdilər ki, atası ona kömək etmək qərarına gəlib. Ali telefonu qoyduqdan sonra atasının dediyi şad xəbəri onlara da çatdırdı. Hər 3-ü bu super xəbərə görə çox sevinirdilər.

Gecə yenə Ali və Şola yatmış, Ravon isə günün bütün pis və yaxşı xəbərləri barəsində zəng vasitəsi ilə Fenukuya bildirirdi. Səhər bankda olanlar haqqında, sabah Alinin atasının dostlarından birinin gəlməsi və onlara köməklik göstərəcəyi haqqında hər şeyi danışdı. Fenuku da hər gün həmin məlumatları zəng edərək Kobenaya danışdı. Bu xəbərlərdən sonra artıq Kobena özü də dözmədi və tez bir zamanda Sürixə gələcəyini bildirdi. 3 gün sonra artıq o da Sürixdə olacaq və vəziyyətə özü şəxsən nəzarət edəcəkdə.

Danışıldığı kimi növbəti gün Mehmet Mutlunun yaxın dostlarından biri Hamit Uslu yanında İsveçrəli bir vəkillə otelə gəldi və onlar görüşdülər. Şola və Ali bütün olanları ingiliscə Hamit bəyə və vəkilə anlatdılar. Vəkil bir neçə sual verib hər şeyi dəqiqləşdirdi. O, bu gündən məhkəmə işləmlərinə başlayacağına və sabah Şolanın onunla birlikdə barmaq izinin götürülməsi üçün ekspertizaya getməli olduğunu bildirdi. Hamit bəy məhkəmə prosesinin çətinliyi barəsində vəkildən soruşduqda, vəkil heç bir ciddi problemlə üzləşməyəcəklərini və təkcə bu barmaq izi ilə hər şeyin həll ediləcəyini rahatlıqla dedi.

XIII Fəsil

2 həftə sonra. Sürix. İsveçrə.

Bu gün 3 gəncin həyatında bəlkə ən sevincli gün idi. Şola Klefarın Bentde Endoh olduğu məhkəmə qərarı ilə təsdiqlənmiş, hər 2 hesabda olan pulun ona məxsus olduğu qəbul edilmişdi. Sürixin ən bahalı restoranlarından birində Hamit Uslu, İsveçrəli vəkil Mixael Karlpeter, Şola Klefar, Ravon və Ali Mutlu bir yerdə nahar edirdilər. Bu gün onlar çox böyük qələbə qazanmışdılar. Hamit bəy dostu Mehmet bəyə verdiyi sözü tutmuş və bu işdə oğluna böyük kömək olmuşdu. Mixael Karlpeter öz vəkilliyi ilə öz işinin professionalı olduğunu hamıya sübut etmişdi. Ali, Şola və Ravon isə hələ mart ayından başladıkları və 4 aya yaxındır ki uzanan qaranlıq tuneldən artıq çıxmış və məqsədlərinə nail olmuşdular. Hamit bəy bu sevinc dolu mühitdə, hamının yanında Mehmet bəyə zəng vurdu :

- *Alo, Mehmet bəy?*

- *Buyur Hamit, necəsən? Təzə nə xəbərlər var?*

- *Mehmet bəy, söhbətə haradan başlayacağımı bilmirəm! Amma onu bilirəm ki, belə bir oğulla fəxr etməyə dəyər! Biz bugün artıq hesabı təsdiqlədik! Qızın adına 17 milyona yaxın pul var imiş, inana bilirsən?! Bütün bunlar tam doğru imiş – deyə Hamit bəy coşğulu şəkildə sevincini bölüşdü.*

- *Ola bilməz! İnana bilmirəm! Yəni bütün bunlar fakt imiş! Mənim inanmadığım hadisələrə oğlum inandı və sonuna kimi getdi. Bütün bunlarda yanıldığımı mənə bu gün sübut etdi - deyə Mehmet bəy cavab verdi.*

- *Aralarında danışdıqlarına görə pulun tam yarısı Aliyə çatacaqmış (İlhanın etdikləri barəsində heç, vəkilin və Hamit bəyin də xəbəri yox idi. Ali bunun açılmasının İlhan üçün riskli olduğunu bildiyindən ona gizli qalacağına dair söz vermişdi). Bu 8.5 milyon dollar pul edir. Hesabla gör oğlunun təxminən 4 aya qazandığı bu qədər pulu o böyük holdinqin nə qədər müddətə qazanar?!*

Hamit, bu sözləri deyib içdən gülməyə başladı, Mehmet də ona qoşuldu. Sonra Hamit sözünə davam edərək - Belə oğulun qədrini bil, Mehmeət – dedi.

- *Hamit, bu dediklərinə cavab verməyə artıq çətinlik çəkirəm. (yenə də güldülər)*

Hamit bəy söhbətin artıq ciddi məqamlarına gələrək hesabın transferi barəsində danışmağa başladı:

- *Hesabı həmin bankdan 2 gün ərzində başqa İsveçrə bankına transfer edib oradan isə 1 il ərzində Türkiyə banklarından birinə köçürmək istəyirik. Digər banka köçürülmə səbəbi bir an öncə bizə bu qədər problem yaratmış bu bankla əlaqələri kəsməkdir. Həmin hesabın ümumiyyətlə İsveçrə banklarından çıxarılmasını və Türkiyəyə gətirilməsini isə Şolanın özü istəyir. Sən özün də yaxşı bilirsən ki, İsveçrə hökuməti bu qədər pulun bir dəfəyə ölkədən çıxarılmasına qanunla icazə vermir. Ona görə də transfer tam 1 il müddətində gerçəkləşdiriləcək. Bütün bu prosesə burada şəxsən özüm nəzarət edəcəm. Uşaqlar isə uyğun zamana билет olduğu halda uzağı 2 gün sonra Türkiyədə olacaqlar, rahat olun. Esra xanım da öz oğlunu uzun fasilədən sonra tezliklə görəcək, narahat olmasın.*

- *Hamit, bütün göstərdiyin dəstəyə, etdiyən köməyə görə, sənə dərin minnətdarlığımı bildirirəm. Bu günlərdə, həqiqətən, oğlumla öz oğlun kimi davrandın. Necə təşəkkür edəcəyimi bilmirəm – deyə Mehmet öz dostuna məmnunluğunu bildirdi.*

Dostlar telefonda sağıllaşdılar. Nahar müddətində Ali və Şola da vəkil Karlpeterə və Hamit bəyə öz dərin minnətdarlıqlarını bildirdilər.

Nahardan sonra Ali, Hamit Uslu ilə birlikdə İstanbula 3 uçuş bileti almağa gedəcəkdilər. Hamı üçün hərşey qaydasında gedirdi. Yalnız bir nəfər özünü nə qədər rahat aparsa da, yaxınlıqda dayanıb onları güdən insanların olduğunu bilirdi. Bu gün axşam pulun götürüldüyünü onlara xəbər etməli, pulun həmin bankdan digər bir banka nağd formada transfer olunacağını deməli idi. Ali və Şola üçün başlanan xoş anlar onun üçün tam əksini ifadə edirdi. Amma artıq onun da beynində onların pullarını ələ keçirmək istəyənləri azdırmaq üçün bir plan var idi və bu plan onun həyatında uydurduğu ən günahsız plan olacaqdı...

Həmin gün biletlər alındı və biletin üstündə təyyarənin uçuş tarixi 15 İyul saat 05:00 idi. Hamit Aliyə həmin gün gecə gəlib onları hava limanına aparacağını bildirdi. Ali otelə qayıtdı və uşaqlara 2 gün sonra gecə yola düşəcəklərini dedi. Ravon öz biletini alıb cibinə qoydu.

Həmin gün 2 qanalı və bir türk ilk dəfə olaraq rahatlıqla əsraraəngiz Sürix şəhərini gəzməyə çıxdılar. Şəhərin mərkəzi texnologiya avadanlıqları satılan dükanlarından birindən fotoaparat aldılar. Çox xoşbəxt görünürdülər. Limmat çayının və Sürix gölünün sahilində çoxlu şəkillər çəkdirib istədikləri qədər əyləndilər. Katerlə gəzintiyə çıxıb göldən şəhərin axşamçağı necə gözəl görünməsini müşahidə etdilər. Katerdə olan zaman Türkiyəyə getdikdən sonra nə işlər görəcəkləri barədə, bu pulları necə istifadə edəcəkləri

haqqında danışdırlar. Ali düşünürdü ki, Şola və Ravonla bağlı Türkiyə Dövlət Miqrasiya İdarəsinə Türkiyədə qalmaqdan ötrü uzunmüddətli viza üçün müraciət etməli olacaqlar. Vizanın alınmasına ən real bəhanə isə onların Mehmet Mutlunun holdinqində işləmək üçün müqavilə əsasında gəlmələri idi. Digər tərəfdən Mehmet Mutlu ölkə səviyyəsində tanınmış şəxslərdən biri idi və onun üçün bu problemi həll etmək adi bir iş idi.

Gecə saat 12-dən bir az keçmiş çox yorğun halda taksi ilə otellərinə gəldilər. Hər 3-ü çarpayılarına uzandı. Ravon yenə də Ali və Şolanın yatdıqlarına əmin olduqdan sonra çantasının dərinliyindən mobil telefonu çıxarıb yandırdı və aşağı düşdü. Kobenaya zəng vurdu və hər gün etdiyi kimi bu gün də bütün olanları danışdı:

- Kobena, hesab artıq bu gün təsdiq olundu. Sabah yox biri gün, yəni İyulun 15-i saat 13:00-da pul nağd şəkildə həmin bankdan çıxarılacaq və bu otelə gətiriləcək. Hamit Mutlu özü bu işə nəzarət edir. Bu oteldə pulun üzərindən kiçik bir miqdarda pul müəyyən səbəblər üçün götürüləcək və təxminən 1 saatdan sonra əvvəlcədən danışılmış başqa bir banka aparılacaq. Oradan isə 1 il ərzində Türkiyəyə transfer olunacaq. Sizin bu pulu gətürməyiniz üçün təxminən 1 saat vaxtınız var. Mən həmin gün rezervasiyanın işçilərinə "bugün 4 Qanalı qonağımız olacaq və onları soruşmadan, gözlətmədən otağımıza göndərin" deyəcəyəm. Bir də ki, sabah mənə hansısa bir şəkildə makar tipli tapanca çatdırmağınız lazımdır. Çünki siz içəri girəndə artıq mən aranı sakitləşdirmiş olum ki, otel işçiləri heç bir şeydən şübhələnməsinlər. Onları yaxşıca bağlayıb, daha sonra pulu götürüb aradan çıxırıq. Bu qədər.

- Plan əladır, amma bilsəm ki, bunun içində nə isə bizim üçün plan hazırlayırsan, əmin ol o mehmanxanadan nə sən, nə də Şola sağ çıxmayacaqsınız! O pulları almasam, sizləri öldürmədən bu ölkədən çıxmayağam! Buna əmin ol – deyə Kobena yenə sərt təhdidedici şəkildə danışdı.

- Kobena, bu günə kimi hər şeyi tam doğruluğu ilə demişəm. Sadəcə Şolanın salamat olması üçün. Bu plandan kiçik bir yayınma halımda ayağымda bu aparat var və səndən çox uzağa gedə bilmərəm. Bu gün Ali Türkiyəyə 3-ümüz üçün də bilet aldı. Təyyarə İyulun 16-sı gecə saat 5-də Sürixdən çıxır. Bunu deməkdə məqsədim odur ki, bu oğurluğu uğurlu edəcəyimiz halda, artıq Ali və Şola pulun tapılması ilə bağlı düşünə bilməyəcəklər. Çünki Alinin atası çox sərtidir və Alidən bu pulu boş verib artıq evə qayıtmasını tələb edəcək. Şola da tək başına bu şəhərdə heç nə etməyəcəyini bilir və o da onunla Türkiyəyə gedəcək.

- Ravon, əgər bütün bu dediklərin doğru olarsa və biz 15-i o pulu götürə bilsək, əmin ol, mənim başçım səni yüksək dəyərləndirəcək və Qanaya qayıtdıqdan sonra qruplaşmada kifayət qədər statuslu birisi olacaqsan. 500 000 dollar sözü isə tam qüvvəsindədir. Silahı sabah Fenukunun yanındakılardan biri - Ebenezer hansısa şəkildə

sənə çatdıracaq. Onsuz da onu nə Şola, nə də Ali tanımır. Şəhərdə onu gördükdə hərəkətlərinə fikir ver və hansısa şəkildə sənin üçün qoyduğu silah olan bağlamanı götür. Bu lənətə gəlmiş şəhərdə son günlərimizdir, işimizi bitirib Qanaya qayıtmaq vaxtı çoxdan çatıb.

- Hə, mən də artıq çox yorulmuşam. Ən az mənə düşən pulu alıb, başqa bir şəkildə Şolaya qaytaracağam və onun həyatından birdəfəlik yox olacağam – deyə Ravon cavab verdi.

Ravon mobil telefonu söndürüb nömrəyə qayıtdı. Hazırladığı plan baş tutmuş və Kobena ona inanmışdı. Yenə də telefonu çantasının dərinliyində gizlədib çarpayısında oturdu. Yatmadan öncə cibindən uçuş biletini çıxarıb bir an düşündü. Sonra asta-asta bileti bir neçə hissəyə böldü. Kağız parçalarını da çantasına töküüb yerinə uzandı, az sonra yuxuya getdi.

Səhəri gün Ravon yenə də hər gün olduğu formada, heç bir şey olmamış kimi gülürüz şəkildə onlarla danışırdı. Bu günə elə bir planları yox idi və qərara aldılar ki, Sürixdəki son günlərini də bu şəhərin görməli yerlərində, əsasən də muzeylərdə keçirsinlər. Səhər yeməyini qaldıqları mehmanxanada yeyib çıxdılar. Otelin qarşısındakı döngəni dönəndə Ravon onlarla üzübüz əks istiqamətdə gələn Ebenezeri gördü. O, otelə tərəf gedirdi. Həmin an Ravon uşaqlara fotoaparatin oteldə qaldığını yadlarına saldı və özünün tez gedib gətirəcəyini dedi. Mehmanxananın önünə gəlib Ebenezerdən silah olan bağlamanı götürdü və nömrələrinə qalxıb silahı çantasına yerləşdirdi. Fotoaparatu alıb tez uşaqların yanına qayıtdı.

Həmin gün ərzində Sürix İncəsənət, Rietberq və İsveçrə Milli Muzeylərində oldular. Ali 2 il öncə bütün bu yerlərdə olmuşdu və çox bəyənmişdi. Qanalı dostlarının da bəyənəcəyinə əmin olduğu üçün onları həmin muzeylərə aparmışdı. Günortaya yaxın nahar etmək üçün şəhər mərkəzində onlara maraqlı və qeyri-adi görünə biləcək bir restoran axtarırdılar. Biraz irəlidə uzaqdan diqqəti cəlb edən qırmızı rəngdə, iri plakatlı modern üslubda olan bir restoran gözə dəyirdi. Ravon və Şolanın baxdığı istiqamətə Ali də nəzər salanda onların hara baxdığını anladı. Bu McDonalds idi. İstanbulda olarkən Ali bu restoranlar şəbəkəsinə dostları ilə tez-tez gedirdi. Hələ təxminən 7-8 ay əvvəl İstanbulda yeni açılan McDonalds restoranlarından birinin önündə böyük posterdə "Biz İstanbulda 41-ciyyik" yazısını görmüşdü. Lakin Qanada bəlkə növbəti 10 illikdə də ilk McDonaldsın açılışı planlaşdırılmırdı.

Uşaqlar restorana daxil olub özləri üçün istədikləri hamburgerləri, qızardılmış kartof və içki aldılar. Aclıqlarını tam yatırıdıqdan sonra restoran önündən taksi tutub Sürix Universiteti nəzdində olan Botanika bağına getdilər. Oradan çıxanda saat artıq 7 idi.

Mehmanxanaya qayıdıb hazırlaşmaq lazım idi. Gecə saat təxminən 4-də oteli tərk etməli idilər. Bütün günü gəzmiş, əylənmiş və yenə də çox yorulmuşdular.

Otelə qayıdıb, şam yeməyini yedilər. Daha sonra öz nömrələrinə qalxıb çantalarını toplamağa başladılar. Ravon da heç bir şey hiss etdirmədən çantasını toplayırdı. Saat təxminən 10-da hər 3-ü çarpayılarna uzandılar ki, heç olmasa saat 3-ə kimi yatsınlar. Ravon da özünü yatırmış kimi göstərdi. Lakin saat 11-dən bir az keçmiş yerindən qalxdı, aşağı düşdü. Mehmanxana işçilərindən kağız və qələm alıb bir məktub yazdı. Daha sonra Kobenaya zəng vurub hər şeyin plan üzrə getdiyini bildirdi. Nömrəyə qayıtdıqdan sonra məktubu Şolanın çantasının lap alt hissəsinə saldı. Gözləri dolmuşdu. Şolanın qarşısında dayanıb sakitcə onun necə yatmağına tamaşa edirdi. Xeyli müddət onun üzünə baxdı, daha sonra isə yerinə qayıdıb yatmağa çalışdı. Həmin gün gözünə yuxu getmədi...

Gecə saat 3 idi və qurulmuş saatin zəngi çaldı. Hər 3-ü yuxudan oyandı (Ravon heç yatmamışdı, amma özünü yatmış kimi göstərirdi). Yerlərindən qalxıb növbə ilə duş qəbul etdilər və sonra geyindilər.

Saat 4-ə 15 dəqiqə qalmış Hamit bəy gəldi. O, uşaqlarla salamlayıb təbəssümlə getməyə hazır olduqlarını soruşdu. Sonra hər üçünün pasportlarının və uçuş biletlərinin qaydasında olmasından əmin olmaq üçün onları çıxartmalarını bildirdi. Ali cibindən öz pasportunu və 2 uçuş biletini çıxardı. Şola da çantasının ön cibini açaraq pasportunu götürdü. Lakin Ravon hələ də ciblərində öz biletini axtarırdı. Bütün ciblərinə, çantasına baxdıqdan sonra böyük təəssüf içində "deyəsən dünən şəhərdə gəzərkən itirmişəm" dedi. Ali onun bilet alındığı günü bileti götürüb cibinə qoyduğu dəqiq yadında idi. Hamit bəy qarışıq hamı narahat olmuşdu. Saat 4 tamam idi və artıq onlar gecikirdilər. Şola özü Alinin çantasına baxmaq istədi. Lakin Ravon bunu özünün bir daha edəcəyini deyib çantanı yenidən yoxlamağa başladı. Heç nə tapılmadı. Ravon üzünü onlara tutub dedi:

- Uşaqlar narahat olmayaq. Düzdür, bu biletə bir xeyli pul vermişdik, amma bunu yenidən ala bilərik. Siz bu gün gedin. Mən isə Hamit bəyin köməkliyi ilə sabah özümə yeni bilet alaram. Həm də burada qaldığım müddətdə bir az da gəzərəm. Bəlkə bir daha heç Avropa görməyəcəyəm?! Tam səmimi deyirəm. Mənə görə narahat olmayın. Elə bu oteldə qalaram. Ən gec 2-3 günə Türkiyədə yenə birlikdə olarıq.

Hamit bəy Ravonun sözlərini dəstəkləyərək onu da 2 gün sonra Ali və Şolanın arxasınca İstanbula yola salacağını öz üzərinə götürdü. Şola nə qədər təəssüflənsə də, sonda razılaşdı. Otel önündə Ravon ilk öncə Ali ilə sonra isə Şola ilə sağollaşdı. Ravonun yenə gözləri dolmuşdu və Şola bunu görürdü :

- Ravooooon, 2 gün sonra İstanbulda yenə bir yerdə olacaq, belə etmə. İstəyirsən mən də səninlə qalım? Tam ciddi sözümdü.

- *Yox, yox Şola. Sadəcə səninlə tanış olduğum gündən bəri ilk dəfə olaraq 2 gün səni görməyəcəyəm.*

Ravonun son cümləsi nə qədər gülünc görünsə də onun içində düşündüklərini, gözlərinin dolmağının əsl səbəbini gizlədə bilməmişdi. İndi onun içində nə hisslər keçirdiyini heç kim təsəvvür edə bilməzdi...

Ali və Şola sonunda Hamit bəyin maşınına oturub mehmanxanadan uzaqlaşdılar. Ravon maşının dalınca küçəni dönüb gözdən itənə kimi göz yaşları içində baxdı. Bu onun Şola ilə sonuncu söhbəti idi...

XIV Fəsil

15.07.2000. İstanbul. Türkiyə.

Saat 8-ə yaxın təyyarə Atatürk Hava Limanına endi. Limanda Alinin anası və atası uşaqları həsrətlə gözləyirdilər. Oğulları artıq 40 günə yaxın idi ki, evdə yox idi.

Uzaqdan oğlunun üzünü görəndə Esra xanımın gözləri doldu. Şola və Ali camaatın arasından keçib onlara tərəf gəldilər. Ali tez çatıb atası ilə görüşdü və anasını bərk-bərk qucaqladı. Onların 2 gün qabaq danışdıqlarına görə Ravon da onlarla bərabər gəlməli idi, lakin Mehmet bəy oğlunun yanında mavi gözlü mulat qızdan başqa heç kimi görmədi. Ali hal-əhval soruşduqdan sonra Şolanı onlara təqdim etmədiyini anlayıb ondan üzr istədi və ingiliscə dedi:

- Ana, ata, bu Şola Klefardır. Bütün bu işlərin baş qəhrəmanı (bu sözə hamı, hətta Şola da güldü). Ravon gələ bilmədi, təfsilatlarını yol boyu danışaram. Şola, bu atam Mehmet Mutlu bu işə dünyanın ən sevimli anası Esra Mutludur.

Hər biri tanışlıqlarına şad olduqlarını bildirdilər və hava limanından çıxdılar. Mehmet bəyin maşınına minib evlərinə yollandılar. Yol boyu Ali Ravonun gəlməməsi səbəbini və qismən də bütün Afrikada və Avropada başına gələnlər haqqında danışdı. Evdə əməlli başlı parti təşkil olunmuşdu. Alinin bütün yaxın dostları, İlhangilin ailəsi burada idi. Bu hadisə Alinin bütün tanıdıqları içində səs salmışdı. Hamı bundan danışır və Şola Klefarı görməyə can atırdılar. Sürixdə isə tamam başqa şeylər baş verirdi...

Həmin gün. Sürix. İsveçrə.

Danışıldığı kimi Kobena və 3 adamı günorta saat 2-yə 10 dəqiqə işləmiş otelin qarşısında idilər və içəri girməyə hazırlaşirdilər. Ravonun ayağında olan aparat onun içəridə olduğunu göstərirdi. Deməli, hər şey qaydasında gedirdi. Onlar otelə daxil olub rezervasiyaya yaxınlaşdılar. Qanalı qonaqlar adı ilə Ravongilin qaldığı otağın nömrəsini öyrəndilər və 2-ci mərtəbəyə qalxıb otağa tərəf getdilər. Sakit şəkildə qapını açıb içəri qəfl hücum etmək istəyirdilər ki, içəridən Ravonun səsi gəldi :

- Gəlin, Kobena, gəlin. Artıq hamısının əl-qolunu bağlamışam və pullar sizi gözləyir.

Onlar içəri daxil olub, qapını bağladılar. Kobena əsas otağa daxil olanda nə ortada pul, nə də əli-qolu bağlı insanlar gördü. Otaqda yalnızca Ravon var idi. Öz çarpayısında oturmuş və qarşıdakı masanın üstünə verilmiş tapancanı qoymuşdu. Kobena qəzəbindən qışqıraraq dedi:

- Haradadı bu lənətə gəlmiş pullar?? Bizimlə oyun oynamısan? Əmin ol, bu oyundan nə sən, nə Şola sağ çıxmıyacaqsınız!!! Tutun onu!

Uşaqlar onu tutmaq istəyirdilər ki, o silahı götürüb onlara tuşladı. Əlindəki pivə şüşəsindən 1-2 qurtum da içib sözünə başladı :

- Kobena, sən də indi əmin ol, düzdür bu oyundan mən sağ çıxmıyacağam, amma Şola və pullarını sən bir daha görməyəcəksən! Özünü bu günə kimi ağıllı sanırdın?! Düşünürdün ki, hansısa təhdidlərlə sona kimi məni əlində saxlaya bilərsən?! Həyatım boyu sizlərdən və özümün zəif nöqtələrindən asılı, qul kimi yaşamaqdansa ölümü üstün tutaram. Sənə hesab barəsində danışdıqlarımın hamısı yalan idi amma sən 18 yaşlı adi bir pansion uşağı Ravona necə də inanmışdın. Səncə mən sənənin o dəstəndəki əclaf insanlar kimi 500 000 dollar xatirinə dostlarımı, insaniyyətimi sataram?! Əminəm, bu günə kimi artıq satdığımı düşünürdün, amma bu gün sənənin bütün fikirlərini alt-üst edəcəyəm. Hesab barəsində onu deyim ki, pul bir bankdan digər banka nəğd formasında daşınacaqdı, amma o daşınmaları sən heç vaxt görməyəcəksən! Sən artıq nə o pulların, nə də Şolanın izini tapa bilməyəcəksən! Bu əlimdəki silahla indi 4-ünüzü də öldürər və fəxrlə ömürlük həbsdə yatardım, amma mən özümü belə əclaf insanların qanına bulamaram. İndi silahı sənə uzadacam və məni öldürməyin üçün sənə şərait yaradacam.

O, silahı tərsinə tutaraq Kobenaya tərəf uzatdı. Qarşısındakı 4 nəfərin heç biri Ravonun kənardan çox axmaqca görünən bu hərəkətinə inana bilmirdilər. Kobena asta-asta yaxınlaşıb silahı aldı. Həmin an tapancanı Ravonun başına dayadı. Lakin biraz düşüncə tapancanı aşağı saldı. Ravon onun nəyə görə belə etdiyini sanki başa düşmüş kimi onu öz sözləri ilə daha da özündən çıxartdı :

- Bilirəm içində düşündün ki, "səni belə adi öldürməyəcəm, işgəncələrlə öldürəcəm ki, hirsimi soyuda bilim". Amma yenə də yanılırsan. Bunu təbii ki, siz bura gəlməzdən öncə mən düşünmüşdüm və sizin otağın qapısını araladığınız an mən həşəratlar üçün olan zəhərli dərmanlardan bir neçəsini eyni vaxtda ağızıma atdım və su içdim. Effekti uzağı 20 dəqiqədən sonra bilinər və mən ölərəm. Sən sadəcə məni öldürəcək gücdə deyilsən və öldürə bilməyəcəksən!

Bu sözləri o, Kobenani daha da qıcıqlandırmaq və özündən çıxarmaq üçün demişdi. Kobena artıq dözmədi, silahı yenidən onun başına dayayıb dalbadal bütün makardakı güllələri onun başına boşaltdı. Bütün ətraf qan idi. Kobena istehzalı şəkildə gülə-gülə sanki hirsini soyutmuş kimi Ravonun cəsədinə baxırdı. Digər oğlanlar da yerlərində donub qalmışdılar. Bu dəhşətli bir səhnə idi. Onlar hətta, çöldən gələn polis sireninin səsini belə gec duymuşdular. Kobena özünü ələ alıb tez otaqdan çıxanda dəhliz

boyu 4-5 polisin ona silah doğrultduğunu gördü. Polisə isə elə Ravonun özü təxminən bu hadisədən 20 dəqiqə öncə zəng edərək "yarım saat sonra bu oteldə qətl olacaq" demişdi.

Həmin gün Ravonun həyatının sonuncu günü oldu. Bütün hadisələr boyu özünü dostlarına qarşı satqın kimi göstərən bu oğlan sonda nə qədər təmiz, nə qədər dostluğa qiymət verən biri olduğunu sübut etdi. Öz sevimli dostunun onun məcburi olaraq düşdüyü bu qaranlıq, cinayət dolu dünyasından uzaq olması üçün əlindən gələni etdi və hətta, sonda öz həyatını da qurban verdi...

Hamit bəy həmin gün otelə gələndə bütün bu olanlara inana bilmədi. O heç nədən baş açə bilmirdi. Bu dəstənin axı onunla nə işi ola bilərdi?! Polislərdən hadisə haqqında xeyli məlumat aldı. Ravonun üzərində İsveçrəyə gəldiyi gündən bəri izləyici cihazının olduğunu, çantasında isə İstanbula təyyarə

biletinin parçaları olması faktları onu dəhşətli dərəcədə təəccübləndirmişdi. Polislər bu prosesin izahını heç cür çözə bilmirdilər. Hamit bəy bu qəmgin məlumatı zəng edib Mehmet bəyə bildirməli idi. İlk öncə düşündü ki, bu günlük zəng edib onların oğullarına qovuşduqları ilk gündə keflərini pozmasın. Lakin digər tərəfdən bu xəbəri gec demək hər halda Şolaya görə pis olardı.

Axşam saat 8-də Mehmet bəyin telefonuna zəng gəldi. Telefonu götürüb dostu Hamitlə salamladı. Bir neçə saniyə ərzində Mehmet bəyin üzündəki təbəssüm çox qəmli bir mimika ilə əvəz olundu. Hamitin danışdıqları onun bütün gün ərzində keçirdiyi sevinci tam silib apardı. Gözünün qarşısında heç nədən xəbərsiz olan Şola və Ali dostları ilə birlikdə deyib gülürdülər. Telefonu yerə qoyub, yerindəcə donub qaldı. Xeyli fikirləşdi. O, indi belə bir xəbəri onlara necə deyəcəkdə?! Ali və Şolanın fikirlərində tutduqlarına görə 2 gün sonra Ravon İstanbula gələcək, onların yanında olacaq və yenə də 3-lükdə bütün İstanbulu gəzəcək, şəkillər çəkdirəcəkdilər...

Mehmet bəy olanları öncə Esra xanıma danışdı və bu xəbəri uşaqlara məhz onun çatdırmasını istədi.

Yarım saat sonra evdəki abu-hava tamamilə dəyişmişdi. Şola dəli olmuşdu. Özünü axmaq adlandıraraq necə Ravonu orada təkbaşına qoyub gəldiyinə inana bilmirdi. O, 6 yaşında ikən anasını və atasını, 8 yaşında ikən sevimli bibisini itirmişdi. 10 yaşında ikən öz kimliyini, indi - 18 yaşında ikən isə həyatda artıq ən çox dəyər verdiyi insanı, dostu Ravonu itirdi. Onun dəhşət dolu həyatına uzun bir müddətdən sonra uğurlu səhifə əlavə olunmuşdu, amma o səhifə də ən sevimli dostunun qanına bulandı...

Ani şəkildə, heç kimin gözləmədiyi bir vaxtda baş verən bu qətl hamıya, xüsusən də Şolaya hələ çox qaranlıq qalmışdı. Axı bu qruplaşma ilə Ravonun nə əlaqələri ola

bilərdi?! Bütün bunları o bir gün sonra təsadüfi şəkildə çantasını boşaldarkən yerə düşən bir məktubdan anladı. Məktubda yazılırdı :

Həyatım qədər çox istədiyim dostum, Şola,

Sən bu məktubu oxuyanda ümid edirəm İstanbulda və bütün qayğılardan uzaq bir şəraitdə olacaqsan. Çox sevinirəm ki, biz istəyimizə nail olduq.

İndi sənə danışacağım şeylərə görə əvvəlcədən məni bağışlamanı istəyirəm. Səni tanıdığım gündən bəri həyatda ən çox dəyər verdiyim insan olmusan, bunu mənə, çox yaxşı bilirdin. Amma sənənin tanıdığın Ravon həmişə sənə qarşı təmiz, günahsız olmayıb...

Təxminən 15 yaşımıdan etibarən özüm də bilmədən Kumasi küçə qruplaşmalarından birinin üzvünə çevrildim. Bu günə kimi onlardan yaxa qurtara bilmədim. Amma bu gün bitəcək... Yadıma gəlir, təxminən 13 yaşımız olanda bir-birimizə söz vermişdik: Bizim bir-birimizdən gizlədəcəyimiz heç bir şey olmayacaq. Bütün bunların heç birindən sənənin xəbəri olmadı. Amma mən bunu sadəcə səni qorumaq xatirinə edirdim. İndi o vədimə qayıdaraq sözümü tuturam və sənədən neçə illər saxladığım sirləri deyirəm.

Həmin qruplaşma üzvləri Alini şəhərdə mənimlə gördükləri gün, gecə mənə işgəncə verib onun nə üçün burada olduğunu öyrənmək istədilər. Ağrılara dözməyərək həyatımda ilk dəfə sənə qarşı səhv buraxdım və hər şeyi onlara danışdım. O günlər özümə və həyata nifrət edirdim... Ehtiyacımız olduğu 7000 dolları da mən onlardan almışdım və sizə uydurma bir nağıl danışmışdım. Hərşeyə görə bağışla məni... Onlar ayağıma izləyici bağlayıb, mənə mobil telefon verdilər. İsveçrədə pulu oğurlamaq üçün imkanın olacağını düşünüb arxamızca gəldilər. Siz yatandan sonra hər gün onlarla əlaqə saxlamaq məcburiyyətində idim. Bilirdim ki, ən kiçik bir sözlərdən belə çıxdığımda həm məni, həm də səni öldürə bilərdilər. Onlar mənim zəif nöqtəmin sən olduğunu çoxdan bilirdilər... Çox qorxurdum, amma sizin yanınızda heçbir şeyi biruzə verə bilmirdim...

Amma o alçaqlara qarşı artıq mənim də bir planım var. Sən bu məktubu oxuyan zaman yəqin ki, artıq o plan baş tutmuş olacaq. Nə olar, pis olma. Ümid edirəm, mən sənənin qarşındakı bütün günahlarımı bu planla yuyacağam. Başqa yolum qalmamışdı. Yəqin ki, Sürix mənim görəcəyim sonuncu şəhər, bu məktub isə sənə yazdığım ilk və son məktub olacaq. Səni satdığım o anlardan başqa, heç bir şeyə görə peşman deyiləm. Həmişə sənənin qəlbində

yaşayacağıma əminəm. Sənə həyatda hərşeyin ən gözəlini arzu edirəm. Sən bunlara layiqsən...

Əlvida Şolam mənim...

Şola elə ilk cümlədən göz yaşları içində məktubu sona kimi oxudu. Ravon düz deyirdi: O, Ravonu həmişə qəlbində yaşadacaqdı... Həyat Ravon üçün bu qədərmi ucuz idi?! Yoxsa Şola onun üçün bu qədər qiymətli idi?! O artıq öz seçimini etmişdi.

12 yaşında ikən Ravonla olan ilk tanışlıqlarını yadına saldı. Fransızca güc bəla ilə dediyi 2-3 tanışlıq cümləsi : "Bilirəm, sənin adın Şoladır... Mən Ravonam... Səninlə dost olmaq istəyirəm.." Bu sözlərdən sonra Şola çoxlu gülmüşdü. O gündən bəri demək olar onların həyatlarının bütün yaxşı və pis anları bir yerdə keçmişdi. Amma daha Ravon yox idi...

XV Fəsil

2001-ci il, Yanvar. İstanbul. Türkiyə.

Ali Atatürk Hava Limanına Şolanı yola salmağa gəlmişdi. Alinin Türkiyədə qalması üçün Şolaya etdiyi davamlı ısrarlarına baxmayaraq o, Afrikaya, 11 il sonra əsl vətəni Fil Dişi Sahilinə qayıdırdı. 6 aya yaxındır ki, Şola Mehmet Mutlunun holdinqində ingilis və fransız dilləri üzrə tərcüməçi vəzifəsində işləyirdi. Ravonun ölümündən sonra çox az üzü gülürdü. Ravonun cəsədini isə Hamit bəyin köməyi ilə Qanaya, Kuması şəhərinə göndərüb orada torpağa tapşırılmışdılar. Şola hesabında olan puldan Fil Dişi Sahilində həyat qurmaq üçün müəyyən qədər götürmüşdü. Aliyə dediyinə görə yenidən nə vaxtsa İstanbula qayıdacaqdı. Amma nə vaxt qayıdacağıni bilmirdi.

Frankfurta gedən təyyarəyə minik başlandıqda Şola Alini qucaqlayıb onun üçün darıxacağını bildirdi. Ali isə onun yolunu həmişə gözləyəcəyini və virtual yolla əlaqə saxlaya biləcəklərini xatırlatdı. İki dost hava limanında ayrıldılar. Şola İstanbuldan Frankfurta, oradan Abicana, daha sonra isə doğma şəhəri San-Pedroya getdi...

Artıq 11 il keçmişdi və illər San-Pedroya çoxlu dəyişikliklər gətirmişdi. Şəhər böyümüş, əhali xeyli artmış və müəyyən qədər müasirləşmişdi. San Pedro bu dövrdə artıq Fil Dişi Sahilinin Abicandan sonra 2-ci ən böyük port şəhərinə çevrilmiş, əhalisinin sayına görə isə ölkədə 6-cı böyük şəhər olmuşdu. Burada artıq 150 mindən çox əhali yaşayırdı.

Doğulduğu şəhərə San-Pedroya gəldiyi gün Şola şəhər mərkəzində yerləşən otellərdən birində nömrə sifariş etdi, daha sonralar isə kirayə ev tutdu. San-Pedro onun doğma şəhəri olmasına baxmayaraq burada o, demək olar heç kimi tanımırdı. bir nəfər istisna idi... Conson Feynard...

San Pedroya gəldiyi günün səhəri otel rezervasiyasına yaxınlaşıb atasının keçmiş şirkəti ilə bağlı gənc işçilərdən birinə sual verdi :

- *Bilmirsiniz, "ENDOHS" şirkətinin binası şəhərin hansı hissəsindədir?*

İşçi biraz düşünüb Şolaya bir dəqiqə gözləməsini bildirdi. İçəri otağa keçib yaşlı bir kişini çağırırdı. Şolanın işçiyə verdiyi suala kişi gəlib cavab verdi :

- *Siz deyəsən çoxdandır ki, Fil Dişi Sahilində olmamısınız. Ya da yerli deyil və çox az məlumata sahibsiniz. "ENDOHS" korporasiyası artıq 4 ildən çoxdur ki, fəaliyyətini dayandırıb.*

Şola təəccüblənmiş şəkildə soruşdu:

- *Niyə? Nə səbəbdən?*

- *1996-cı ilin dekabrında ixracat gəmilərindən birində Daxili İşlər Nazirliyi xüsusi əməliyyat nəticəsində xeyli miqdarda narkotik maddə aşkar etdi. İllərlə şirkətin işçiləri olmuş 2 nəfər də şirkətin əleyhinə yalan danışaraq bu şirkətin xaricə illeqal məhsullar ixrac etməsi barəsində məhkəmə də nitq dedilər. 1997-ci ilin yanvarında məhkəmə qərarı ilə şirkət bağlandı – deyə kişi geniş məlumat verdi.*

- *Bəs siz haradan bilirsiniz ki, həmin 2 nəfər işçi yalan deyirdi – sualına kişi belə cavab verdi :*

- *Çünki mən özüm də illər öncə Lidsen Endohun, daha sonra isə Conson Feymardin başçılığı altında həmin şirkətdə işləmişəm və bir dəfə də olsun belə halla rastlaşmamışdım.*

Şolanın öz atasının adını heç gözləmədiyi bir şəraitdə kimdənsə eşitməyi onda qərribə hislər oyatdı. Bir an düşünüb işçiyə yenidən müraciət etdi:

- *Bəs Conson Feymarda nə oldu? Haradadır indi? Məlumatınız var?*

- *Məhkəmə Conson Feymarda 7 illik həbs cəzası verdi. Hal-hazırda Bouake Mərkəzi Şəhər Həbsxanasında saxlanılır. Bu mövzu bu şəhərdə və ümumilikdə ölkə səviyyəsində uzun müddət aktual qaldı. Daha sonralar "ENDOHS" şirkətinin binası və zavodları başqa bir şirkətə verildi. Bununla da bu şirkətin adı tamamilə unuduldu. Çox maraqlı gəldi, neçə il sonra ilk dəfədir ki, kimsə bu şirkətlə maraqlanır. Bilmək olar bu məlumatlar nəyinizə lazımdır?*

- *Əvvəldə düz buyurdunuz ki, mən yerli vətəndaş deyiləm. Qanalıyam. Sadəcə atam nə vaxtsa bu şirkətdə işləyib.*

Şola son cümləni dilindən çıxaran kimi səhv etdiyini anladı. Çünki qarşısındakı kişi mütləq onun kim olmasını soruşacaqdı və uydurduğu adın yalan olduğu bəlli olacaqdı.

Kişi öz keçmiş iş yoldaşlarından onun atasının kim olduğunu bilmək üçün həvəslə "kim?" sualını verdi. Şola isə azca düşündükdən sonra beynində onsuz da heçkim inanmayacaq deyib "Lidsen Endoh" söylədi və güldü. Cavab gözləmədən öz otağına getdi. Kişi isə öz-özünə "yaman zarafatçı qızıdır" dedi və o da güldü.

Otağına döndükdən sonra Bouakeyə səfər haqqında düşünməyə başladı.

1 həftə sonra. Bouake. Fil Dişi Sahili.

Bouake Fil Dişi Sahilində əhalisinin sayına görə 2-ci ən böyük şəhər idi. O, ölkənin ən böyük gölü Kassoudan 50 km şimal-şərqdə yerləşirdi. Şəhər 70-ci illərdən başlayaraq güclü şəkildə inkişaf etməyə başlamışdı və hal-hazırda Fil Dişi Sahilinin həm də güclü sənaye mərkəzlərindən biri idi.

Bouake. Mərkəzi Həbsxana.

Gözetçi Conson Feymardın hücrəsinin önündə dayandı və onun ziyarətçisi olduğunu bildirdi. Conson düşünürdü ki, gələn ancaq həyat yoldaşı ola bilər. Lakin 5 dəqiqədən sonra onun önündə tam gözləmədiyi bir insan dayanmışdı. İllər keçmiş, o böyümüş və biraz dəyişmişdi. Amma gözlərinin mavi rəngi və üzünün cizgiləri Consona onun kim olduğunu açıq deyirdi. O gözlərinə inana bilmədi:

- *Bentde?*

- *Bentde?! Gözəl səslənir... Bu adla mənə artıq 11 ildir ki, heç kim müraciət etmir. Yoxsa unutmusan? Mən axı "anası doğularkən ölmüş, atası isə 90-cı illərin atışmaları zamanı həyatını itirmiş, Qananın cənubundan olan və 10 yaşında atamın dostu vasitəsi ilə Kumasiyə pansiona gətirilmiş" Şola Klefaram... Yoxsa özünün mənə qoyduğu adı xatırlamırsan?! Yox, inanmıram, bu həbs həyatı sənə hərşeyi xatırladar – deyə Şola cavab verdi.*

Conson - Üzgünəm Bentde – deyib üzünü çevirdi.

- *Sən heç nəyə də üzgün deyilsən! Səni həmişə sadəcə pul maraqlandırır və bəlkə elə ona görə də bu dəqiqə buradasan!*

- *Qisas alacağın bir vəziyyətdə deyiləm... Həyat özü sənənin qisasını məndən bu iyirənc həbs küncələrinə salaraq çıxdı və çıxır – deyə Conson emosional şəkildə cavab verdi.*

- Mən bu ölkəyə ola bilər qisas almağa gəlmişəm, amma səndən deyil. Bütün bu əclafliqlarından sonra mənə ən azından bir kömək et! Əminəm ki, sənən ən azından fərziyyələrin olardı ki, atamı və anamı kim öldürtdürüb. Bəlkə də bizim ailəni viran edən həmin şəxs elə səni də bura saldırıb... Danış! Heç olmasa həyatında bir dəfə insanlıq naminə kömək et!

Conson ilk öncə susdu. Amma Şolanın dediyi "bəlkə də bizim ailəni viran edən həmin şəxs elə səni də bura saldırıb" fikri ona iynə kimi batmışdı. Axı niyə də o Nikola haqqında bildiklərini qızdan gizlətsin?! O ki indiki şəraitdə onun bura düşməsinə şərait yaradan Nikolaya nifrət edirdi. Bir anlıq susqunluqdan sonra danışmağa başladı:

- Nikola Ferran... Fransız yaşlı bir iş adamı. 2 oğlu və 1 qardaşı ilə birlikdə San Pedroda 2 kakao istehsalı, 1 ağac emalı və 1 də balıq sənayesi şirkətlərinin sahibi. Bunlar sadəcə leqal göstəricilərdir. Bütün Qərbi Afrikada gördüyü, daha doğrusu, gördürtdüyü qeyri-qanuni işlərin həcminə görə 5-6 şəxsdən biri olar. Çox təhlükəli olduğunu deməyə ehtiyac yoxdur, məncə. Bilirəm, bu dəqiqə qisas hissi ilə alışıb yanırısan, amma sənən ondan qisas almağın çox gülməli səslənir. Özü çox vaxt Fransada olur və ona çatmaq demək olar qeyri-mümkündür. Özünü qisas adı ilə qurban etmə. Səndə heç nə alınmayacaq.

- Onu zaman göstərar. Sən mənə şirkətlərin adlarını de...

Şola özünə lazım olan bütün məlumatları alıb həbsxananı tərək etdi və bu onun Consonla həyatındakı sonuncu görüşü oldu.

Mart 2001-ci il. San Pedro. Fil Dişi Sahili

San Pedro şəhərinin ən böyük və ümumilikdə Fil Dişi Sahilinin xaricə ən çox kakao ixrac edən şirkətlərdən biri "Marsel" müəssisəsinin vitse-prezidenti, 24 yaşlı Rene Ferran müəssisəyə tərcüməçi vəzifəsinə iş üçün müraciət etmiş bir qızın sənədlərinə baxırdı. Tərcüməyi-hal həqiqətən, ona qeyri-adi lakin seçim üçün kifayət qədər uyğun görünürdü. Qızın adı Şola Klefar idi və hal-hazırda 19 yaşı vardı. Əslən Fil Dişi Sahilindən idi, lakin Qanada bir pansionda böyümüşdü. İngilis və fransız dilləri üzrə tərcüməçi kimi 6 aylıq təcrübəsi var idi və ən qəribəsi də burasında idi ki, o həmin 6 ayı Türkiyədə, güclü holdinqlərdən birində işləmişdi. Qanada, Kumasi şəhərində pansionda yaşayan bir qız və Türkiyədə, İstanbulda tanınmış şirkətlərdən birində tərcüməçi işləmək... Qız onun diqqətini dəhşətli cəlb etdi və onu iş intervyusu üçün ofisinə görüşə çağırırdı.

Növbəti gün Rene ofisində olan zaman katibə əlaqə saxlayıb Şola Klefar adlı bir qızın gəldiyini dedi. Rene katibəyə qızı ofisinə göndərməsini bildirdi. 2 dəqiqə sonra Rene Ferranın qarşısında qeyri-adi cazibədarlığa malik bir qız dayanmışdı. Rene belə bir qız heç gözləməirdi. O çox nadir hallarda Fil Dişi Sahilində mavi gözlərə malik və mulat dəri rəngində qızlarla rastlaşmışdı. Bu qız isə həm müasir geyimi ilə, həm də bütün üz gözəlliyi ilə insanı özünə bağlayırdı.

Rene qızdan oturmasını xahiş edib, ümumi tanışlıqdan sonra işlə əlaqəli suallar verməyə başladı:

- Miss Şola, sizin əlimdə olan tərcüməyi-halınızın məni təəccübləndirəcəyini yəqin ki, bunu şirkətə qoyan zaman düşünmüşdünüz. Sizi görəndə kimi Türkiyənin güclü holdinqlərindən biri ilə Kumasidə pansionda böyümüş qız arasında heç cür əlaqə yarada bilmirdim. Bucür gözəl olduğunuzu gördükdən sonra ağılıma bir şey gəlir: Yəqin şirkətin rəhbəri və ya rəhbərinin oğlu Qanaya turist səfərinə gələn zaman sizə vurulmuş və sizi özləri ilə aparmışdılar. (Bu sözü deyib, güldü. Şolanın da üzündə utanmış kimi bir təbəssüm yarandı) Bu, sadəcə mənim fərziyyəmdir. İndi isə sizdən reallıqları eşitmək istədim.

Şola bütün verilməsi ehtimalı yüksək olan suallara əvvəlcədən cavab hazırlamışdı. O düşünmədən sözə başladı:

- Mən əslən Fil Dişi Sahilindən, elə bu şəhərdənəm. 8-9 yaşına qədər burada atamla birlikdə yaşamış, daha sonra Qanaya köçmüşük. Anam mən doğulanda vəfat etmişdi, atam isə Qanaya gəldiyimizin 4-cü ayında Akkrada olan atışmalar zamanı həyatını itirdi. Atamın dostlarından biri məni Kumasiyə pansiona gətirdi və orada böyüdüm. İngilis dilini tam öyrəndim. 2000-ci ilin yayında Qanaya Türkiyədən bir qrup iş adamı gəlmişdi. Onların Kumasiyə səfərləri zamanı mən şirkət rəhbərlərindən birinin oğlu ilə təsadüfən tanış oldum.

Rene onun sözünü kəsib - Ooo, deməli qismən də olsa düz demişəm –dedi və yenə güldü. Sonra isə davam etməsini xahiş etdi.

Şola yenə utanmış kimi sözünə davam etdi :

- Həmin şəxs atasının şirkətinin vitse-prezidenti idi və mənə tərcüməçi kimi İstanbulla getməyi və orada onların holdinqində işləməyi təklif etdi. Mənim yaşında Qanada çox az uşaq tapılırdı ki, həm fransız, həm ingilis dillərini bilsin. Bu dillər üzrə üstünlüyüm məni çəkib İstanbulla apardı. Orada 6 ay işlədim. Daha sonra isə müəyyən səbəblərdən artıq İstanbulu tərk etmək istədim və öz doğma şəhərim San-Pedroya qayıdıb burada iş tapacağıma inandım.

Şola sözlərinə ara verdi və sanki qarşısındakı vitse-prezidentin ona nəisə sualı olub-olmadığını dəqiqləşdirirdi. Reneni isə təbii ki, həmin işdən çıxmasına səbəb olan həmin " müəyyən səbəblər" maraqlandırmaya bilməzdi və sualını verdi :

- *Bilmək olar, konkret olaraq oradan çıxmağınıza səbəb nə oldu? Axı sənin pansionundan olan çox uşağın mənəcə, böyük arzularından biridir ki, Avropada yaşasın və orada işləsin.*

- *Doğrudur, Cənab Ferran. Amma indi deyəcəklərimdən sonra ümid edirəm məni anlayacaq və haqq verəcəksiniz. Mənə həmin işi təklif edən gənc vitse-prezident Türkiyəyə getdikdən sonra dəyişməyə başladı. Sanki Qanada mənə iş təklif edən o xoş insan deyildi. 4-5 aylıq işləməyimdən sonra mənə çox pis, o cür hörmətli insandan heç gözləmədiyim təkliflər etməyə başladı. Evli idi və bir balaca oğlu da var idi. Həyat yoldaşına hər döngədə xəyanət edən bu insan getdikcə bütün nifrətimi qazandı və İstanbul, həmin holdinq məni sıxmağa başladı. Sonunda dözmədim və şirkətə heçbir xəbər etmədən öz vətənimə qayıtdım. 2 aydan çoxdur buradayam və özümə iş axtarırdım. Bu yaxınlarda Abicanda olan 2 Turizm Agentliyindən iş dəvəti almışam, amma doğma şəhərimdə işləməyi daha üstün tutardım. Digər tərəfdən sizin təklifinizi öz karyeram üçün daha üstün saydığımından bu şirkətə müraciət etmədən və şansımı yoxlamadan işə başlamaq istəmədim.*

- *Düz etmişən Şola, heç mən də belə bir tərcüməçini yaşının az olmasına baxmayaraq əlimdən buraxmaram.*

Rene Ferran Şolanı ixracat əməliyyatları ilə bağlı görüşlər zamanı ingilis-fransız dilləri üzrə tərcüməçi vəzifəsinə qəbul etdi. Növbəti həftədən başlayaraq Şola nüfuzlu "Marsel" korporasiyasının tərcüməçi işçi qrupunda işləməyə başladı. O, artıq San-Pedroda kirayə ev tutmuş və bu doğma ölkəsinin həyatına uyğunlaşmışdı. Bankda olan pulları hesabına çox pul xərcləmədən istənilən vaxt bu şəhərdə gözəl bir ev ala bilərdi lakin bununla o diqqəti çəkəcəkdə.

Şola növbəti 3 ilə yaxın müddəti bu şirkətdə keçirdi. Bu 3 il ərzində onun həyatında çoxlu dəyişikliklər oldu. Bütün bunlar onun planlarına uyğun dəyişikliklər idi. İlk 1 il ərzində o özünü işdə tam yaxşı tərəfdən göstərdi. Bundan sonra Rene bütün xaricə işgüzar səfərlərinə onu da aparırdı. Rene təbii ki həm fransız, həm ingilis dillərini bilirdi, lakin lazımı bütün yazılı tərcümələri etmək üçün Şola onun əsas köməkçisi idi. Zaman keçdikcə Renenin niyə illərlə onların şirkətində işləyən, Fransadan çağırılmış tərcüməçiləri deyil, məhz onu şəxsi tərcüməçisi seçməsinin başqa nüansları ortaya çıxırdı. Onun ilk gördüyü gündən Şoladan xoşu gəlmişdi, amma bunu demək asan deyildi. O böyük bir korporasiyanın vitse-prezidenti, Şola isə adi bir işçi idi.

2002-ci ilin payızında Parisə işgüzar danışıqlar üçün getdikləri zaman Rene öz hisslərini Şolaya açıb dedi. Danışıqlar bitmişdi və onlar sabah Fil Dişi Sahilinə qayıtmalı idilər. Rene vaxt boşluğundan istifadə edib Şolanı Parisin ən gözəl restoranlarından birinə şam yeməyinə apardı. Şola təbii ki, Renenin ona olan marağını hiss etməyə bilməzdi və o, Renedən bu sözləri gözləyirdi. Rene şam yeməyi əsnasında ona öz hisslərini danışmağa başladı :

- Həyatda doğulduğum gündən bəri heçbir şeyə görə heç kimdən "yox" sözünü eşitməmişəm. Atam artıq lazımı həyatı, hətta nəvələri üçün də qurmuşdu. 14-15 yaşımdan başlayaraq həyatın hər cür ləzzətini dadmağa başladım. Sürücülük vəsiqəmi alanda artıq Marseldəki evimizin qarajında mənim adıma 4 son model maşın dayanırdı. 18 yaşımda artıq şəxsi katerim var idi. Təbii ki, bütün bu maraq dairələrimdən başqa bir də mənim üçün qızlar maraqlı idi. Belə bir imkanlı şəxsin oğlu olmaq "Marseldə istədiyini qız sənindi" demək idi, hələ San-Pedrodan danışmıram. 22-23 yaş arası oğlanların ən qanı qaynayan vaxtları olur, lakin məndə hər şey tərsinə oldu. Təxminən o yaşlardan başlayaraq fikirlərim dəyişməyə başladı. Heç bir qız mənə artıq maraqlı görünmürdü. Bəlkə də bütün bunlar işlə əlaqəli idi. Mən artıq "Marsel" holdinqinin vitse-prezidenti idim. Düşünürdüm daha çətin hansısa qızla əlaqə quraram. Açıq desəm, o dövrlər məndə bir az irqçilik var idi. Amma bir qız məni yenidən düşünməyə vadar etdi. İlk dəfə idi San Pedroda hansısa yerli bir qız mənim diqqətimi çəkirdi. Həmin qız bizim şirkətə iş üçün müraciət etdi və intervyunu ondan özüm götürmüşdüm (Bu cümlədən sonra Şola artıq Renenin bütün bunları onun haqqında danışdığını anladı). Zaman keçdikcə və o şirkətdə işlədikcə məni təsirləndirməyə başladı. Şirkətdəki bütün digər gənc qızlar adi bir komplimentimdən özlərini itirirdilər, lakin o, bütün bunları adi normal sözlər kimi qəbul edirdi. Gözəlliyinə söz ola bilməzdi və bəlkə də ona həmin vaxta kimi o qədər gözəl komplimentlər demişdilər ki, vitse-prezidentin dedikləri ona adi söz kimi görünürdü. Nə isə, mənim artıq 25 yaşım var və ilk dəfədir ki, 2-3 ildən sonra yenidən hansısa qızla sevgili olmaq istəyirəm. Və bu fikirlərim yalnız həmin qıza görədir...

Şola onun gözünün içinə baxırdı. Onun planlarına görə Rene bu sözləri ona onu tanıdıqdan uzağı 6 ay sonra deməli idi. Təklif bir il gecikmişdi, amma plan hələ də öz qüvvəsində idi. O, qədəhdəki şampandan bir qurtum alıb cavab verdi :

- Cənab Ferran, mənim hal-hazırda 20 yaşım var və tam səmimi deyirəm ki, bu yaşım kimi hələ heç kimlə belə bir sevgi əlaqəsində olmamışam. Düzünü desəm, bu təklifiniz məni təəccübləndirdi. Axı bu cür şirkətin gələcək prezidenti yerli bir pansionda böyümüş mulat qızda nə maraq tapa bilər ki?! İfadəmə görə üzr istəyirəm, amma sizin əhatənizdə olan o gözəl fransız qızlarını düşünəndə, onlara deyil, mənə etdiyiniz bu təklif çoz axmaq səslənir.

- *Bu sənin üçün belə görünə bilər, çünki sən qarşı tərəfdən baxırsan, amma mən üçün bu belə deyil. O fransız qızlar özlərinə dəyər verməyi bacarmırlar. Onlar üçün ümumiyyətlə sevgi mövcud deyil. Sadəcə vitse-prezidentin pulları və nüfuzu xatirinə hər cür istəyə razılaşırlar. Səndən açığı belə bir reaksiya gözləyirdim, amma "yox" deyəcəyini düşünməmişdim – deyə Rene qədəhdəki şampanı axıra kimi içdi.*

- *Mən hələ "yox" deməmişəm – deyib Şola gülümsədi.*

Həmin gündən başlayaraq onların arasında sevgi yaranmağa başladı. İlk 9 aya yaxın müddətdə bu əlaqədən heç kimin xəbəri olmadı. Amma daha sonra Rene Şolanı öz ailə üzvləri ilə yaxından tanış etdi. Şola Renenin qardaşı, qardaşının həyat yoldaşı və onların balaca 5 yaşlı qızları ilə də bir gün ailəlikcə xüsusi tanışlıq xatirinə görüşmüşdü. Lakin Renenin atası - Nikola Ferranla bir dəfə də olsun söhbət etməmişdi. Atası çox vaxt Marseldə olurdu. Amma onunla da tanışlığın vaxtı gələcəkdi...

...

Oktyabr. 2003-cü il. San Pedro. Fil Dişi Sahili.

Hava qaralırdı. Portdan bir qədər uzaqlaşmış nəhəng bir katerdə xüsusi ad günü mərasimi keçirilirdi. Çoxlu fəxri qonaqlar çağırılmışdı. Bugün Nikola Ferranın nəvəsinin 6 yaşı tamam olurdu. Həm Fil Dişi Sahilinin həm də Fransanın bir çox nüfuzlu şəxsləri burada idi. Bundan əlavə dünyanın müxtəlif yerlərindən də Nikola Ferranın çoxlu dostları təşrif buyurmuşdular. Nikola bu dostları ilə çoxdandır ki, görüşmürdü və görüşün məhz onun nəvəsinin gününə təsadüf etməsi sadəcə simvolik bəhanə xarakteri daşıyırdı.

Rene qardaşı qızının ad gününə Şola ilə birlikdə gəlmişdi. Atasının başı uzaqdan gəlmiş dostları ilə söhbətə nə qədər qarışsa da o, oğlunun onunla söhbət etmək istədiyini bildikdə onlardan ayrıldı. Nikola gözəl bir mulat qızla yan-yanaya dayanmış oğluna yaxınlaşdı və salam verdi:

- *Salam, oğlum. Aaa, bu gözəl qız haqqında deyəsən eşitmişəm. Gözlə, adını özüm xatırlayacam. Şolaaa Klefar! Onu şirkətimizdə işlədiyini bilirəm, amma belə bir gözəlliklə necə olub ki, mən bugünə kimi tanış olmamışam?!*

Bu sözləri deyib Nikola Şolanın əlindən öpdü. Şola da qarşılıq olaraq tanışlıqlarına onun da çox şad olduğunu bildirdi. Nikola sözünə davam etdi:

- *Oğlum, bir-birinizə çox yaraşırırsınız. bir Fil Dişi Sahilindən olan qızın bu qədər gözəl ola biləcəyini heç vaxt düşünə bilməzdim. Təsadüfən anası fransız deyil? (bu sözü deyib Nikola güldü, Rene və Şola da ona qoşuldular.)*

Amma Rene bu sualdan Şolanın təsirlənəcəyini düşünüb, cavabı özü verdi:

- *Ata, gördüyün kimi gözəllikləri təkcə fransızlar yaratmırlar (o bu sözləri deyən zaman heç ağına belə gətirməzdi ki, Şolanın anası da fransız olub). Bu faktı mən də bilmirdim, amma Şola bunu mənə başa saldı. (bu sözlərdən sonra yenə güldülər)*

- *Yox, oğlum, sən atana hətta gözəl qız seçimində belə çox oxşayırsan – deyə Nikola növbəti zarafatını etdi və üzr istəyib dostlarının yanına qayıtdı.*

Rene və Şola isə ad günü olan balaca qızcıqaz Lilini axtramağa başladılar. O, öz kiçik dostları ilə birlikdə katerin xüsusi uşaqlar üçün bəzədilmiş otağında oynayırdı. Uşağı dostlarından ayırmamaq üçün hər 2-si öz hədiyyələrini onun anasına verdilər. Həmin gün uşağa 30-dan çox hədiyyə gətirilmişdi. Rene qardaşı qızına böyük bir ayı patası almışdı. Şolanın hədiyyəsi isə xüsusi bükülmüşdü və bu hədiyyənin nə olduğunu ondan başqa heçkim bilmirdi. Rene nə qədər israr etsə də Şola ona "hədiyyə açılanda nə olduğunu görərsən" deyirdi. O, hədiyyəsinin üzərinə öz adını yazmamışdı. Lakin Rene hədiyyənin bağlanılmasından və s. bu hədiyyənin Şola tərəfindən verildiyini 30 hədiyyə içindən deyə bilərdi.

Həmin gün Lili çox yorulmuşdu və axşam hədiyyələri açacaq bir halda deyildi. San-Pedroya evə gəldikdən sonra uşaq yatdı və anası da hədiyyələrin sabah uşağın özü tərəfindən açılmasını düşünüb onlara toxunmadı.

Bu qonaqlıq olan gün Şolanın həyatında San Pedroda keçirdiyi sonuncu gün oldu. Həmin günün axşamı heç kimə heç bir şey demədən Abicana getdi və əvvəlcədən alınmış biletlə İstanbula uçdu. Artıq özünü tam azad, bütün planlarını yerinə yetirmiş kimi hiss edirdi...

2 gün sonra.

Nikola Ferran bir həftə burada San-Pedroda qalıb sevimli nəvəsi ilə vaxt keçirtmək istəyirdi. Liliyə ad günü hədiyyəsi olaraq hər cür hədiyyələr gəlmişdi: Müxtəlif suvenirilər, paltarlar, gəlinciklər, müxtəlif oyuncaqlar, qızıl məmulatları və bir cizgi film diskisi... Diskisi kimin gətirdiyi məlum deyildi, amma diskin üzərində cizgi filminin adı "Bentde Endoh" qeyd olunmuşdu. Heç kim bu hədiyyəyə fikir verməmişdi. Lakin balaca Lili günorta diskisi qoyub baxmaq istədi və qulluqçu DVD-də cizgi filmi qoşdu. Lilinin babası arxada divanda oturub qəzet oxuyurdu.

Lilinin baxdığı cizgi film 40 dəqiqəyə yaxın davam edirdi və fransızca idi. Harada kimin hazırladığı barədə başlığında heç bir məlumat yox idi. Balaca qızciğaz oturub diqqətlə baxırdı: Film 1986-cı ildə Endoh soyadlı bir ailənin Sürixə getməsi ilə başlayırdı. Ata Lidsen Endoh ümumi ailənin adına və qızı Bentde Endohun adına pul qoyub geriye vətənlərinə, San-Pedroya dönürdülər. Bu hissəsindən başlayaraq cizgi film aqressiv forma almağa başladı. Lili indiyə qədər heç vaxt belə bir cizgi filmi izləməmişdi. Nikola Ferranın da təsadüfən gözü bu animasiya janrında çəkilmiş cizgi filminə sataşdı.

Filmin davamında göstərilirdi ki, 2 il sonra onların evlərinə terrorçu basqını olur və qızın gözləri qarşısında anası və atası öldürülür. 2 il daha keçir. Qızın bibisinin ölümündən sonra bibisi yoldaşı Conson Feynard adlı şəxs onun adını, milliyyətini dəyişərək qonşu Qanaya pansiona aparır...

Cizgi filminin bu hissəsində artıq Nikola donub qalmışdı: Bu nə cizgi filmidir?! Bunu kim çəkib?! Yerindən qalxıb diski DVD-dən çıxardı və evdən çıxdı. San Pedroda əsas işçisi olan Jaka zəng vurdu, onun da cəld ofisə gəlməsini bildirdi. Holdinqə gəlib, öz otağına qalxdı, 5 dəqiqədən sonra isə Jak gəldi. Nikola əlindəki diski otaqdakı DVD-yə taxdı. Jak sakitcə durub onun nə göstərəcəyinə baxırdı və Nikola filmi başdan qoydu. Terrorçuların evə basqın səhnələrinə gələndə Jak gözlərinə inana bilmədi. Bu necə olar bilərdi?! Lidsen Endoha silah doğruldan maskalı şəxs real həyatda 1986-cı ildə məhz Jakın özü olmuşdu... Bunu kim yarada bilərdi?! Üzünü Nikolaya tutub dəhşətli təsirlənmiş şəkildə "bu hadisələri görənlərdən yalnız onun balaca qızı sağ qurtulmuşdu, o da 2 il sonra öldü!" - dedi. Nikola dəhşətli hirsli şəkildə "davamına bax" deyərək qışqırdı. Film davam edirdi: Qız pansiona Şola Klefar adı ilə gətirildikdən sonra 18 yaşına kimi orada qaldı. Daha sonra isə internet vasitəsi ilə qurduğu əlaqələr hesabına Ali adlı türklə Sürixə gedir və hesabı təsdiqlədir. 6 aya yaxın Türkiyədə qalır, işləyir və sonra geri San-Pedroya dönür. "Marsel" adlı holdinqə işə düzəlir. Daha sonra şirkətin rəhbəri Nikola Ferranın oğlu Rene Ferran ilə sevgi əlaqəsi qurur. 2 ilə yaxın tanışlıqdan sonra Rene Şolanı qardaşı qızının ad günlərindən birində, bu diski ona hədiyyə edir. (bunlar hamısı cizgi filminin içində təsvir olunmuşdu) Hədiyyəni verdikdən sonra Şola San-Pedronu tərk edir. Amma bu həmişəlik olmur. Müəyyən müddətdən sonra o geri dönür... Qisas üçün... Müəyyən zaman müddətində pulla tutulmuş terrorçular vasitəsi ilə öncə Nikolayı, sonra onun 2 oğlunu, sonda isə nəvəsini öldürtdürür... Filmin sonu bu ifadə ilə bitir: " Nikola, məni hər gün, hər an gözlə! Əmin ol, bu intiqamımı almadan rahat olmayacağam! "

Nikola və Jak yerlərində donub qalmışdılar. Bu nə ssenari idi?! 59 yaşlı Nikolaya həyatında ilk dəfə meydan oxuyurdular. Meydan oxuyan isə 21 yaşlı bir afrikalı qız idi. 3 ildir ki, onların müəsisəsində işləyən bir qız... 15 il öncə ailəsi Nikolanın şəxsi sifarişli ilə öldürülmüş bir qız... 90-cı ildə ölüm xəbəri bütün Fil Dişi Sahilinə yayılmış Bentde Endoh... 3 gün öncə kiçik oğlunun ona təqdim etdiyi sevgilisi Şola Klefar... Onun

yaratdığı qorxunu Nikolanın geridə qalan ömrünün hər günü xatırlayacağı həmin mavi gözlü mulat qız...

Rene qonaqlığın növbəti günü səhər Şolanın işə gəlməməsini normal qəbul edir. Düşünür ki, yaqın dünənin yorğunluğuna görə səhər dura bilməyib, ona görə də biraz gec də olsa gələr. Lakin günorta artıq dözməyib Şolanın evinə zəng vurdu. Telefonu heç kim götürmürdü. 3-4 zəngdən sonra əməlli-başlı narahat olub Şolanın kirayədə qaldığı evinə yollanır. Lakin qapının bağlı olması və əsl ev sahibəsinin dediyi sözlər onu təəccübləndirir. Onun dediyinə görə, Şola dünən axşam pulu ödəyib evi tərk etmişdi. Rene heçbir şey anlamırdı. Axı o niyə heç bir xəbər verməmişdi?! Tezliklə hər şeyə aydınlıq gələcəyini düşünüb iş yerinə qayıdır. Növbəti gün atasının holdinqə gəlməsi və Şolanı soruşması ona təəccüblü gəlir. Nikola disk barəsində Jakdan başqa heç kimə heç nə demir. Atasını Şolanı nə üçün axtardığı barəsində heç nə deməsə də, Rene nə isə olduğunu hiss etmişdi. Həm də Şola ortalarda yox idi. Rene artıq bu cür məlumatsızlığa dözə bilmirdi, axı Şola hara getmişdi?! Atasını niyə onu soruşsun?! O, Şolanın otağına keçməyi qərara aldı. Şkafın siyirmələrinin birindən üzərində "Rene" yazılmış bir məktub tapdı. Zərfi tez cırıb məktubu oxumağa başladı:

" Əzizim Rene...

Bu günə kimi Şola Klefar adı ilə tanıdığı sevgilinin əsl adı Bentde Endohdur. Mənim həyatım barəsində bütün bildiklərinin çoxu uydurma birşey idi. Keçmişim barəsində Nikola Ferran sənə istədiyən qədər reallıqlar danışa bilər.

Bilirəm, bu uzun müddət ərzində sənənlə sevgili olmaqla duyğularınla oynadım. Amma bu sənənin atanın mənə, ailəmə etdiklərinin yanında adı bir şeydir. Sən sadəcə günahsız bir alət oldun. Ona kiçik bir disk çatdırdım. Orada mənim keçmişim barəsində hər şey var. Amma gələcəyimiz barəsində olanları ciddiyyə alma. Bunlar sadəcə istənilən an atanın mənim valideynlərimə etdiklərini mənim də sizə edə biləcəyimin sübutu idi. Bu qədər müddət sənənlə yaxın olmağımın səbəbi sadəcə atana bu diski necəsə çatdırmaq və ailənizi yaxından tanıdığımı atana göstərmək idi...

Sənənin, atandan fərqli olaraq çox gözəl insan olduğunu dəqiq deyə bilərəm, amma düşünmə ki, bu qədər müddətdə mən səni sevmişəm. Hər dəfə belə bir fikir mənə formalaşanda atanın etdikləri gözümün önünə gəlirdi və mən onun oğluna heç vaxt aşıq ola bilməzdim. Bilirəm, bu, sənənin günahın deyil, amma bağışla məni. Əmin ol, sənənin qarşına məni unutturacaq hələ çox qızlar çıxacaq. Daha məni axtarma. Hal-hazırda Fil Dişi Sahilində deyiləm və bir daha o ölkəyə gələcəyimi düşünmürəm. Sənə həyatında uğurlar.

Məktubu oxuduqca Renenin gözü önündən Şola ilə tanış olduğu gündən bu günə kimi olanlar keçirdi. Hər şey yuxu kimi gəlirdi. O, bu günlərdə Şolaya evlilik təklifi etməyi planlaşdırırdı. Bütün planlar, arzular 2 gün ərzində məhv olmuşdu.

Rene Ferran Şolanın verdiyi disk qəti isrardan sonra atasından aldı və baxdıqdan sonra Bentdenin insanlığına yenidən heyran oldu. Axı onun dəfələrlə bu qisasları almaq üçün imkanları olmuşdu, amma o, bunlardan istifadə etməmişdi. Bu hadisələrdən sonra Rene öz atasını uzun müddət danışdırmadı. O, atasının etdiyi işlər haqqında çox kiçik bir məlumata sahib olduğunu indi anlayırdı...

Nikola Ferran bu diskdən sonra sağlığı ilə bağlı ciddi sarsıntılar yaşamağa başladı. Diskdə olanlar onun gözünün önündən getmirdi. Sanki hər an Bentdenin gəlib əvəz çıxacağını düşünürdü. Həm oğullarını, həm nəvəsini xüsusi nəzarət altında saxlayırdı. 2007-cü ildə 63 yaşında olarkən ürək tutmasından ölümünə kimi Nikola Ferran Şolanın qisasını gözlədi. Amma bu qisas artıq edilmişdi və bu psixoloji formada çıxılmış bir əvəz idi. Şola bir daha bu torpaqlara gəlməyəcək, bir daha onun ailəsi ilə əlaqə qurmayacaqdı. Özünə əla formada qulluq edən bu milyoner bir cizgi filminin ssenarisi və son cümləsinə görə 4 ildə dəhşətli qocaldı və 3-cü infarktdan sonra həyata gözlərini birdəfəlik yumdu...

...

2009-cu il. İstanbul. Türkiyə.

Bosfor boğazında, dəniz sahilində olan kiçik, modern üslubda tikilmiş bir restoranın önündə balaca bir oğlan uşağı atası ilə birlikdə maşında oturmuşdu. Onlar restoranın sahibinin, uşağın anasının - Bentde Endohun işdən çıxmasını gözləyirdilər.

Restoranın yuxarisında böyük hərflərlə "ENDOHS" yazılmışdı, bu 4 yaşlı balaca oğlanın adı isə Ravon Mutlu idi...

2003-2004-cü illərdə Bentde Endohla bağlı olan bu hadisə bütün Qərbi Afrikaya səs saldı. Buna bənzər bir neçə hadisədən qaynaqlanaraq əksər Afrika ölkələrində yeni

“internet ovçuları” sindromu formalaşmağa başladı. Afrikanı tərk edib Avropaya, Şimali Amerikaya və Asiyaya çıxmaq istəyən gənclər Bentdenin ilk göndərdiyi email tipində məktublarla hamıya - dünyanın müxtəlif ölkələrinin insanlarına müraciətlər etməyə başladılar. Növbəti illərdə bu proses daha da sürətləndi və bu məktubların müxtəlif versiyaları yarandı. Aktiv email istifadəçisi olan insanlar bu cür emillərlə öz mail ünvanlarında günü bu gün də rastlaşırlar...

...SON